

แผนการจัดการเรียนรู้

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

สกร.
ระดับอำเภอบ้านหมี่

* มัธยมศึกษาตอนต้น

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านหมี่

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลพบุรี
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช๒๕๕๑ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา และมี ศักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน/สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของสถานศึกษานั้น ๆ

ในการทำแผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือ จากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ คณะครูที่ได้เสนอแนะความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการนำมาใช้ทำ แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์ ขอขอบคุณในความร่วมมือนมา ณ โอกาสนี้ ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้คงจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ศึกษา

ผู้จัดทำ

คณะครู สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

สารบัญ

เรื่อง คำนำ สารบัญ	หน้า
ตารางการวิเคราะห์การวางแผนการจัดการเรียนรู้	ก
ปฏิทินการจัดการเรียนรู้รายภาค	ข
แผนการจัดการเรียนรู้	ค
ครั้งที่ ๑ ปฐมนิเทศ	จ
ครั้งที่ ๒ วิชา ทักษะการเรียนรู้ (ทร ๒๑๐๐๑)	๑
ครั้งที่ ๓ วิชา ทักษะการเรียนรู้ (ทร ๒๑๐๐๑)	๓
ครั้งที่ ๔ วิชา ทักษะการเรียนรู้ (ทร ๒๑๐๐๑)	๑๘
ครั้งที่ ๕ วิชา ทักษะการเรียนรู้ (ทร ๒๑๐๐๑)	๒๕
ครั้งที่ ๖ วิชา ทักษะการเรียนรู้ (ทร ๒๑๐๐๑)	๓๙
ครั้งที่ ๗ วิชา ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค ๒๑๐๐๒)	๔๖
ครั้งที่ ๘ วิชา ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค ๒๑๐๐๒)	๕๔
ครั้งที่ ๙ วิชา ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค ๒๑๐๐๒)	๗๑
ครั้งที่ ๑๐ วิชา ช่องทางการพัฒนาอาชีพ (อช ๒๑๐๐๒)	๘๗
ครั้งที่ ๑๑ วิชา ช่องทางการพัฒนาอาชีพ (อช ๒๑๐๐๒)	๙๙
ครั้งที่ ๑๒ วิชา วิทยาศาสตร์ (พว ๒๑๐๐๑)	๑๑๒
ครั้งที่ ๑๓ วิชา วิทยาศาสตร์ (พว ๒๑๐๐๑)	๑๑๗
ครั้งที่ ๑๔ วิชา วิทยาศาสตร์ (พว ๒๑๐๐๑)	๑๒๑
ครั้งที่ ๑๕ วิชา วิทยาศาสตร์ (พว ๒๑๐๐๑)	๑๓๐
ครั้งที่ ๑๖ วิชา วิทยาศาสตร์ (พว ๒๑๐๐๑)	๑๔๕
ครั้งที่ ๑๗ วิชา การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค ๒๒๐๑๖)	๑๔๘
ครั้งที่ ๑๘ วิชา การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค ๒๒๐๑๖)	๑๕๒
ครั้งที่ ๑๙ วิชา การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค ๒๒๐๑๖)	๑๕๙
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการเรียนรู้ ฯ	๑๖๗
คณะผู้จัดทำ	๑๗๗

**ตารางการวิเคราะห์การวางแผนการจัดการเรียนรู้
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗**

๑. ใน ๑ ภาคเรียน กำหนดการจัดการเรียนการสอนไว้ ๒๑ สัปดาห์ (ไม่นับปฐมนิเทศ สอบกลางภาคและสอบปลายภาค เหลือ ๑๘ สัปดาห์)
๒. ฐานการคิดการจัดการเรียนรู้ ๑ หน่วยกิต = ๔๐ ชั่วโมง
๓. วิธีการคำนวณ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ กศน. การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองใน กศน.ตำบล/ห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ และศึกษาค้นคว้าอิสระ

ตารางการวิเคราะห์

ลำดับที่	วิชา / หน่วยกิต / จำนวนชั่วโมง	การจัดการเรียนการสอนแบบ กศน. (ชม.)	ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองในแหล่งเรียนรู้/กศน. (ชม.)	ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน (ชม.)
๑	ทักษะการเรียนรู้ ทร๒๑๐๐๑ (๕ หน่วยกิต) จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมง	๑๕ (๓ ชั่วโมง x ๕ ครั้ง)	๑๕ (๓ ชั่วโมง x ๕ ครั้ง)	๑๗๐
๒	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง สค๒๑๐๐๒ (๒ หน่วยกิต) จำนวน ๘๐ ชั่วโมง	๙ (๓ ชั่วโมง x ๓ ครั้ง)	๙ (๓ ชั่วโมง x ๓ ครั้ง)	๖๒
๓	ช่องทางการพัฒนาอาชีพ อช๒๑๐๐๑ (๒ หน่วยกิต) จำนวน ๘๐ ชั่วโมง	๖ (๓ ชั่วโมง x ๒ ครั้ง)	๖ (๓ ชั่วโมง x ๒ ครั้ง)	๖๘
๔	วิทยาศาสตร์ พว๒๑๐๐๑ (๔ หน่วยกิต) จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง	๑๕ (๓ ชั่วโมง x ๕ ครั้ง)	๑๕ (๓ ชั่วโมง x ๕ ครั้ง)	๑๓๐
๕	การเงินเพื่อชีวิต๒ สค๒๒๐๑๖ (๓ หน่วยกิต) จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง	๙ (๓ ชั่วโมง x ๓ ครั้ง)	๙ (๓ ชั่วโมง x ๓ ครั้ง)	๑๐๒
๑๖ หน่วยกิต (๖๔๐ ชั่วโมง)		๕๔	๕๔	๕๓๒

๑ หน่วยกิต = ๔๐ ชั่วโมง

๒ หน่วยกิต = ๘๐ ชั่วโมง

๓ หน่วยกิต = ๑๒๐ ชั่วโมง

เอาชั่วโมงมา+กันทั้งหมดที่เรียนในภาคนั้น แล้วเอาชั่วโมงแต่ละวิชาXด้วย๑๘ครั้ง/ผลรวมของชั่วโมงทั้งหมด
เลือกวิชาที่ นศ.ลงทะเบียนเยอะที่สุด ถ้ามีสาขา นศ.ลงเยอะ๒ให้เลือกอีกจนกว่าวิชาที่ลงทะเบียนเกินครึ่ง

ปฏิทินการจัดการเรียนรู้รายภาค ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สัปดาห์ ที่	ชั่วโมงที่ ๑	ชั่วโมงที่ ๒	ชั่วโมงที่ ๓	ชั่วโมงที่ ๔	ชั่วโมงที่ ๕	ชั่วโมงที่ ๖
๑	ปฐมนิเทศ					
๒	ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเอง			ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรต.)		
๓	ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้			ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้(กรต.)		
๔	ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่องการจัดการความรู้			ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่องการจัดการความรู้(กรต.)		
๕	ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่อง การคิดเป็น			ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่อง การคิดเป็น(กรต.)		
๖	ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่อง การวิจัยอย่างง่าย			ทักษะการเรียนรู้(ทร๒๑๐๐๑) เรื่อง การวิจัยอย่างง่าย(กรต.)		
๗	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค๒๑๐๐๒) เรื่องศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี			ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค๒๑๐๐๒) เรื่องศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี(กรต.)		
๘	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค๒๑๐๐๒) เรื่อง ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญ			ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค๒๑๐๐๒) เรื่อง ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญ(กรต.)		
๙	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค๒๑๐๐๒) เรื่องหน้าที่พลเมือง			ศาสนาและหน้าที่พลเมือง (สค๒๑๐๐๒) เรื่องหน้าที่พลเมือง(กรต.)		
๑๐	ช่องทางการพัฒนาอาชีพ (อช๒๑๐๐๑) เรื่องการทำงานอาชีพ			ช่องทางการพัฒนาอาชีพ (อช๒๑๐๐๑) เรื่องการทำงานอาชีพ(กรต.)		
๑๑	ช่องทางการพัฒนาอาชีพ (อช๒๑๐๐๑) เรื่องช่องทางการพัฒนาอาชีพ			ช่องทางการพัฒนาอาชีพ (อช๒๑๐๐๑) เรื่องช่องทางการพัฒนาอาชีพ(กรต.)		
๑๒	วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี			วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี(กรต.)		
๑๓	วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม			วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม(กรต.)		
๑๔	วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องสารและการจำแนกสาร			วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องสารและการจำแนกสาร(กรต.)		
๑๕	วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องแรงและการใช้ประโยชน์			วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องแรงและการใช้ประโยชน์(กรต.)		

สัปดาห์ ที่	ชั่วโมงที่ ๑	ชั่วโมงที่ ๒	ชั่วโมงที่ ๓	ชั่วโมงที่ ๔	ชั่วโมงที่ ๕	ชั่วโมงที่ ๖
๑๖	วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องดาราศาสตร์เพื่อชีวิต โลก บรรยากาศ			วิทยาศาสตร์ (พว๒๑๐๐๑) เรื่องดาราศาสตร์เพื่อชีวิต โลก บรรยากาศ (กรต.)		
๑๗	การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) เรื่องการวางแผนการเงิน บันทึกรายรับ- รายจ่าย			การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) เรื่องการวางแผนการเงิน บันทึกรายรับ- รายจ่าย(กรต.)		
๑๘	การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) เรื่องสิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน			การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) เรื่องสิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน (กรต.)		
๑๙	การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) เรื่องภัยทางการเงิน			การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) เรื่องภัยทางการเงิน(กรต.)		

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา ปฐมนิเทศ

๓. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

๑. ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
๒. รู้จัก เห็นคุณค่าในงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่
๓. เข้าใจความหมาย กระบวนการปฏิบัติงานของ สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่
๔. ความสามารถในการฝึกกระบวนการคิดและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
๕. การพบกลุ่ม การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การเทียบโอนการศึกษา กิจกรรม

กพช.

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง ปฐมนิเทศ

๕. สาระสำคัญ

งานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต งานการศึกษาต่อเนื่อง งานการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน งานเศรษฐกิจพอเพียง งานการศึกษามตามอัธยาศัย

๖. เนื้อหา

๑. หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. อธิบายหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนได้
๒. อธิบายการสร้างบรรยากาศที่ดี การสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องด้วยได้
๓. คิดวิเคราะห์การวางแผนการสอนร่วมกันได้

๘. กระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

๑. แนะนำผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากร สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่
๒. แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขั้นสอน

๑. ครูอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับ โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๒. ครูแนะนำการเรียนการสอน การพบกลุ่ม กิจกรรม กพช.
๓. ครูและผู้เรียนซักถามและเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
๔. การประพุดิปฏิบัติตน การแต่งกายในการมาเรียนและร่วมกิจกรรม/โครงการต่างๆ

ขั้นสรุป

๑. ครูและผู้เรียนกันสรุป พร้อมทั้งวางแผนการสอนร่วมกัน
๒. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. คู่มือนักศึกษา
๒. แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
๓. ใบความรู้
๔. แบบฝึกหัด
๕. สัญญาการเรียนรู้

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

๑. การสังเกต
๒. การซักถาม
๓. การจดบันทึก
๔. การทำแบบฝึกหัด

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๒ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา ทักษะการเรียนรู้ ทร ๒๑๐๐๑ จำนวน ๕ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง การเรียนรู้ด้วยตนเอง

๕. สาระสำคัญ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด มีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้จนถึง การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือ กับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ ทุกวันนี้คนส่วนใหญ่แสวงหาการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จำเป็นต้องรู้วิธีวินิจฉัยความต้องการ ในการเรียนของตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง สามารถระบุแหล่ง ความรู้ที่ต้องการ และวางแผนการไขว่คว้าวิธี สื่อการเรียน และแหล่งความรู้เหล่านั้น หรือแม้แต่ประเมินและตรวจสอบ ความถูกต้องของผลการเรียนรู้ของตนเอง มาตรฐานการเรียนรู้สามารถวิเคราะห์เห็นความสำคัญ และ ปฏิบัติการแสวงหาความรู้จากการอ่าน ฟัง และสรุปได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๖. เนื้อหา

เรื่องที่ ๑ ความหมาย/ และความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เรื่องที่ ๒ การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เรื่องที่ ๓ ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เรื่องที่ ๔ ปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนที่คาดหวัง

๑. สามารถวิเคราะห์ความรู้จากการฟัง การอ่าน การสังเกตและสรุปได้อย่างถูกต้อง

๒. สามารถจัดระบบการแสวงหาความรู้ให้กับตนเองได้

๓. ปฏิบัติตามขั้นตอนในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง และทักษะการจด

บันทึก

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ชั้นนำ

๑. ครูวัดระดับความพร้อมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนแต่ละคน โดยใช้แบบประเมินตนเองก่อนเรียน

๒. ครูอธิบายวิธีการตอบแบบประเมินตนเองและการวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน(ตัวอย่างแบบประเมิน)

รายการคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้อยู่เสมอตามช่วงชีวิต	✓				
๒. ข้าพเจ้าทราบว่าข้าพเจ้าต้องการเรียนอะไร		✓			
๓. เมื่อประสบกับบางสิ่งบางอย่างที่ไม่เข้าใจข้าพเจ้าจะหลีกเลี่ยงไปจากสิ่งนั้น		✓			
๔. ถ้าข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้สิ่งใดข้าพเจ้าจะหาทางเรียนรู้ให้ได้			✓		
๕. ข้าพเจ้ารักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ		✓			
๖. ข้าพเจ้าต้องการใช้เวลาพอสมควรในการเริ่มศึกษาเรื่องใหม่ๆ			✓		
๗. ในชั้นเรียนข้าพเจ้าหวังที่จะให้ผู้สอนบอกผู้เรียนทั้งหมดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างอยู่ตลอดเวลา				✓	

ตารางการวิเคราะห์ผลการประเมิน

ระดับความคิดเห็น	รอยคะแนน	ผลรวมคะแนน
มากที่สุด	/	๑
มาก	///	๓
ปานกลาง	//	๒
น้อย	/	๑
น้อยที่สุด		-

จากผลรวมคะแนนตามตารางการวิเคราะห์ผลการประเมินข้างต้น ผู้เรียนคงทราบแล้วว่า

ท่านมีระดับความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับ.....*มาก*

๓. ครูตรวจสอบผู้เรียนที่มีความพร้อมในแต่ละระดับ โดยการให้ยกมือ เช่น ระดับดีมาก มีจำนวนกี่คน เป็นต้น จากนั้นครูแนะนำเพิ่มเติมกรณีที่มีความพร้อมต่ำกว่าระดับปานกลาง ผู้เรียนควรขยันมากขึ้น เพราะการศึกษา กศน. มีความจำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

๔. ครูมอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาไปความรู้เรื่อง “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรม “การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น สำคัญไฉน”

ขั้นสอน

๑. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนโดยใช้วิธีการนับเลข เช่น นับ ๑ ถึง ๑๐ แล้วจัดให้คนที่นับเลขเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน (สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามจำนวนผู้เรียน)
๒. ตัวแทนกลุ่มออกมารับใบงานเรื่อง “การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น สำคัญไฉน” และวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการทำกิจกรรม ประกอบด้วย กระดาษบรูฟ ปากกาเคมี กระดาษหน้าสอง (Reuse)
๓. ครูชี้แจงรายละเอียดการทำกิจกรรม “การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น สำคัญไฉน” ดังนี้
 - ๓.๑ ให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองลงในกระดาษหน้าสอง (เขียนได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 - ๓.๒ ตัวแทนกลุ่มอ่านความสำคัญแต่ละข้อให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
 - ๓.๓ แต่ละกลุ่มเขียนความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองลงในกระดาษบรูฟ (กรณีที่มีข้อซ้ำกันหรือคล้ายกัน ให้ตัดออก)
 - ๓.๔ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการระดมความคิดเรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น สำคัญไฉน

ขั้นสรุป

๑. ผู้เรียนทุกคน สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม “การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น สำคัญไฉน” ลงในใบงาน “การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น สำคัญไฉน” เป็นรายบุคคล
๒. มอบหมายงานทำกิจกรรม

งานที่มอบหมาย (ค้นคว้าเพิ่มเติม)

ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่อง การทำผังความคิดด้วยตนเอง และเรื่องการจัดทำสัญญาการเรียนรู้
๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้
 ๑. หนังสือแบบเรียน
 ๒. ใบความรู้
 ๓. ใบงาน
๑๐. การวัดผลและประเมินผล
 ๑. ใบงาน
 ๒. แบบสังเกตพฤติกรรม

แบบวัดระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจงแบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามที่วัดความชอบและเจตคติเกี่ยวกับการเรียนรู้ของท่านให้ท่านอ่านข้อความต่างๆต่อไปนี้ซึ่งมีด้วยกัน ๕๘ ข้อหลังจากนั้นโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ **ความเป็นจริง**ของตัวท่านมากที่สุด

ระดับความคิดเห็น

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านรู้สึกว่าคุณความนั้นส่วนใหญ่เป็นเช่นนี้หรือมีน้อยครั้งที่ไม่ใช่
มาก	หมายถึง	ท่านรู้สึกว่าคุณความเกินครึ่งมักเป็นเช่นนี้
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านรู้สึกว่าคุณความจริงบ้างไม่จริงบ้างครึ่งต่อครึ่ง
น้อย	หมายถึง	ท่านรู้สึกว่าคุณความเป็นจริงบ้างไม่บ่อยนัก
น้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านรู้สึกว่าคุณความไม่จริงไม่เคยเป็นเช่นนั้น

รายการคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้อยู่เสมอตลอดชีวิต					
๒. ข้าพเจ้าทราบว่าข้าพเจ้าต้องการเรียนอะไร					
๓. เมื่อประสบกับบางสิ่งบางอย่างที่ไม่เข้าใจข้าพเจ้าจะหลีกเลี่ยงไปจากสิ่งนั้น					
๔. ถ้าข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้สิ่งใดข้าพเจ้าจะหาทางเรียนรู้ให้ได้					
๕. ข้าพเจ้ารักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ					
๖. ข้าพเจ้าต้องการใช้เวลาพอสมควรในการเริ่มศึกษาเรื่องใหม่ๆ					
๗. ในชั้นเรียนข้าพเจ้าหวังที่จะให้ผู้สอนบอกผู้เรียนทั้งหมดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างอยู่ตลอดเวลา					
๘. ข้าพเจ้าเชื่อว่าการคิดเสมอว่าตัวเราเป็นใครและอยู่ที่ไหนและจะทำอะไรเป็นหลักสำคัญของการศึกษาของทุกคน					
๙. ข้าพเจ้าทำงานด้วยตนเองได้ไม่ติดนัก					
๑๐. ถ้าต้องการข้อมูลบางอย่างที่ยังไม่มีข้าพเจ้าทราบว่าจะไปหาได้ที่ไหน					
๑๑. ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยตนเองได้ดีกว่าคนส่วนมาก					
๑๒. แม้ข้าพเจ้าจะมีความคิดที่ดีแต่ดูเหมือนไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้					
๑๓. ข้าพเจ้าต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าควรเรียนอะไรและจะเรียนอย่างไร					
๑๔. ข้าพเจ้าไม่เคยท้อถอยต่อการเรียนสิ่งที่ยากถ้าเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าสนใจ					

รายการคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๕. ไม่มีใครอื่นนอกจากตัวข้าพเจ้าที่จะต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ข้าพเจ้าเลือกเรียน					
๑๖. ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าข้าพเจ้าเรียนสิ่งใดได้ดีหรือไม่					
๑๗. สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้ได้มากมายจนข้าพเจ้าอยากให้แต่ละวันมีมากกว่า ๒๔ ชั่วโมง					
๑๘. ถ้าตัดสินใจที่จะเรียนรู้อะไรก็ตามข้าพเจ้าสามารถจะจัดเวลาที่จะเรียนรู้สิ่งนั้นได้ไม่ว่าจะมีภารกิจมากมายเพียงใดก็ตาม					
๑๙. ข้าพเจ้ามีปัญหาในการทำความเข้าใจเรื่องที่น่าสนใจ					
๒๐. ถ้าข้าพเจ้าไม่เรียนก็ไม่ใช้ความผิดของข้าพเจ้า					
๒๑. ข้าพเจ้าทราบดีว่าเมื่อไรที่ข้าพเจ้าต้องการจะเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้มากขึ้น					
๒๒. ขอมีความเข้าใจพอที่จะทำข้อสอบให้ได้คะแนนสูงๆก็พอใจแล้วถึงแม้ว่าข้าพเจ้ายังไม่เข้าใจเรื่องนั้นอย่างถ่องแท้ก็ตามที					
๒๓. ข้าพเจ้าคิดว่าห้องสมุดเป็นสถานที่ที่น่าเบื่อ					
๒๔. ข้าพเจ้าชื่นชอบผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ					
๒๕. ข้าพเจ้าสามารถคิดค้นวิธีการต่างๆได้หลายแบบสำหรับการเรียนรู้หัวข้อใหม่ๆ					
๒๖. ข้าพเจ้าพยายามเชื่อมโยงสิ่งที่กำลังเรียนกับเป้าหมายระยะยาวที่ตั้งไว้					
๒๗. ข้าพเจ้ามีความสามารถเรียนรู้ในเกือบทุกเรื่องที่ข้าพเจ้าต้องการจะรู้					
๒๘. ข้าพเจ้าสนุกสนานในการค้นหาคำตอบสำหรับคำถามต่างๆ					
๒๙. ข้าพเจ้าไม่ชอบคำถามที่มีคำตอบถูกต้องมากกว่าหนึ่งคำตอบ					
๓๐. ข้าพเจ้ามีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆมากมาย					
๓๑. ข้าพเจ้าจะดีใจมากหากการเรียนรู้ของข้าพเจ้าได้สิ้นสุดลง					
๓๒. ข้าพเจ้าไม่ได้สนใจการเรียนรู้เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น					
๓๓. ข้าพเจ้าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ทักษะการฟังอ่านเขียนและจำ					
๓๔. ข้าพเจ้าชอบทดลองสิ่งใหม่ๆแม้ไม่แน่ใจว่าผลนั้นจะออกมาอย่างไร					
๓๕. ข้าพเจ้าไม่ชอบเมื่อมีคนชี้ให้เห็นถึงข้อผิดพลาดในสิ่งที่ข้าพเจ้ากำลังทำอยู่					
๓๖. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการคิดค้นหาวิธีแปลกๆที่จะทำสิ่งต่างๆ					
๓๗. ข้าพเจ้าชอบคิดถึงอนาคต					
๓๘. ข้าพเจ้ามีความพยายามค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการรู้ได้ดีเมื่อเทียบกับผู้อื่น					
๓๙. ข้าพเจ้าเห็นว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ทำลายไม่ใช่สัญญาณให้หยุดทำ					

รายการคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔๐. ข้าพเจ้าสามารถบังคับตนเองให้กระทำสิ่งที่คิดว่าควรกระทำ					
๔๑. ข้าพเจ้าชอบวิธีการของข้าพเจ้าในการสำรวจตรวจสอบปัญหาต่างๆ					
๔๒. ข้าพเจ้ามักเป็นผู้นำกลุ่มในการเรียนรู้					
๔๓. ข้าพเจ้าสนุกที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น					
๔๔. ข้าพเจ้าไม่ชอบสถานการณ์การเรียนรู้ที่ท้าทาย					
๔๕. ข้าพเจ้ามีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ					
๔๖. ยิ่งได้เรียนรู้มากข้าพเจ้าก็ยิ่งรู้สึกว่าการเรียนนี้น่าตื่นเต้น					
๔๗. การเรียนรู้เป็นเรื่องสนุก					
๔๘. การยึดการเรียนรู้ที่ใช้ได้ผลมาแล้วดีกว่าการลองใช้วิธีใหม่ๆ					
๔๙. ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้นเพื่อจะได้เป็นคนที่มีความเจริญก้าวหน้า					
๕๐. ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ของข้าพเจ้าเองไม่มีใครมารับผิดชอบแทนได้					
๕๑. การเรียนรู้ถึงวิธีการเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับข้าพเจ้า					
๕๒. ข้าพเจ้าไม่มีวันที่จะแก่เกินไปในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ					
๕๓. การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย					
๕๔. การเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต					
๕๕. ในแต่ละปีข้าพเจ้าได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆหลายๆอย่างด้วยตนเอง					
๕๖. การเรียนรู้ไม่ได้ทำให้ชีวิตของข้าพเจ้าแตกต่างไปจากเดิม					
๕๗. ข้าพเจ้าเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
๕๘. ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับความคิดที่ว่า “ผู้เรียนคือผู้นำ”					

ตารางการวิเคราะห์ผลการประเมิน

ระดับความคิดเห็น	รอยคะแนน	ผลรวมคะแนน
มากที่สุด		
มาก		
ปานกลาง		
น้อย		
น้อยที่สุด		

จากผลรวมคะแนนตามตารางการวิเคราะห์ ผลการประเมินข้างต้น ผู้เรียนคงทราบแล้วว่า ท่านมีระดับความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับใด

(มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด)

ใบความรู้ เรื่อง การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้เป็นเรื่องของทุกคนศักดิ์ศรีของผู้เรียนจะมีได้เมื่อมีโอกาสในการเลือกเรียนในเรื่องที่หลากหลายและมีความหมายแก่ตนเองการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ๒ ด้านคือองค์ประกอบภายนอกได้แก่สภาพแวดล้อมโรงเรียนสถานศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกและครูองค์ประกอบภายในได้แก่การคิดเป็นพึ่งตนเองได้มีอิสรภาพใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์มีความคิดเชิงเหตุผลมีจิตสำนึกในการเรียนรู้มีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมิได้เกิดขึ้นจากการฟังคำบรรยายหรือทำตามที่ครูผู้สอนบอกแต่อาจเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ต่างๆต่อไปนี้

๑. การเรียนรู้โดยบังเอิญการเรียนรู้แบบนี้เกิดขึ้นโดยบังเอิญมิได้เกิดจากความตั้งใจ

๒. การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียนซึ่งมีความปรารถนาจะรู้ในเรื่องนั้นผู้เรียนจึงคิดหาวิธีการเรียนด้วยวิธีการต่างๆหลังจากนั้นจะมีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ทวีความสำคัญในโลกยุคโลกาภิวัตน์บุคคลซึ่งสามารถปรับตนเองให้ตามทันความก้าวหน้าของโลกโดยใช้สื่ออุปกรณ์ยุคใหม่ได้จะทำให้เป็นคนที่มีคุณค่าและประสบความสำเร็จได้อย่างดี

๓. การเรียนรู้โดยกลุ่มการเรียนรู้แบบนี้เกิดจากการที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันแล้วเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้กับสมาชิกทำให้สมาชิกมีความรู้เรื่องที่วิทยากรพูด

๔. การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาเป็นการเรียนแบบเป็นทางการมีหลักสูตรการประเมินผลมีระเบียบการเข้าศึกษาที่ชัดเจนผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดเมื่อปฏิบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากสถานการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ อาจเกิดได้หลายวิธีและการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาเสมอไปการเรียนรู้ อาจเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือจากการเรียนโดยกลุ่มก็ได้และการที่บุคคลมีความตระหนักเรียนรู้ที่อยู่ในจิตสำนึกของบุคคลนั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นตัวอย่างของการเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งมีความสำคัญสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและสนับสนุนสภาพ “สังคมแห่งการเรียนรู้” ได้เป็นอย่างดี

การเรียนรู้ด้วยตนเองคืออะไร

เมื่อกกล่าวถึงการเรียนด้วยตนเองแล้วบุคคลโดยทั่วไปมักจะเข้าใจว่าเป็นการเรียนที่ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามลำพังโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้สอนแต่แท้ที่จริงแล้วการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนนั้นเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจความต้องการและความถนัดมีเป้าหมายรู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียนรู้จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองโดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบและเป็นผู้ควบคุมการเรียนของตนเอง

ทั้งนี้การเรียนด้วยตนเองนั้นมีแนวคิดพื้นฐานมาจากแนวคิดทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยมที่มีความเชื่อในเรื่องความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดีมีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองสามารถหาทางเลือกของตนเองมีศักยภาพและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างไม่มีขีดจำกัดรวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นซึ่งการเรียนด้วยตนเองก่อให้เกิดผลในทางบวกต่อการเรียนโดยจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีการใช้วิธีการเรียนที่หลากหลายการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นมาตรฐานการศึกษาที่ควรส่งเสริมให้

เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคนเพราะเมื่อใดก็ตามที่ผู้เรียนมีใจรักที่จะศึกษาค้นคว้าจากความต้องการของตนเอง ผู้เรียนก็จะมีการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องต่อไปโดยไม่ต้องมีใครบอกหรือบังคับเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็นต่อไปไม่มีที่สิ้นสุดซึ่งจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตตามเป้าหมายของการศึกษาต่อไป

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีอยู่ ๒ ลักษณะคือลักษณะที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนโดยเป็นผู้รับผิดชอบและควบคุมการเรียนของตนเองโดยการวางแผนปฏิบัติการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเรียนด้วยตนเองเพียงคนเดียวตามลำพังและผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้และทักษะที่ได้จากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีกสถานการณ์หนึ่งได้ในอีกลักษณะหนึ่ง เป็นลักษณะทางบุคลิกภาพที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนที่เรียนด้วยตนเองทุกคนซึ่งมีอยู่ในระดับที่ไม่เท่ากันในแต่ละสถานการณ์การเรียนโดยเป็นลักษณะที่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้และจะพัฒนาได้สูงสุดเมื่อมีการจัดสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อกัน

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสำคัญอย่างไร

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นแนวทางการเรียนรู้หนึ่งที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพปัจจุบันและเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสมาชิกในสังคมสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้บุคคลมีการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองมีเป้าหมายในการเรียนรู้ที่แน่นอนมีความรับผิดชอบในชีวิตของตนเองไม่พึ่งคนอื่นมีแรงจูงใจทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตเรียนรู้วิธีเรียนสามารถเรียนรู้เรื่องราวต่างๆได้มากกว่าการเรียนรู้ที่มีครูป้อนความรู้ให้เพียงอย่างเดียวการเรียนรู้ด้วยตนเองได้นับว่าเป็นคุณลักษณะที่ดีที่สุดซึ่งมีอยู่ในตัวบุคคลทุกคนผู้เรียนควรจะมีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตยอมรับในศักยภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ด้วยตนเองเพื่อที่ตนเองสามารถที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุขดังนั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสำคัญดังนี้

๑. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่าดีกว่ามีความตั้งใจมีจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจสูงกว่าสามารถนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าคนที่เรียนโดยเป็นเพียงผู้รับหรือรอการถ่ายทอดจากครู

๒. การเรียนรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและกระบวนการทางธรรมชาติทำให้บุคคลมีทิศทางของการบรรลุภาวะจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่งคือเมื่อตอนเด็กๆเป็นธรรมชาติที่จะต้องพึ่งพิงผู้อื่นต้องการผู้ปกครองปกป้องเลี้ยงดูและตัดสินใจแทนให้เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้นเรื่อยๆพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพิงผู้ปกครองครูและผู้เฒ่าผู้เฒ่าเป็นไปในสภาพที่เพิ่มความเป็นตัวของตัวเอง

๓. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการใหม่ๆทางการศึกษาเช่นหลักสูตรห้องเรียนแบบเปิดศูนย์บริการวิชาการการศึกษาอย่างอิสระมหาวิทยาลัยเปิดล้วนเน้นให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้เอง

๔. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้มนุษย์อยู่รอดการมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆเกิดขึ้นเสมอทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีลักษณะอย่างไร

การเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถจำแนกออกเป็น ๒ ลักษณะสำคัญดังนี้

๑. ลักษณะที่เป็นบุคลิกคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้เรียนในการเรียนด้วยตนเองจัดเป็นองค์ประกอบภายในที่จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจอยากเรียนต่อไปโดยผู้เรียนที่มีคุณลักษณะในการเรียนด้วยตนเองจะมีความ

รับผิดชอบต่อความคิดและการกระทำเกี่ยวกับการเรียนรวมทั้งรับผิดชอบในการบริหารจัดการตนเองซึ่งมีโอกาสดำเนินได้สูงสุดเมื่อมีการจัดสภาพการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกัน

๒. ลักษณะที่เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการเรียนการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลการเรียนจัดเป็นองค์ประกอบภายนอกที่ส่งผลต่อการเรียนด้วยตนเองของผู้เรียนซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบนี้ผู้เรียนจะได้ประโยชน์จากการเรียนมากที่สุด Knowles (๑๙๗๕) เสนอให้ใช้สัญญาการเรียน (Learning contracts) เป็นการมอบหมายภาระงานให้แก่ผู้เรียนว่าจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้รับความรู้ตามเป้าประสงค์และผู้เรียนจะปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น

องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเองมีอะไรบ้าง

องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเองมีดังนี้

๑. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเองจะเริ่มจากให้ผู้เรียนแต่ละคนบอกความต้องการและความสนใจของตนในการเรียนกับเพื่อนอีกคนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแนะนำและเพื่อนอีกคนทำหน้าที่จัดบันทึกและให้กระทำเช่นนี้หมุนเวียนทั้ง ๓ คนแสดงบทบาทครบทั้ง ๓ ด้านคือผู้เสนอความต้องการผู้ให้คำปรึกษาและผู้คอยจัดบันทึกการสังเกตการณ์เพื่อประโยชน์ในการเรียนร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุก ๆ ด้าน

๒. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนโดยเริ่มจากบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนควรศึกษาจุดมุ่งหมายของวิชาแล้วเขียนจุดมุ่งหมายในการเรียนของตนให้ชัดเจนเน้นพฤติกรรมที่คาดหวังวัดได้มีความแตกต่างของจุดมุ่งหมายในแต่ละระดับ

๓. การวางแผนการเรียนให้ผู้เรียนกำหนดแนวทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการและความสนใจของตนระบุการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

๔. การแสวงหาแหล่งวิทยาการทั้งที่เป็นวัสดุและบุคคล

๔.๑ แหล่งวิทยาการที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเช่นห้องสมุดพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

๔.๒ ทักษะต่างๆที่มีส่วนช่วยในการแสวงหาแหล่งวิทยาการได้อย่างสะดวกรวดเร็วเช่น ทักษะการตั้งคำถามทักษะการอ่าน เป็นต้น

๕. การประเมินผลควรประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามที่กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทักษะทัศนคติค่านิยมมีขั้นตอนในการประเมินคือ

๕.๑ กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

๕.๒ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ

๕.๓ รวบรวมหลักฐานจากผลการประเมินเพื่อตัดสินใจซึ่งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์และเชื่อถือได้

๕.๔ เปรียบเทียบข้อมูลก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าเพียงใด

๕.๕ ใช้แหล่งข้อมูลจากครูและผู้เรียนเป็นหลักในการประเมิน

ใบงาน
รายวิชา ทักษะการเรียนรู้

ให้ผู้เรียนระดมความคิดร่วมแสดงความคิดเห็นตอบคำถามในหัวข้อ โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ
แบบเรียนรายวิชาทักษะการเรียนรู้

๑. การเรียนรู้ด้วยตนเอง คืออะไร

.....

.....

.....

.....

๒. การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีลักษณะ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๓. องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเองมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๔. การเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๕. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ใบงาน
เรื่อง การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น สำคัญไฉน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ

รหัสนักเรียน.....

ระดับ ม.ต้น

กิจกรรม “คุณค่าแห่งตน”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเอง และสร้างคามภูมิใจในตนเอง
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระบุปัจจัยที่มีผลทำให้ตนประสบความสำเร็จ และความต้องการความสำเร็จ รวมทั้งความคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จอีกในอนาคตแนวกคิด ทุกคนย่อมมีความสามารถอยู่ในตนเอง การมองเห็นถึงคุณค่าของตน จะนำไปสู่การรู้จักคุณค่าแห่งตนและถ้ามีโอกาสนำเสนอถึงความสามารถและผลสำเร็จในชีวิตให้ผู้อื่นได้รับทราบในโอกาสที่เหมาะสม จะทำให้คนเราก่อเกิดความภาคภูมิใจยิ่งขึ้น การทบทวนความสำเร็จในอดีตจะช่วยสร้างเสริมความภูมิใจ กำลังใจ เจตคติที่ดี เกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองจะเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้และความต้องการประสบความสำเร็จต่อไปอีกในอนาคตความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอย่างแท้จริงเป็นการเห็นคุณค่า คุณประโยชน์ในตนเอง เขาใจ ตนเอง รับผิดชอบต่อทุกสิ่งที่ตนเป็นเจ้าของ ยอมรับความแตกต่างของบุคคล เห็นคุณค่าการยอมรับของผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้านส่วนตัว ยอมรับ ยกย่อง ศรัทธาในตัวเองและผู้อื่น ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นความรู้สึกไว้วางใจตนเอง สามารถยอมรับในจุดบกพร่อง จุดอ่อนแอของตนและพยายามแก้ไข รวมทั้งยอมรับความสามารถของตนเองในบางครั้ง และพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยไป เมื่อทำอะไรผิดแล้วก็สามารถยอมรับได้อย่างแท้จริง และแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

คำชี้แจง

๑. ให้ผู้เรียนเขียนความสำเร็จที่ภาคภูมิใจในชีวิตในช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมาจำนวน๑ เรื่อง และตอบคำถามในประเด็น

- ๑) ความรู้สึกเมื่อประสบความสำเร็จ
- ๒) ปัจจัยที่มีผลทำให้ตนประสบความสำเร็จ

๒. ให้ผู้เรียนเขียนเรื่องที่มีความมุ่งหวัง ที่จะให้สำเร็จในอนาคตและซึ่งคาดว่าจะเป็นจริงจำนวน๑ เรื่อง และตอบคำถามในประเด็น ปัจจัยอะไรบ้างที่จะทำให้ความคาดหวังประสบความสำเร็จในอนาคต”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๓ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา ทักษะการเรียนรู้ ทร ๒๑๐๐๑ จำนวน ๕ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้

๕. สาระสำคัญ

แหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งที่ผู้เรียนใช้แสวงหาข้อมูลวิชาการต่างๆ แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนทุกระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนต้องรู้จักเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. เนื้อหา

๑. ความหมาย ความสำคัญ ของการใช้ห้องสมุดอำเภอ

๒. การเข้าถึงสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน

๓. แหล่งเรียนรู้ หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดโรงเรียน พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ แหล่งเรียนรู้สำคัญอื่น ๆ ในประเทศ

๔. การใช้อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการและสนใจ

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนที่คาดหวัง

๑. จำแนกความแตกต่างของแหล่งเรียนรู้ และตัดสินใจเลือกใช้แหล่งเรียนรู้

๒. เรียงลำดับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ และจัดทำระบบในการใช้เรียนรู้ของตนเอง

๓. สามารถปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ชั้นนำ

๑. ครูอธิบายความหมาย ความสำคัญและสรุปร่วมกับผู้เรียนเรื่องแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ

๒. ครูให้ผู้เรียนทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ “ การใช้อินเทอร์เน็ต ” และให้ผู้เรียนทำใบงาน เรื่องความแตกต่างระหว่างห้องสมุดกับแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และบอกข้อดี – ข้อเสีย ของอินเทอร์เน็ตนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๔. ให้ครูและผู้เรียนสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในหัวข้อที่สนใจ สรุปเป็นรายงานส่งครู พร้อมทั้งเขียนเส้นทางการสืบค้น

ชั้นสอน

๑. ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของแหล่งเรียนรู้จากหนังสือเรียนระดับประถมศึกษา

๒. ให้ผู้เรียนบอกถึงความแตกต่างระหว่างห้องสมุดกับอินเทอร์เน็ต

๓. ให้ผู้เรียนบอกถึงความสำคัญของอินเทอร์เน็ตว่ามีสำคัญกับตัวผู้เรียนในด้านใดบ้างและสามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับชุมชนของตนเองได้อย่างไร

ขั้นสรุป

๑. ครูสรุปความคิดรวบยอดกับผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหา การจัดการแหล่งเรียนรู้
๒. ครูและผู้เรียนร่วมกันประเมินความรู้ ความเข้าใจและทักษะการนำไปใช้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
๓. ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องศาสนสถานเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต
๔. ให้ผู้เรียนแต่ละคนไปสำรวจวัดโบสถ์และมัสยิดที่อยู่ในชุมชนตำบลเขียนประวัติ

ความเป็นมาความสำคัญสิ่งที่จะเรียนรู้ได้จากวัดโบสถ์และมัสยิดจัดทำเป็นรายงานส่งครู

งานที่มอบหมาย (ค้นคว้าเพิ่มเติม)

ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการและสนใจ

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือแบบเรียน
๒. ใบความรู้
๓. ใบงาน

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

๑. ใบงาน
๒. แบบสังเกตพฤติกรรม
๓. แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

แบบประเมินตนเองก่อน/ หลังเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อวัดความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่อง “การใช้แหล่งเรียนรู้”

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านคำถามที่ละเอียด แล้วตอบคำถามโดยกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค ง ที่อยู่หน้าคำตอบที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยใช้เวลา ๒๐ นาที

๑. ข้อใดให้ความหมายแหล่งเรียนรู้ ดีที่สุด

- ก เป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการ
- ข เป็นแหล่งสารสนเทศให้ความรู้อย่างกว้างขวาง
- ค เป็นแหล่งภูมิปัญญาให้ศึกษาค้นคว้า
- ง เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนหาความรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย

อย่างต่อเนื่อง

๒. แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญกับนักศึกษาในข้อใดมากที่สุด

- ก. การศึกษาตามอัธยาศัย
- ข. สร้างเสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ
- ค. แหล่งส่งเสริมความรู้ ความคิด วิทยาการ
- ง. แหล่งปลูกฝังรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๓. หลังจากศึกษาเล่าเรียนแล้ว ถ้าต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ควรใช้วิธีใด

- ก. ถามเพื่อน
- ข. ศึกษาจากผู้ปกครอง
- ค. ยืมหนังสือจากเพื่อนคนอื่นมาอ่าน
- ง. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ทางอินเทอร์เน็ต

๔. ข้อใดคือการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

- ก. ปัญหาไปอ่านหนังสือฟิสิกส์ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์
- ข. เรายไปเรียนทำขนมจากกลุ่มแม่บ้านวัดคำสว่าง
- ค. คุณใหญ่ไปสืบค้นข้อมูลจากห้องคอมพิวเตอร์
- ง. เอมจิตไปศึกษาข้อมูลความรู้ด้านสมุนไพรที่สวนสมุนไพรของโรงเรียน

๕. ห้องสมุดประเภทใดที่ให้ความรู้ไม่จำกัด เพศ วัย เป็นแหล่งศึกษาข้อมูลตลอดชีวิต

- ก. ห้องสมุดเฉพาะ
- ข. ห้องสมุดโรงเรียน
- ค. ห้องสมุดประชาชน
- ง. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

๖. ห้องสมุดประเภทใดที่ให้ความรู้ค้นคว้าวิจัยมากที่สุด

- ก. ห้องสมุดเฉพาะ
- ข. ห้องสมุดโรงเรียน
- ค. ห้องสมุดประชาชน
- ง. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

๗. ข้อใดคือความหมาย www

- ก. World wide web
- ข. Work wide web
- ค. World widk web
- ง. World walk web

๘. แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นข้อใดให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- ก. หอศิลป์
- ข. พิพิธภัณฑ์สยาม
- ค. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- ง. องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

เฉลย ๑) ก ๒) ง ๓) ง ๔) ข ๕) ค ๖) ง ๗) ก ๘) ง

ใบประเมินความรู้ วิชาทักษะการเรียนรู้
การใช้แหล่งเรียนรู้

ให้ผู้เรียนบอกความแตกต่างระหว่างห้องสมุดกับแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และบอก
ข้อดี – ข้อเสีย ของอินเทอร์เน็ตนำเสนอหน้าชั้นเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน การใช้แหล่งเรียนรู้

ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากตำราและทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้และตอบคำถามต่อไปนี้

๑. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง

.....

.....

.....

๒. แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

๓. แหล่งเรียนรู้แบ่งตามลักษณะได้ ๖ ประเภท ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล/ธรรมชาติ/วัสดุ และสถานที่/สื่อ/เทคนิค และกิจกรรม ให้ท่านบอกแหล่งเรียนรู้ที่ท่านรู้จักมา ๒ แหล่ง

.....

.....

.....

๔. หากท่านต้องการใช้บริการห้องสมุดท่านจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๕. ให้ท่านอธิบายการใช้แหล่งเรียนรู้ที่ท่านสนใจนอกจากห้องสมุดมา ๑ แห่ง

.....

.....

.....

๖. ให้ท่านอธิบายวิธีการค้นหาข้อมูลทาง Internet พร้อมเสนอตัวอย่างที่ได้จากการค้นหาข้อมูลจาก Internet มา ๑ ตัวอย่าง

.....

.....

.....

๗. ให้ท่านเปรียบเทียบข้อดีกับข้อเสียของแหล่งเรียนรู้มา ๒ ประเภท

(ให้ท่านเลือกประเภทของแหล่งเรียนรู้เอง)

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ ประเภท..... และแหล่งเรียนรู้ที่ ๒ ประเภท.....

แหล่งเรียนรู้	ข้อดี - ข้อเสีย
แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ ประเภท	ข้อดี..... ข้อเสีย.....
แหล่งเรียนรู้ที่ ๒ ประเภท	ข้อดี..... ข้อเสีย.....

ชื่อ รหัสนักศึกษา..... ระดับ ม.ต้น

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๔ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา ทักษะการเรียนรู้ ทร ๒๑๐๐๑ จำนวน ๕ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง การจัดการความรู้

๕. สาระสำคัญ

การจัดการความรู้เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ ทั้งจากปัจเจกบุคคล และจากองค์กร นำมาถ่ายทอด แบ่งปันกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน ถ้าการจัดการความรู้เป็นไปอย่างมีระบบ ก็จะส่งผลให้มีการพัฒนาคุณภาพของคน และคุณภาพของงาน การจัดการความรู้เป็นนวัตกรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ในทุกองค์กร

๖. เนื้อหา

ความหมาย ความสำคัญ หลักการ กระบวนการจัดการความรู้ การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้ การพัฒนาขอบข่ายความรู้ของกลุ่ม และการจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ความรู้

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนที่คาดหวัง

๑. อธิบายความหมาย กระบวนการชุมชนปฏิบัติการ กำหนดขอบเขตความรู้จากความสามารถหลักของชุมชน และวิธีการยกระดับขอบเขตความรู้ให้สูงขึ้น

๒. ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปผลการเรียนรู้ที่บ่งชี้ถึงคุณค่าของกระบวนการจัดการความรู้

๓. สามารถสังเกตและตามกระบวนการจัดการความรู้ชุมชน

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ชั้นนำ

๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดสภาพความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้

๑.๑ความหมาย ความสำคัญ

๑.๒หลักการ กระบวนการจัดการความรู้

๑.๓การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้

๑.๔การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ความรู้

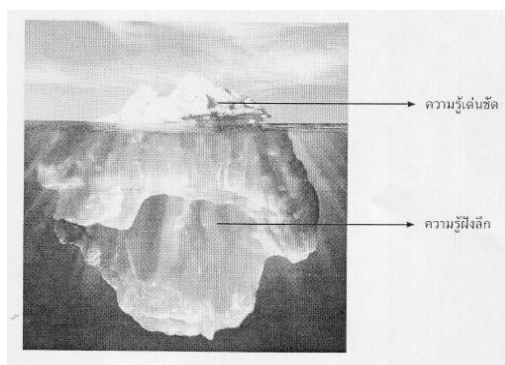
๒. ครูและผู้เรียนทำความเข้าใจสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้ใหม่

๓. ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ขั้นสอน

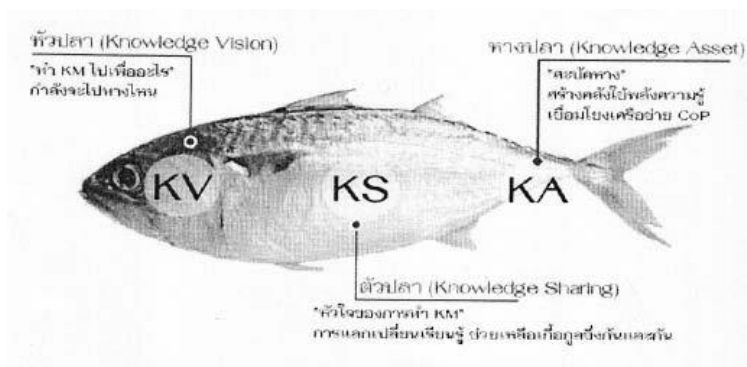
๑. ครูและผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่อง ความหมายของการจัดการเรียนรู้ ประเภทของความรู้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ หลักการของการจัดการความรู้

- ครูยกตัวอย่างรูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้ การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ โดยศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้ ประเภทความรู้ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ คือ

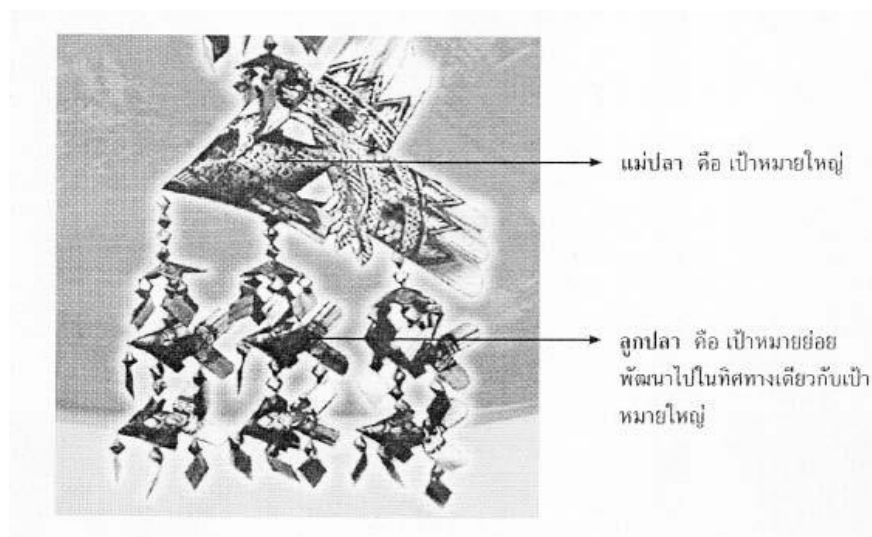

- ครูยกตัวอย่างรูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้ การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ โดยศึกษาเพิ่มเติมจากโมเดลปลาทูและโมเดลปลาตะเพียน

รูปแบบการจัดการความรู้ตาม “โมเดลปลาทู”

รูปแบบการจัดการความรู้ตาม “ปลาตะเพียน”

๒. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็น ๒กลุ่มและมอบหมายให้อธิบายรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้ การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ความรู้หัวข้อประชาคมอาเซียนและเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้โมเดลปลาทูและปลาตะเพียนลงกระดาษบรู๊ฟ

ขั้นสรุป

๑. ผู้เรียนเปรียบเทียบความรู้เด่นชัดและความรู้ฝังลึกลงบนกระดาษ
๒. ผู้เรียน ๒ กลุ่มนำเสนอ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้ การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ความรู้หัวข้อประชาคมอาเซียนและเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้โมเดลปลาหูและปลาตะเพียน โดยเขียนลงกระดาษบรูฟ
 ๓. ครูและผู้เรียนสรุปเนื้อหาที่นำเสนอร่วมกัน
- งานที่มอบหมาย (ค้นคว้าเพิ่มเติม)
ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้
๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้
 ๑. หนังสือแบบเรียน
 ๒. ใบความรู้
 ๓. ใบงาน
๑๐. การวัดผลและประเมินผล
 ๑. ใบงาน
 ๒. แบบสังเกตพฤติกรรม
 ๓. แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

เรื่อง การจัดการความรู้

คำชี้แจง : จงกากบาท X เลือกข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด

๑. การจัดการความรู้เรียกสั้นๆว่าอะไร
 - ก. MK
 - ข. KM
 - ค. LO
 - ง. QA
๒. เป้าหมายของการจัดการความรู้คืออะไร
 - ก. พัฒนาคน
 - ข. พัฒนางาน
 - ค. พัฒนาองค์กร
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ข้อใดถูกต้องมากที่สุด
 - ก. การจัดการความรู้หากไม่ทำจะไม่รู้
 - ข. การจัดการความรู้คือการจัดการความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ
 - ค. การจัดการความรู้ถือเป็นเป้าหมายของการทำงาน
 - ง. การจัดการความรู้คือการจัดการความรู้ที่มีในเอกสารตำรามาจัดให้เป็นระบบ
๔. ชั้นสูงสุดของการเรียนรู้คืออะไร
 - ก. ปัญญา
 - ข. สารสนเทศ
 - ค. ข้อมูล
 - ง. ความรู้
๕. ชุมชนนักปฏิบัติ (Cop) คืออะไร
 - ก. การจัดการความรู้
 - ข. เป้าหมายของการจัดการความรู้
 - ค. วิธีการหนึ่งของการจัดการความรู้
 - ง. แนวปฏิบัติของการจัดการความรู้
๖. รูปแบบการจัดการความรู้ตามโมเดลปลาทูลส่วน “ห้องปลา” หมายถึงอะไร
 - ก. การกำหนดเป้าหมาย
 - ข. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - ค. การจัดเก็บเป็นคลังความรู้
 - ง. ความรู้ที่ชัดแจ้ง
๗. ผู้ที่ทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือใคร
 - ก. คุณเอื้อ
 - ข. คุณอำนวย
 - ค. คุณกิจ
 - ง. คุณลิขิต

๘. สารสนเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้ในปัจจุบันมีอะไรบ้าง
- เอกสาร
 - วีซีดี
 - เว็บไซต์
 - ถูกทุกข้อ
๙. การจัดการความรู้ด้วยตนเองกับชุมชนแห่งการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่อย่างไร
- เกี่ยวข้องกันเพราะการจัดการความรู้ในบุคคลหลายๆคนรวมกันเป็นชุมชนเรียกว่าเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
 - เกี่ยวข้องกันเพราะการจัดการความรู้ให้กับตนเองก็เหมือนกับจัดการความรู้ให้ชุมชนด้วย
 - ไม่เกี่ยวข้องกันเพราะจัดการความรู้ด้วยตนเองเป็นปัจเจกบุคคลส่วนชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นเรื่องของชุมชน
 - ไม่เกี่ยวข้องกันเพราะชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้เฉพาะกลุ่ม
๑๐. ปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้การรวมกลุ่มปฏิบัติการประสบผลสำเร็จคืออะไร
- พฤติกรรมของคนในกลุ่ม
 - ผู้นำกลุ่ม
 - การนำไปใช้
 - ถูกทุกข้อ

ชื่อรหัสนักศึกษา..... ระดับ ม.ต้น

เฉลย ๑) ข ๒) ง ๓) ก ๔) ก ๕) ค ๖) ข ๗) ข ๘) ง ๙) ก ๑๐) ง

ใบความรู้ ความหมายของการจัดการความรู้

การจัดการ (Management) หมายถึงกระบวนการในการเข้าถึงความรู้และการถ่ายทอดความรู้ที่ต้องดำเนินการร่วมกันกับผู้ปฏิบัติงานซึ่งอาจเริ่มต้นจากการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการใช้การสร้างและแสวงหาความรู้ การประมวลเพื่อกลั่นกรองความรู้การจัดการความรู้ให้เป็นระบบการสร้างช่องทางเพื่อการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องการแลกเปลี่ยนความรู้การจัดการสมัยใหม่ใช้กระบวนการทางปัญญาเป็นสิ่งสำคัญในการคิด ตัดสินใจและส่งผลให้เกิดการกระทำจัดการจึงเน้นไปที่การปฏิบัติ

ความรู้ (Knowledge) หมายถึงความรู้ที่ควบคู่กับการปฏิบัติซึ่งในการปฏิบัติจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่หลากหลายสาขาวิชามาเชื่อมโยงบูรณาการเพื่อการคิดและตัดสินใจและลงมือปฏิบัติจุดกำเนิดของความรู้คือสมองของคนเป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในสมองซึ่งแจ่มออกมาเป็นถ้อยคำหรือตัวอักษรได้ยากความรู้นั้นเมื่อนำไปใช้จะไม่หมดไปแต่จะยิ่งเกิดความรู้เพิ่มพูนมากขึ้นอยู่ในสมองของผู้ปฏิบัติ

ในยุคแรกๆมองว่าความรู้หรือทุนทางปัญญามาจากการจัดระบบและการตีความสารสนเทศซึ่งสารสนเทศก็มาจากการประมวลข้อมูลขั้นของการเรียนรู้เปรียบดั่งพีระมิดตามรูปแบบนี้

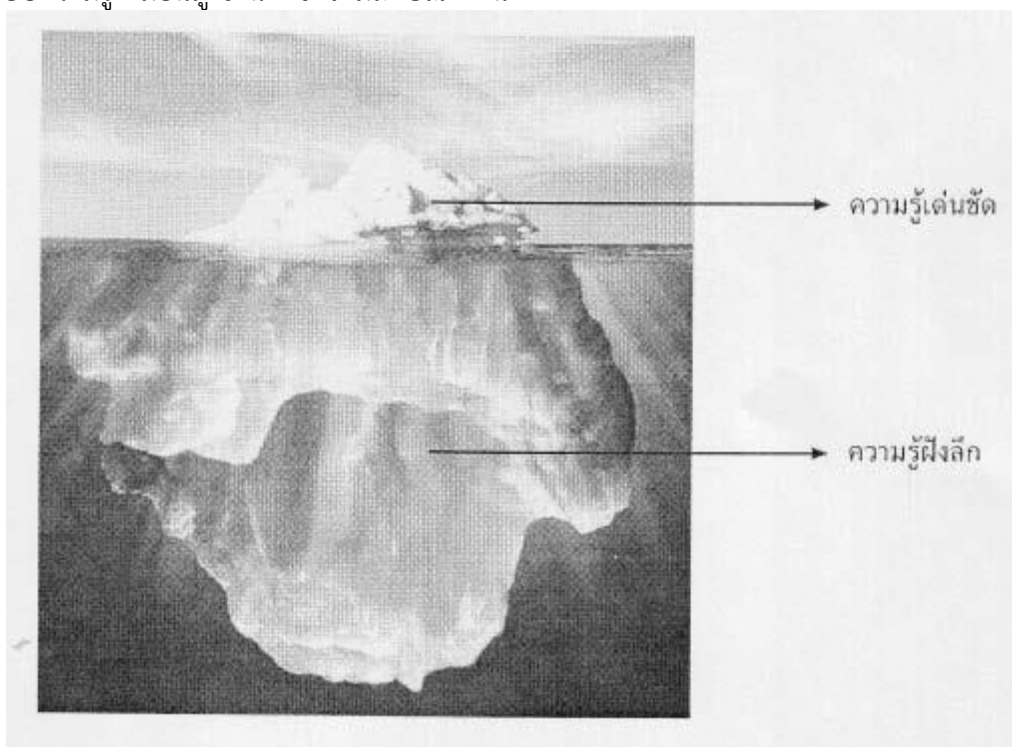

ความรู้แบ่งได้เป็น ๒ ประเภทคือ

๑. **ความรู้เด่นชัด (Explicit Knowledge)** เป็นความรู้ที่เป็นเอกสารตำราคู่มือปฏิบัติงานสื่อต่างๆ กฎเกณฑ์กติกาข้อตกลงตารางการทำงานบันทึกจากการทำงานความรู้เด่นชัดจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ความรู้ในกระดาษ”

๒. **ความรู้ซ่อนเร้น / ความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge)** เป็นความรู้ที่แฝงอยู่ในตัวคนพัฒนาเป็นภูมิปัญญาฝังอยู่ในความคิดความเชื่อค่านิยมที่คนได้มาจากการประสบการณ์สั่งสมมานานหรือเป็นพรสวรรค์อันเป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตัวที่มีมาแต่กำเนิดหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ความรู้ในคน” แลกเปลี่ยนความรู้กันได้ยากไม่สามารถแลกเปลี่ยนมาเป็นความรู้ที่เปิดเผยได้ทั้งหมดต้องเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการเป็นชุมชนเช่นการสังเกตการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างการทำงาน

หากเปรียบเทียบรู้เหมือนภูเขาน้ำแข็งจะมีลักษณะดังนี้

ส่วนของน้ำแข็งที่ลอยพ้นน้ำเปรียบเหมือนความรู้ที่เด่นชัดคือความรู้ที่อยู่ในเอกสารตำราซีดีวีดีไอหรือสื่ออื่นๆที่จับต้องได้ความรู้นี้มีเพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์

ส่วนของน้ำแข็งที่จมอยู่ใต้น้ำเปรียบเหมือนความรู้ที่ยังฝังลึกอยู่ในสมองคนมีความรู้จากสิ่งของตนเองได้ปฏิบัติไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นตัวหนังสือให้คนอื่นได้รับรู้ได้ความรู้ที่ฝังลึกในตัวคนนี้มีประมาณ ๘๐ เปอร์เซ็นต์

ความรู้ ๒ ยุค

ความรู้ยุคที่ ๑ เน้นความรู้ในกระดาษเน้นความรู้ของคนส่วนน้อยความรู้ที่สร้างขึ้นโดยนักวิชาการที่มีความชำนาญเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเรามักเรียกคนเหล่านั้นว่า “ผู้มีปัญญา” ซึ่งเชื่อว่าคนส่วนใหญ่ไม่มีปัญญาไม่มีปัญญาไม่สนใจที่จะใช้ความรู้ของคนเหล่านั้นโลกทัศน์ในยุคที่ ๑ เป็นโลกทัศน์ที่คับแคบ

ความรู้ยุคที่ ๒ เป็นความรู้ในคนหรืออยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างคนเป็นการค้นพบ “ภูมิปัญญา” ที่อยู่ในตัวคนทุกคนมีความรู้เพราะทุกคนทำงานทุกคนมีสัมพันธ์กับผู้อื่นจึงย่อมมีความรู้ที่ฝังลึกในตัวคนที่เกิดจากการทำงานและการมีความสัมพันธ์กันนั้นเรียกว่า “ความรู้อันเกิดจากประสบการณ์” ซึ่งความรู้ยุคที่ ๒ นี้มีคุณประโยชน์ ๒ ประการคือประการแรกทำให้เราเคารพซึ่งกันและกันว่าต่างก็มีความรู้ประการที่ ๒ ทำให้หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชื่อเช่นนี้สามารถใช้ศักยภาพแฝงของทุกคนในองค์กรมาสร้างผลงานสร้างนวัตกรรมให้กับองค์กรทำให้องค์กรมีการพัฒนามากขึ้น

ใบความรู้ กระบวนการในการจัดการความรู้

การจัดการความรู้นั้นมีหลายรูปแบบหรือที่เรียกกันว่า “โมเดล” มีหลากหลายโมเดลหัวใจของการจัดการความรู้คือการจัดการความรู้ที่อยู่ในตัวคนในฐานะผู้ปฏิบัติและเป็นผู้มีความรู้การจัดการความรู้ที่ทำให้คนเคารพในศักดิ์ศรีของคนอื่นการจัดการความรู้นอกจากการจัดการความรู้ในตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนางานและพัฒนาตนเองแล้วยังมองรวมถึงการจัดการความรู้ในกลุ่มหรือองค์กรด้วยรูปแบบการจัดการความรู้จึงอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าทุกคนมีความรู้ปฏิบัติในระดับความชำนาญที่ต่างกันเคารพความรู้ที่อยู่ในตัวคน ดร.ประพนธ์ ผาสุกยัตได้คิดค้นรูปแบบการจัดการความรู้ไว้ ๒ แบบคือรูปแบบปลาหรือที่เรียกว่า “โมเดลปลา” และรูปแบบปลาตะเพียนหรือที่เรียกว่า “โมเดลปลาตะเพียน” แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการจัดการความรู้ในภาพรวมของการจัดการที่ครอบคลุมทั้งความรู้ที่ชัดแจ้งและความรู้ที่ฝังลึกดังนี้

โมเดลปลา เพื่อให้การจัดการความรู้หรือ KM เป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายจึงกำหนดให้การจัดการความรู้เปรียบเหมือนกับปลาตัวหนึ่งมีสิ่งที่จะต้องดำเนินการจัดการความรู้อยู่ ๓ ส่วนโดยกำหนดว่าส่วนหัวคือการกำหนดเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่ชัดเจนส่วนตัวปลาคือการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันและส่วนหางปลาคือความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

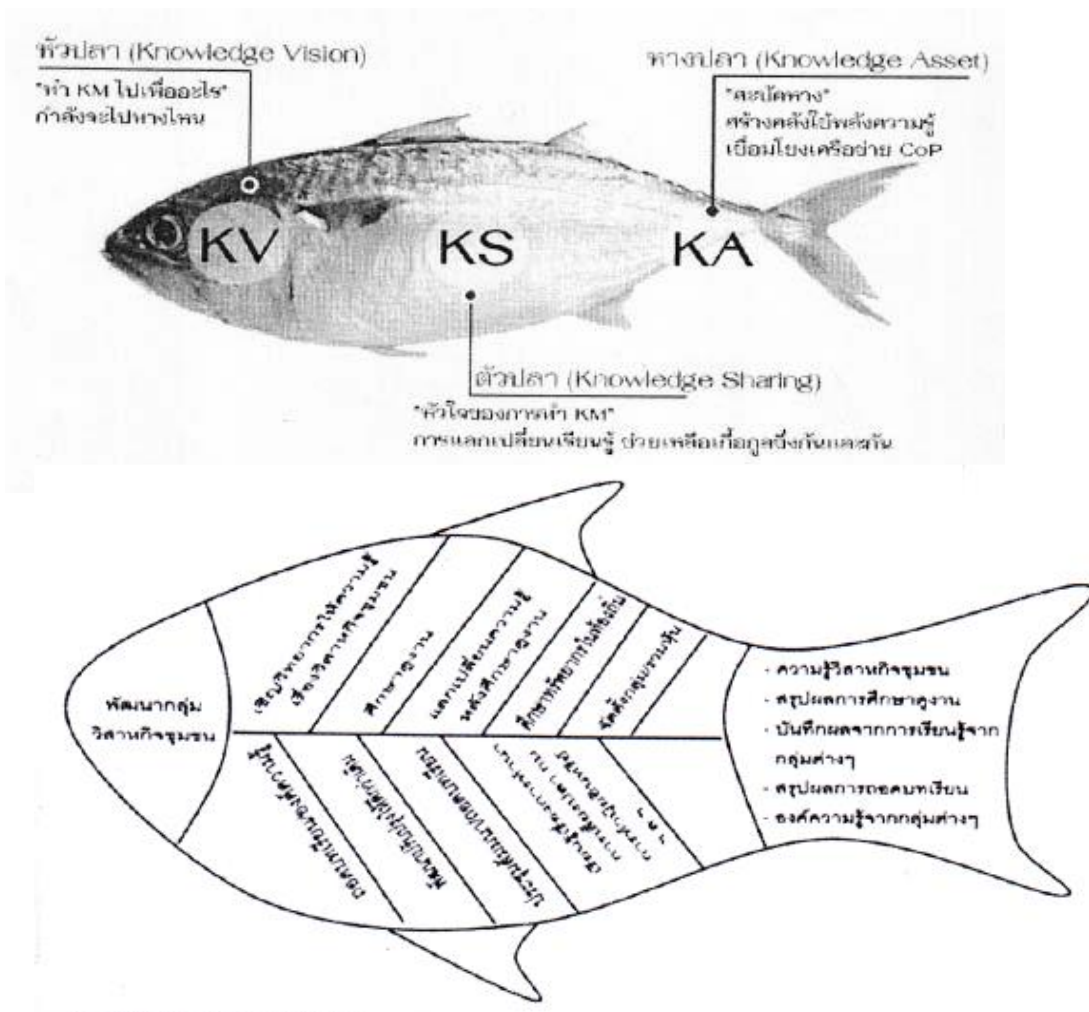
รูปแบบการจัดการความรู้ตาม “โมเดลปลา”

ส่วนที่ ๑ “หัวปลา” หมายถึง “Knowledge Vision” หรือ KV คือเป้าหมายของการจัดการความรู้ ผู้ใช้ต้องรู้ว่า จะจัดการความรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายอะไรเกี่ยวข้องกับหรือสอดคล้องกับวิสัยทัศน์พันธกิจและยุทธศาสตร์ขององค์กรอย่างไรเช่นจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานจัดการความรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านยาเสพติดจัดการความรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจัดการความรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านชีวิตและทรัพย์สินจัดการความรู้เพื่อฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของคนในชุมชน เป็นต้น

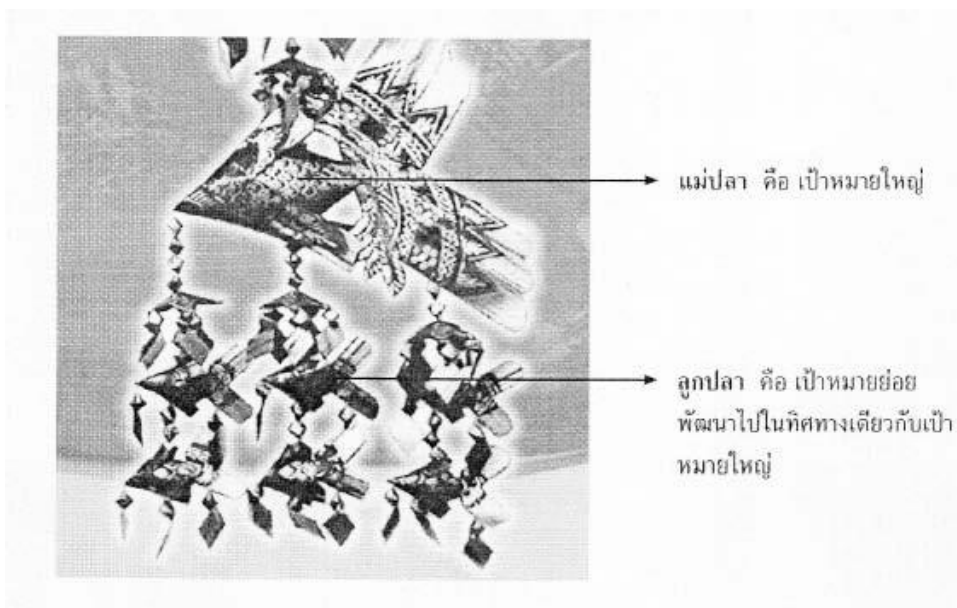
ส่วนที่ ๒ “ตัวปลา” หมายถึง “Knowledge Sharing” หรือ KS เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการแบ่งปันความรู้ที่ฝังลึกในตัวคนผู้ปฏิบัติเป็นการแลกเปลี่ยนวิธีการทำงานที่ประสบผลสำเร็จไม่เน้นที่ปัญหาเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีหลากหลายแบบอาทิการเล่าเรื่อง การสนทนาเชิงลึก การชื่นชมหรือการสนทนาในเชิงบวกเพื่อนช่วยเพื่อน การทบทวนการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน การถอดองค์ความรู้

ส่วนที่ ๓ “หางปลา” หมายถึง “Knowledge Assets” หรือ KA เป็นชุดความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีเครื่องมือในการจัดเก็บความรู้ที่มีชีวิตไม่หยุดนิ่งคือนอกจากจัดเก็บความรู้แล้วยังง่ายในการนำความรู้ออกมาใช้จริงง่ายในการนำความรู้ออกมาต่อยอดและง่ายในการปรับข้อมูลไม่ให้ล้าสมัยส่วนนี้จึงไม่ใช่ส่วนที่มีหน้าที่เก็บข้อมูลไว้เฉยๆไม่ใช่ห้องสมุดสำหรับเก็บสะสมข้อมูลที่นำไปใช้จริงได้ยากดังนั้นเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือจัดเก็บความรู้อันทรงพลังยิ่งในกระบวนการจัดการความรู้

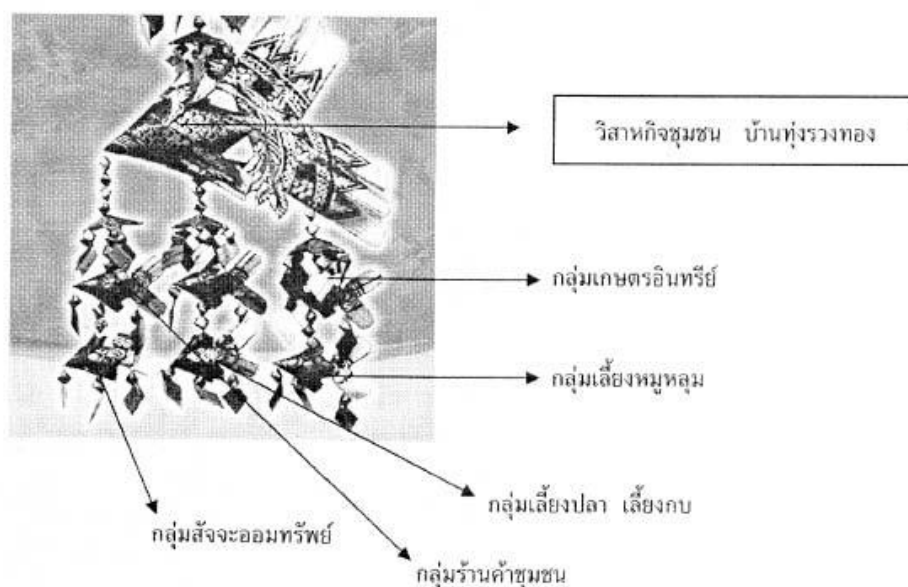
ตัวอย่างการจัดการความรู้เรื่อง“พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน” ในรูปแบบปลา

โมเดลปลาตะเพียน

จากโมเดล“ปลาหู” ตัวเดียวมาสู่โมเดล“ปลาตะเพียน” ที่เป็นฝูงโดยเปรียบแม่ปลา “ปลาตัวใหญ่” ด้กับวิสัยทัศน์พันธกิจขององค์กรใหญ่ในขณะที่ปลาตัวเล็กหลายๆตัวเปรียบได้กับเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่ต้องไปตอบสนองเป้าหมายใหญ่ขององค์กรจึงเป็นปลาทั้งฝูงเหมือน “โมบายปลาตะเพียน” ของเล่นเด็กไทยสมัยโบราณที่ผู้ใหญ่สานเอาไว้แขวนเหนือเปลเด็กเป็นฝูงปลาที่หันหน้าไปในทิศทางเดียวกันและมีความเพียรพยายามที่จะว่ายไปในกระแสน้ำที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาปลาใหญ่อาจเปรียบเหมือนการพัฒนาอาชีพตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนซึ่งการพัฒนาอาชีพดังกล่าวต้องมีการแก้ปัญหาและพัฒนา ร่วมกันไปทั้งระบบเกิดกลุ่มต่างๆขึ้นในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันทั้งการทำบัญชีครัวเรือนการทำเกษตรอินทรีย์การทำปุ๋ยหมักการเลี้ยงปลาการเลี้ยงกบการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในครอบครัวหรือจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้เป็นต้นเหล่านี้ถือเป็นปลาตัวเล็กหากการแก้ปัญหาที่ปลาตัวเล็กประสบผลสำเร็จจะส่งผลให้ปลาตัวใหญ่หรือเป้าหมายในระดับชุมชนประสบผลสำเร็จด้วยเช่นกันนั่นคือปลาว่ายไปข้างหน้าอย่างพร้อมเพรียงกันที่สำคัญปลาแต่ละตัวไม่จำเป็นต้องมีรูปร่างและขนาดเหมือนกันเพราะการจัดการความรู้ของแต่ละเรื่องมีสภาพของความยากง่ายในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันรูปแบบของการจัดการความรู้ของแต่ละหน่วยย่อยจึงสามารถสร้างสรรค์ปรับให้เข้ากับแต่ละที่ได้เหมาะสมปลาบางตัวอาจมีท้องใหญ่เพราะอาจมีส่วนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากบางตัวอาจเป็นปลาที่หางใหญ่เด่นในเรื่องของการจัดระบบคลังความรู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติมากแต่ทุกตัวต้องมีหัวและตาที่มองเห็นเป้าหมายที่จะไปอย่างชัดเจน

การจัดการความรู้ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงเป็นการเรียนรู้ในทุกขั้นตอนของการทำงานเช่นก่อนเริ่มงานจะต้องมีการศึกษาทำความเข้าใจในสิ่งที่กำลังจะทำจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองหรืออาศัยความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานมีการศึกษาวิธีการและเทคนิคต่างๆที่ได้ผลพร้อมทั้งค้นหาเหตุผลด้วยว่าเป็นเพราะอะไรและจะสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ขึ้นมาใช้งานที่กำลังจะทำนี้ได้อย่างไรในระหว่างที่ทำงานอยู่เช่นกันจะต้องมีการทบทวนการทำงานอยู่ตลอดเวลาเรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการทบทวนกิจกรรมย่อยในทุกๆขั้นตอนนั้นตรวจสอบอยู่เสมอว่าจุดมุ่งหมายของงานที่ทำอยู่นี้คืออะไรกำลังเดินไปถูกทางหรือไม่เพราะเหตุใดปัญหาคืออะไรจะต้องทำอะไรให้แตกต่างไปจากเดิมหรือไม่และนอกจากนั้นเมื่อเสร็จสิ้นการทำงานหรือเมื่อจบโครงการก็จะต้องมีการทบทวนสิ่งต่างๆที่ได้มาแล้วว่ามีอะไรบ้างที่ได้ดีมีอะไรบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือรับไว้เป็นบทเรียนซึ่งการเรียนรู้ตามรูปแบบปลาหูถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นวงจรอยู่ส่วนกลางของรูปแบบการจัดการความรู้นั่นเอง

ใบความรู้ การจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) หมายถึงการจัดการกับความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวคนและความรู้เด่นชัดนำมาแบ่งปันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์กรด้วยการผสมผสานความสามารถของคนเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนางานพัฒนาคนและพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ในปัจจุบันและในอนาคตโลกจะปรับตัวเข้าสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ซึ่งความรู้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนทำให้คนจำเป็นต้องสามารถแสวงหาความรู้พัฒนาและสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำพาตนเองสู่ความสำเร็จและนำพาประเทศชาติไปสู่การพัฒนาที่มีความเจริญก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ คนทุกคนมีการจัดการความรู้ในตนเองแต่ยังไม่เป็นระบบการจัดการความรู้เกิดขึ้นได้ในครอบครัวที่มีการเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์พ่อแม่สอนลูกปู่ย่าตายายถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาให้แก่ลูกหลานในครอบครัวทำกันมาหลายชั่วอายุคนโดยใช้วิถีธรรมชาติเช่นพูดคุยสั่งสอนจดจำไม่มีกระบวนการที่เป็นระบบแต่อย่างไรวิธีการดังกล่าวถือเป็นการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่งแต่อย่างไรก็ตามโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านต่างๆการใช้วิธีการจัดการความรู้แบบธรรมชาติอาจก้าวตามโลกไม่ทันจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการที่เป็นระบบเพื่อช่วยให้องค์กรสามารถทำให้บุคคลได้ใช้ความรู้ตามที่ต้องการได้ทันเวลาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีศักยภาพโดยการสร้างและใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นกว่าเดิมการจัดการความรู้หากไม่ปฏิบัติจะไม่เข้าใจเรื่องการจัดการความรู้นั้นคือ **“ไม่ทำไม่รู้”** การจัดการความรู้จึงเป็นกิจกรรมของนักปฏิบัติกระบวนการจัดการความรู้จึงมีลักษณะเป็นวงจรเรียนรู้ที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอเป้าหมายคือการพัฒนาคนและการจัดการความรู้ที่แท้จริงเป็นการจัดการความรู้โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเป็นการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มผู้ทำงานเพื่อช่วยกันดึง **“ความรู้ในคน”** และคว้าความรู้ภายนอกมาใช้ในการทำงานทำให้ได้รับความรู้มากขึ้นซึ่งถือเป็นการยกระดับความรู้และนำความรู้ที่ได้รับการยกระดับไปใช้ในการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่องไม่จบสิ้นการจัดการความรู้จึงต้องร่วมมือกันทำหลายคนความคิดเห็นที่แตกต่างในแต่ละบุคคลจะก่อให้เกิดการสร้างสรรคด้วยการใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีปณิธานมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จดีขึ้นกว่าเดิมเมื่อดำเนินการจัดการความรู้แล้วจะเกิดนวัตกรรมในการทำงานนั้นคือเกิดการต่อยอดความรู้และมีองค์ความรู้เฉพาะเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองการจัดการความรู้มิใช่การเอาความรู้ที่มีอยู่ในตำราหรือจากผู้เชี่ยวชาญมาองรวมกันและจัดหมวดหมู่เผยแพร่แต่เป็นการดึงเอาความรู้เฉพาะส่วนที่ใช้ในงานมาจัดการให้เกิดประโยชน์กับตนเองกลุ่มหรือชุมชน

การจัดการความรู้เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัตินำผลจากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเสริมพลังของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการชื่นชมทำให้เป็นกระบวนการแห่งความสุขความภูมิใจและการเคารพเห็นคุณค่าซึ่งกันและกันทักษะเหล่านี้นำไปสู่การสร้างนิสัยคิดบวกทำบวกมองโลกในแง่ดีและสร้างวัฒนธรรมในองค์กรที่ผู้คนสัมพันธ์กันด้วยเรื่องราวดีๆด้วยการแบ่งปันความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้จากประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยที่กิจกรรมเหล่านี้สอดคล้องแทรกอยู่ในการทำงานประจำทุกเรื่องทุกเวลา...

ความสำคัญของการจัดการความรู้

หัวใจของการจัดการความรู้คือการจัดการความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลโดยเฉพาะบุคคลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจนงานประสบผลสำเร็จกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนกับคนหรือกลุ่มกับกลุ่มจะก่อให้เกิดการยกระดับความรู้ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการทำงานนั้นคือเกิดการพัฒนาประสิทธิภาพของงานคนเกิดการพัฒนาและส่งผลต่อเนื่องไปถึงองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นกับการจัดการความรู้จึงถือ

ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในองค์กรซึ่งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อบุคคลกลุ่มหรือองค์กรมีอย่างน้อย ๓ ประการคือ

๑. ผลสัมฤทธิ์ของงานหากมีการจัดการความรู้ในตนเองหรือในหน่วยงานองค์กรจะเกิดผลสำเร็จที่รวดเร็วยิ่งขึ้นเนื่องจากความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนางานนั้นเป็นความรู้ที่ได้จากผู้ที่ผ่านการปฏิบัติโดยตรงจึงสามารถนำมาใช้ในการพัฒนางานได้ทันทีและเกิดนวัตกรรมใหม่ในการทำงานทั้งผลงานที่เกิดขึ้นใหม่และวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของคนในองค์กรที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน

๒. บุคลากรการจัดการความรู้ในตนเองจะส่งผลให้คนในองค์กรเกิดการพัฒนาตนเองและส่งผลรวมถึงองค์กรกระบวนการเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันจะทำให้บุคลากรเกิดความมั่นใจในตนเองเกิดความเป็นชุมชนในหมู่เพื่อนร่วมงานบุคลากรเป็นบุคคลเรียนรู้และส่งผลให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อีกด้วย

๓. ยกระดับความรู้ของบุคลากรและองค์กรการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทำให้บุคลากรมีความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมเห็นแนวทางในการพัฒนางานที่ชัดเจนมากขึ้นและเมื่อนำไปปฏิบัติจะทำให้บุคคลและองค์กรมีความรู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานในเรื่องที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มีองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการใช้งานและจัดระบบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้

การที่เราจัดการความรู้ในตัวเองจะพบว่าความรู้ในตัวเราที่คิดว่าเรามีเยอะแล้วนั้นจริงๆแล้วยังมีน้อยมากเมื่อเทียบกับบุคคลอื่นและหากเรามีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคคลอื่นจะพบว่ามีความรู้บางอย่างเกิดขึ้นโดยที่เราคาดไม่ถึงและหากเราเห็นแนวทางมีความรู้แล้วไม่นำไปปฏิบัติความรู้นั้นก็จะไม่มีคุณค่าอะไรเลยหากนำความรู้นั้นไปแลกเปลี่ยนและนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นวงจรต่อเนื่องไม่รู้จบจะเกิดความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมากหรือที่เรียกว่า “ยิ่งให้ยิ่งได้รับ”

หลักการของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ไม่มีสูตรสำเร็จในวิธีการของการจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแต่ขึ้นอยู่กับนิยามความมุ่งมั่นที่จะทำงานของตนหรือกิจกรรมของกลุ่มตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมแล้วใช้วิธีการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนางานหรือสร้างนวัตกรรมในงานมีหลักการสำคัญ ๔ ประการดังนี้

๑. ให้คนหลากหลายทัศนะหลากหลายวิถีชีวิตทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์การจัดการความรู้ที่มีพลังต้องทำโดยคนที่มีความรู้พื้นฐานแตกต่างกันมีความเชื่อหรือวิถีคิดแตกต่างกัน (แต่มีจุดรวมพลังคือมีเป้าหมายอยู่ทำงานด้วยกัน) ถ้ากลุ่มที่ดำเนินการจัดการความรู้ประกอบด้วยคนที่คิดเหมือนกันการจัดการความรู้จะไม่มีพลังในการจัดการความรู้ความแตกต่างหลากหลายมีคุณค่ามากกว่าความเหมือน

๒. ร่วมกันพัฒนาวิธีการทำงานในรูปแบบใหม่ๆเพื่อบรรลุประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ ๔ ประการคือ

๑.๑ การตอบสนองความต้องการซึ่งอาจเป็นความต้องการของตนเองผู้รับบริการความต้องการของสังคมหรือความต้องการที่กำหนดโดยผู้นำองค์กร

๑.๒ นวัตกรรมซึ่งอาจเป็นนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ใหม่ๆหรือวิธีการใหม่ๆก็ได้

๑.๓ ประสิทธิภาพในการทำงาน

๓. ทดลองและการเรียนรู้เนื่องจากกิจกรรมการจัดการความรู้เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์จึงต้องทดลองทำเพียงน้อยๆซึ่งถ้าล้มเหลวก็ก่อผลเสียหายไม่มากนักถ้าได้ผลไม่ดีก็ยกเลิกความคิดนั้นถ้าได้ผลดีจึงขยายการทดลองคือปฏิบัติมากขึ้นจนในที่สุดขยายเป็นวิธีทำงานแบบใหม่หรือที่เรียกว่าได้วิธีการปฏิบัติที่ส่งผลเป็นเลิศ (best practice) ใหม่ นั่นเอง

๔. นำเข้าความรู้จากภายนอกอย่างเหมาะสมโดยต้องถือว่าความรู้จากภายนอกยังเป็นความรู้ที่ “ดิบ” อยู่ต้องเอามาทำให้ “สุก” ให้พร้อมใช้ตามสภาพของเราโดยการเติมความรู้ที่มีตามสภาพของเราลงไปจึงจะเกิดความรู้ที่เหมาะสมกับที่เราต้องการใช้หลักการของการจัดการความรู้จึงมุ่งเน้นไปที่การจัดการที่มีประสิทธิภาพเพราะการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือระดมความรู้ในคนและความรู้ในกระดาษทั้งที่เป็นความรู้จากภายนอกและความรู้ของกลุ่มผู้ร่วมงานเอามาใช้และยกระดับความรู้ของบุคคลของผู้ร่วมงานและขององค์กรทำให้งานมีคุณภาพสูงขึ้นคนเป็นบุคคลเรียนรู้ และองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้การจัดการความรู้จึงเป็นทักษะสืบส่วนเป็นความรู้เชิงทฤษฎีเพียงส่วนเดียวการจัดการความรู้จึงอยู่ในลักษณะ “ไม่ทำ-ไม่รู้”

ใบงาน
เรื่อง การจัดการความรู้

๑ ให้อธิบายความหมายของ “การจัดการความรู้”

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒ ให้อธิบายความสำคัญของ “การจัดการความรู้”

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓ ให้อธิบายหลักการของ “การจัดการความรู้”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อรหัสนักศึกษา..... ระดับ ม.ต้น

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๕ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒. วิชา ทักษะการเรียนรู้ ทร ๒๑๐๐๑ จำนวน ๕ หน่วยกิต
๓. มาตรฐานการเรียนรู้
มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น
๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง การคิดเป็น
๕. สาระสำคัญ

ทบทวนทำความเข้าใจกับความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่ และเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้เรื่องของการคิดเป็นกระบวนการแก้ปัญหาของคนคิดเป็นและปรัชญาคิดเป็นศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของ ข้อมูลทั้งด้านวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเทคนิคการเก็บข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการเลือกเก็บข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการคิดตัดสินใจของคนคิดเป็น

๖. เนื้อหา

๑. ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่ และการเชื่อมโยงสู่กระบวนการคิดเป็นและปรัชญาคิดเป็น
๒. ลักษณะและความแตกต่างของข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง และสังคมสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเทคนิคการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล การคิดเป็นที่จะนำมาใช้ประกอบการคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหาของคนคิดเป็น

๓. กรณีตัวอย่างเพื่อการฝึกปฏิบัติ

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนที่คาดหวัง

๑. อธิบายทบทวนความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่ กับความเชื่อมโยงสู่กระบวนการคิดเป็นและปรัชญาคิดเป็นได้
๒. จำแนก เปรียบเทียบ ตรวจสอบ ลักษณะของข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง และสังคมสิ่งแวดล้อมที่จะนำมาใช้ประกอบการคิดและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาของคนคิดเป็นได้

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

๑. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้
๒. อธิบายทบทวนความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่ กับความเชื่อมโยงสู่กระบวนการคิดเป็นและปรัชญาคิดเป็นได้

๓. อธิบายการจำแนก เปรียบเทียบ ตรวจสอบ ลักษณะของข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง และสังคมสิ่งแวดล้อมที่จะนำมาใช้ประกอบการคิดและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาของคนคิดเป็นได้

ขั้นสอน

๑. ครูให้ผู้เรียนศึกษาแบ่งกลุ่ม ๓ กลุ่ม อภิปรายตามหัวข้อ ดังนี้
 - ใบงานที่ ๑ กรณีตัวอย่างเรื่อง แปะซอง
 - ใบงานที่ ๒ กรณีตัวอย่างเรื่อง “ธัญญวดี”
 - ใบงานที่ ๓ กรณีตัวอย่างเรื่อง “จูน”

๒. นักศึกษานำเสนอการอภิปรายหน้าชั้น

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปผลการอภิปราย

๒. มอบหมายงาน

งานที่มอบหมาย (ค้นคว้าเพิ่มเติม)

ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่อง ข้อมูลประกอบการคิดเป็น

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือแบบเรียน

๒. ใบความรู้

๓. ใบงาน

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

๑. ใบงาน

๒. แบบสังเกตพฤติกรรม

ใบงาน กรณีตัวอย่างเรื่อง“แปะฮง”

ทานขุนพิชิตพลพายเป็นคนหบดีมีชื่อเสียงมากในด้านความเมตตากรุณาทานเป็นคนดีที่พร้อมไปด้วยทรัพย์สินสมบัติ ข้าทาสบริวาร เกียรติยศ ชื่อเสียง และความสุขกายสบายใจตาแปะฮงเป็นชายจีนซราตัวคนเดียว ชายตาฮวยอาศัยอยู่ที่ห้องแถวเล็ก ๆ หลังบ้านขุนพิชิตแปะฮงชายตาฮวยเสร็จกลับบ้านตอนเย็นตกค่ำหลังจากอาบน้ำอาบทา กินข้าวเสร็จก็นั่งสีซอเพลินเพลินทุกวันไปวันหนึ่งทานขุนคิดว่า แปะฮงดูมีความสุขดีแต่ถ้าได้มีเงินมากขึ้นคงจะมีความสุขอย่างสมบูรณ์มากขึ้น ทานขุนจึงเอาเงินหนึ่งแสนบาทไปให้แปะฮงจากนั้นมาเป็นเวลาอาทิตย์หนึ่งเต็ม ๆ ทานขุนไม่ได้ยินเสียงซอจากบ้านแปะฮงอีกเลย ทานขุนรู้สึกเหมือนขาดอะไรไปอย่างหนึ่ง เย็นวันที่แปดแปะฮงก็มาพบทานขุน พร้อมกับนำเงินที่ยังเหลืออีกหลายหมื่นมาคืน แปะฮงบอกทานขุนว่า “ผมเอาเงินมาคืนท่านครับ ผมเหนื่อยเหลือเกิน มีเงินมากก็ต้องทำงานมากขึ้น ต้องคอยระวังรักษาเงินทอง เตาฮวยก็ไม่ได้ขาย ต้องไปลงทุนทางอื่น เพื่อไหญ่รวยมากขึ้นอีกลงทุนแล้วก็กลัวขาดทุนเหนื่อยเหลือเกิน ผมไม่อยากจะเงินแสนแล้วครับ ” คืนนั้นทานขุนก็หายใจโล่งอก เมื่อได้ยินเสียงซอจากบ้านแปะฮง แทรกเข้ามาที่สายลม

ประเด็น

ในเรื่องของความทุกข์ของคนในเรื่องนี้ ทานใดแนวคิดอะไรบ้าง

แนวทางการทำกิจกรรม

- ๑.ให้ครุณาผู้เรียนทำกิจกรรมตามที่แนะนำไว้ในใบงานที่ ๑
- ๒. กลุ่มเลือกขอคิดหรือคำตอบที่กลุ่มคิดว่าดีที่สุดไว้ ๑ คำตอบ
- ๓. คำตอบที่กลุ่มคิดว่าดีที่สุดที่เลือกบันทึกไว้ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ธัญญวดี”

ธัญญวดีได้รับการบรรจุเป็นครูในโรงเรียนมัธยมที่ต่างจังหวัด พอเป็นครูได้ ๑ ปี ก็มีอันเป็นต้องย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนที่ธัญญวดีย้ายเข้ามาทำการสอนเป็นโรงเรียนมัธยมเช่นเดียวกัน แต่มีการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ ๓ - ๔ และ ๕ ในตอนเย็นอีกด้วย มาเมื่อเทอมที่แล้ว ธัญญวดีได้รับการชักชวนจากอาจารย์ใหญ่ให้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ ในตอนเย็นธัญญวดีเห็นว่าตัวเองไม่มีภาระอะไรก็เลยตกลงโดยไม่ต้องคิดถึงเรื่องอื่นซ้ำยังมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วยแต่ธัญญวดีจะคิดผิดหรือเปลามาทราบเริ่มต้นจากเสียงกระแนะกระแหนจากครูเอกาบางคนวามายู้งยังไมทันไรก็ได้สอนภาษาคำสวนครูเอกาที่สอนภาคคำ ก็เลือกสอนเฉพาะชั่วโมงต้น ๆ โดยอ้างว่า เขามีภารกิจที่บ้านธัญญวดียังสาว ยังโสด ไม่มีภาระอะไรต้องสอน ชั่วโมงท้ายๆ ทำให้ธัญญวดีต้องกลับบ้านดึกทุกวัน ถึงบ้านก็เหนื่อย อาบน้ำแล้วหลับเป็นตายทุกวันการสอนของครูภาคคำ สวนใหญ่ไม่ คอยคำนึงถึงผู้เรียน เขาจะรีบสอนให้หมดไปชั่วโมงหนึ่ง ๆ เท่านั้น เทคนิคการสอนที่ได้รับการอบรมมา เขาไม่นำพาทำงานแบบขอไปที เขาซามเย็นซาม ธัญญวดีเห็นแล้วก็คิดว่า คงจะรวมสังฆกรรมไม่ได้ จึงพยายามทุ่มเทกำลังกายกำลังใจและเวลา ทำทุก ๆ วิธีทางเพื่อหวังจะให้ครูเหล่านั้นได้อาเยี่ยงอย่างของตนบางแต่ก็ไม่ได้ผลทุกอย่างเหมือนเดิม ธัญญวดีแทบหมดกำลังใจไม่มีความสุขเลย คิดจะย้ายหนีไปอยู่ที่อื่นมาฉุกคิดว่าที่ไหน ๆ คงเหมือน ๆ กัน คนเราจะให้เหมือนกันหมดทุกคนไปไม่ได้

ประเด็น ถาทานเป็นธัญญวดี ทำอย่างไรจึงจะอยู่ในสังคมนั้นได้อย่างมีความสุข

แนวทางการทำกิจกรรม

- ๑. ครูนำผู้เรียนทำกิจกรรมตามที่เสนอไว้ในใบงานที่ ๒
- ๒. กลุ่มเลือกข้อคิดหรือคำตอบที่คิดว่าดีที่สุดไว้ ๑ คำตอบ
- ๓. คำตอบที่กลุ่มคิดว่าดีที่สุดที่เลือกบันทึกไว้คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน กรณีตัวอย่างเรื่อง “วุ่น”

หมู่บ้านดอนทรายมูลที่เคยสงบเงียบมาแต่กาลก่อน กลับคึกคักด้วยผู้คนที่ย้ายมาไปอยู่เพิ่มมากขึ้นๆ ทุกวัน ทั้งนี้เป็นเพราะการคนพบพลอยในหมู่บ้าน มีการต่อไฟฟ้า ทำให้สว่างไสว ถนนลาดยางอย่างดี รถราวิ่งดูขวักไขว่ไปหมด สิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนก็เกิดขึ้นเช่น เมื่อวานเจ้าจุกถูกผู้ใหญ่จาก กรุงเทพฯ ทุกรถจากกรุงเทพฯ ทุบตายขณะวิ่งไล่ยิงนก เมื่อเดือนก่อนน.ส.เหรียญเงิน เทพีสงกรานต์ปีนี้ ถูกไฟฟ้าดูดขณะรีดผาอยู่ ของผุหญิงเกิดขึ้นเป็นดอกเห็ดเพื่อต้อนรับผู้คนที่มาทำธุรกิจ ที่รายก็คือเป็นที่เที่ยวของผู้ชายในหมู่บ้านนี้ไปโดยทำให้ผัวเมียตีกันแทบไม่เว้นแต่ละวันครูสิงห์แก๊งค์ดูเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว ไต่แต่ปลงอนิจจัง “เออ ไอพวกนี้เคยสอนจ้จ้จ้จ้จ้จ้มา ตั้งแต่หัวเทากำปน เดียวนี้ดูมันซัดหูซัดตากันไปหมด จะสอนมันอย่างเดิมคงจะไปไม่รอดแล้วเราจะทำอย่างไรดี”

ประเด็น

๑. ทำไมจึงเกิดปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นในหมู่บ้านดอนทรายมูล
๒. ถาหากเป็นคนในหมู่บ้านทรายมูล ท่านจะแก้ปัญหาอย่างไร
๓. ท่านคิดว่า การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนเช่นนี้ ควรเป็นอย่างไร

แนวทางการทำกิจกรรม

๑. ครูนำผู้เรียนทำกิจกรรมตามที่เสนอไว้ในใบงานที่ ๓
๒. กลุ่มเลือกขอคิดหรือคำตอบที่ดีที่สุดไว้ ๑ คำตอบ
๓. คำตอบที่กลุ่มเลือกบันทึกไว้ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม

ให้ผู้เรียนไปหาความหมายของคำว่า คิดเปโนในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งโดยการอ่านหนังสือ สนทนาธรรม ฟังวิทยุคุยกับเพื่อน ฯลฯ แลวบันทึกการคิดดังกล่าวลงในหนาวางของแบบเรียนนี้อย่างสั้น ๆ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะไม่ถูกต้อง

๑. คิดเปโน คือ

.....

.....

.....

๒. คิดเปโน คือ

.....

.....

.....

๓. คิดเปโน คือ

.....

.....

.....

๔. คิดเปโน คือ

.....

.....

.....

๕. คิดเปโน คือ

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล ศกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๖ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒. วิชา ทักษะการเรียนรู้ ทร ๒๑๐๐๑ จำนวน ๕ หน่วยกิต
๓. มาตรฐานการเรียนรู้
มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย
๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง การวิจัยอย่างง่าย
๕. สาระสำคัญ

การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ขอให้จริงอย่างมีระบบเพื่อให้ได้รับคำตอบหรือความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้สามารถทำได้โดยกระบวนการวิจัย

๖. เนื้อหา

- เรื่องที่ ๑ ความหมายและประโยชน์ของการวิจัยอย่างง่าย
- เรื่องที่ ๒ ขั้นตอนการวิจัยอย่างง่าย
- เรื่องที่ ๓ สถิติง่าย ๆ เพื่อการวิจัย
- เรื่องที่ ๔ เครื่องมือการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
- เรื่องที่ ๕ การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนที่คาดหวัง

๑. อธิบายความหมายและประโยชน์ของการวิจัยอย่างง่ายได้
๒. ระบุขั้นตอนการวิจัยอย่างง่ายได้
๓. ผูกทักษะสถิติง่าย ๆ เพื่อการวิจัยได้
๔. ระบุเครื่องมือการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้
๕. ผูกทักษะในการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย ๆ ได้

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

๑. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้
๒. ครูให้นักศึกษาทำกิจกรรมที่ ๑ และกิจกรรมที่ ๒

ขั้นสอน

ครูอธิบายความหมายและประโยชน์ของการวิจัยอย่างง่ายขั้นตอนการวิจัยอย่างง่ายการฝึกทักษะสถิติง่าย ๆ เพื่อการวิจัยและระบุเครื่องมือการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปผลการอภิปราย
๒. มอบหมายงาน กิจกรรมที่ ๓,๔,๕,๖

งานที่มอบหมาย (ค้นคว้าเพิ่มเติม)

ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่อง การเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือแบบเรียน

๒. ใบความรู้

๓. ใบงาน

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

๑. ใบงาน

๒. แบบสังเกตพฤติกรรม

กิจกรรม

รายวิชา ทักษะการเรียนรู้

ให้ผู้เรียนระดมความคิดร่วมแสดงความคิดเห็นตอบคำถามในหัวข้อ โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ
แบบเรียนรายวิชาทักษะการเรียนรู้

๑. การวิจัยคืออะไร

ตอบ

๒. การวิจัยอย่างง่ายคืออะไร

ตอบ

๓. จงบอกประโยชน์ของการวิจัยอย่างง่าย

ตอบ

๔. จงเขียนแผนภูมิกระบวนการและขั้นตอนการทำวิจัย

ตอบ

ชื่อรหัสนักศึกษา..... ระดับ ม.ต้น

กิจกรรม

ให้ผู้เรียนวงกลมคำตอบที่ถูกต้องต่อไปนี้

๑. ขั้นตอนการทำวิจัยอย่างง่ายมีกี่ขั้นตอน
 - ก. ๓ ขั้นตอน
 - ข. ๔ ขั้นตอน
 - ค. ๕ ขั้นตอน
๒. ขั้นตอนแรกของการวิจัย คืออะไร
 - ก. คำถาม / ปัญหาการวิจัย
 - ข. วัตถุประสงค์การวิจัย
 - ค. เขียนรายงานการวิจัย
๓. ขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย คืออะไร
 - ก. การเขียนโครงการวิจัย
 - ข. การเผยแพร่ผลงานวิจัย
 - ค. การเขียนรายงานการวิจัย
๔. เหตุผลที่ยากทำการวิจัย ต้องเขียนในหัวข้อใดของโครงการวิจัย
 - ก. ชื่อโครงการวิจัย
 - ข. ความпенมาและความสำคัญ
 - ค. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
๕. อยากรู้อะไรบางจากการทำวิจัย ต้องเขียนในหัวข้อใดของโครงการวิจัย
 - ก. ชื่อโครงการวิจัย
 - ข. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - ค. ประโยชน์ของการวิจัยหรือผลที่คาดว่าจะได้รับ

กิจกรรม

ให้ผู้เรียนสำรวจจำนวนคนในครัวเรือนของเพื่อนในห้องแต่ละคน และทำการแจกนับจำนวน เมื่อได้จำนวน แลวใส่ในช่องว่างตามช่วงที่กำหนดให้

จำนวนคนในครัวเรือน

จำนวน ๑ – ๓ คน จำนวน.....คน

จำนวน ๔ – ๖ คน จำนวน.....คน

จำนวน ๗ – ๙ คน จำนวน.....คน

มากกว่า ๑๐ คนขึ้นไป จำนวน.....คน

๒. รอยละ (Percentage) รอยละ (Percentage) เป็นสถิติที่ใ้ใช้กันมากในงานวิจัย เพราะคำนวณและทำความเข้าใจได้ง่าย นิยมเรียกว่า เปอรเซ็นต์ ไซส์สัญลักษณ์ % การใ้สูตรใ้ในการคำนวณหาครอยละมีดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๗ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒. วิชา ศาสนาและหน้าที่พลเมือง สค๒๑๐๐๒ จำนวน ๒ หน่วยกิต
๓. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ
 ๑. มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของ ประเทศในทวีปเอเชีย
 ๒. มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศเพื่อนบ้าน
๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี
๕. สาระสำคัญ
 ๑. หลักธรรมสำคัญของแต่ละศาสนา
 ๒. วิธีฝึกปฏิบัติพัฒนาจิตในแต่ละศาสนา
 ๓. ค่านิยมที่พึงประสงค์
 ๔. วัฒนธรรมประเพณีในประเทศไทยและประเทศต่างๆในโลก
 ๕. การสืบทอดทางวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทย.
๖. เนื้อหา
 ๑. ศาสนาในประเทศไทยและเอเชีย
 ๒. วัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมของไทยและเอเชีย
๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 ๑. อธิบายสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 ๒. ตระหนักในปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม
 - ขั้นนำ
 ๑. ครูสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนโดยการเปิดประเด็นเรื่องศาสนาที่นักศึกษาส่วนใหญ่นับถือแล้วถามถึงความสำคัญและเหตุผลที่ต้องนับถือศาสนานั้นๆ
 ๒. ครูทำความเข้าใจกับวิชาพร้อมมาตรฐานและชี้แจงตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
 ๓. ครูทักทายกล่าวนำและอธิบายการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของศาสนาในประเทศไทยและในทวีปเอเชีย
 ๔. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายถึงประวัติความเป็นมาของศาสนาที่คนไทยนับถือและศาสนาอื่นๆที่รู้จักในสังคม
 ๕. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยก่อนเข้าสู่บทเรียนขั้นต่อไป
 - ขั้นสอน
 ๑. ครูและผู้เรียนวางแผนวิธีการเรียนรู้เนื้อหาเรื่องความเป็นมาและหลักธรรมของศาสนาในประเทศไทยและในทวีปเอเชีย
 ๒. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู

๓. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีของไทยและเอเชีย

๔. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง หลักธรรมของศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาฮินดู

๕. ครูจัดทำฉลาก แยกเป็นศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู แล้วแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม จากนั้นครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญ หลักคำสอน ศาสนาของแต่ละศาสนาที่จับฉลากได้

๖. ครูกำหนดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีของไทยและเอเชีย แล้วแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม จากนั้นครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณีของไทยและเอเชียที่จับฉลากได้

๗. ครูให้ผู้เรียนเขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนเองได้รับมอบหมาย

๘. ครูให้ผู้เรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนในเรื่องที่ตนเองได้ศึกษาค้นคว้า

ขั้นสรุป

๑. ครูและผู้เรียนสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน

๒. ครูให้ผู้เรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของตนเอง

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือแบบเรียน

๒. แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

๓. ใบความรู้

๔. ใบงาน

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

๑. ใบงาน

๒. แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

ใบความรู้

เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทยและทวีปเอเชีย

ศาสนามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมเพราะศาสนาทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทำความดีละเว้นความชั่วศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อคนในสังคม

องค์ประกอบของศาสนา

๑. ศาสดา คือ ผู้ก่อตั้งศาสนา
๒. คัมภีร์ คือ หลักคำสอนเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา
๓. นิกายคือ ผู้สืบทอดคำสอน
๔. พิธีกรรม คือ การปฏิบัติในการทำพิธีทางศาสนา
๕. ศาสนสถาน คือ สถานที่ควรเคารพบูชาและใช้ประกอบพิธีทางศาสนา

****ศาสนาอิสลามไม่มีนิกาย แต่มีศาสดา มีคัมภีร์มีศาสนสถาน และพิธีกรรม นับเป็นศาสนาเช่นกัน****

ความสำคัญของศาสนา

๑. เป็นพื้นฐานของกฎศีลธรรมของสังคม
๒. เป็นแหล่งกำเนิดจริยธรรม
๓. เป็นแหล่งที่ทำให้เกิดศิลปวัฒนธรรม และประเพณี
๔. เป็นกลไกของรัฐในการควบคุมสังคม
๕. เป็นบรรทัดฐานของสังคมที่ใช้ในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปในแนวเดียวกัน

ประโยชน์ของศาสนา

๑. ช่วยให้สมาชิกของสังคมสงบสุข
๒. ทำให้ผู้นับถือเป็นคนดี มีศีลธรรม
๓. เป็นบ่อเกิดของศิลปวัฒนธรรม
๔. เป็นที่พึ่งทางจิตใจของสมาชิกในสังคม
๕. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความสุข

ศาสนาที่สำคัญในทวีปเอเชีย

๑. ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์

แหล่งกำเนิดในประเทศอินเดียเป็นศาสนาดั้งเดิมของชนเผ่าอารยัน มีความเชื่อเรื่องพระเจ้าหลายองค์โดยเฉพาะตรีมูรติ (พระพรหม พระวิษณุ พระศิวะ) ต่อมาวิวัฒนาการเป็นศาสนาฮินดูเทพเจ้าสูงสุด คือ พระปรมาตมัน

ความเชื่อเกี่ยวกับตรีมูรติ คือ พระพรหม คือ ผู้สร้างพระวิษณุ(พระนารายณ์) คือ ผู้คุ้มครอง และพระอิศวร(พระศิวะ) คือ ผู้ทำลาย

- คัมภีร์พระเวทมีอยู่ ๓คัมภีร์ ถือว่าเป็นคัมภีร์ที่เก่าแก่ที่สุดในโลกต่อมาเพิ่มอาถรรพเวทเข้าไปได้แก่
- ฤคเวท (บทสวดสรรเสริญเทพเจ้า)
 - ยชุรเวท(คู่มือพราหมณ์ในการทำพิธีบูชายัญ)
 - สามเวท (ใช้สวดขับกล่อมเทพเจ้า)
 - อาถรรพเวท (เป็นมนต์คาถาทางไสยศาสตร์)

ศาสนาฮินดู

ความเชื่อศาสนาฮินดูที่แตกต่างไปจากศาสนาพราหมณ์ ได้แก่เชื่อเรื่องวิญญาณเป็นอนันตะคือเวียนว่ายตายเกิดไม่สิ้นสุดจนกว่าจะหลุดพ้นโมกษะให้คนที่เกิดในตระกูลพราหมณ์ กษัตริย์ ไวศยะ ปฏิบัติตามหลักอาศรม ๔ อย่างเคร่งครัดสันติสุขจะเกิดขึ้นได้ต้องมีพราหมณ์ คัมภีร์พระเวทวรรณะ ๔ ได้แก่ วรรณะพราหมณ์ นิกายในศาสนาฮินดู

๑. นิกายพรหมนับถือพระพรหมเป็นเทพเจ้าสูงสุด
๒. นิกายไวษณพ (ลัทธิอวตาร) นับถือพระวิษณุ
๓. นิกายไศวะ นับถือพระศิวะมีศิวลึงค์เป็นสัญลักษณ์
๔. นิกายศากตินับถือเทพเจ้าที่เป็นสตรี

หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์ -ฮินดู

๑. หลักธรรม ๑๐ ประการ ได้แก่

๑. ธฤติ คือ ความพอใจ
๒. กษมา คือ ความอดทน
๓. ทมะ คือความข่มใจ
๔. อัศเตยยะ คือ การไม่กระทำเยี่ยงใจ
๕. เศาจะ คือ ความบริสุทธิ์
๖. อินทริยนิครหะ คือการสำรวมอินทริย์(ร่างกาย)
๗. ธี คือ ความรู้ (ปัญญา)
๘. วิทยา คือ ความรู้ (ปรัชญา)
๙. สัตยยะ คือความซื่อสัตย์
๑๐. อโกระ คือ ความไม่โกรธ

๒. หลักอาศรม ๔ ได้แก่

๑. พรหมจารี คือ เป็นวัยศึกษาเล่าเรียน
๒. คฤหัสถ์ คือ เป็นวัยครองเรือน
๓. วานปรสถ์ คือ เป็นวัยออกไปอยู่ป่า
๔. สันยาสี คือ เป็นวัยสุดท้ายของชีวิตออกบวชเป็นสันยาสี บำเพ็ญเพียรเพื่อความหลุดพ้น

๓. หลักปรมาตมันและโมกษะ ได้แก่

๑. หลักปรมาตมัน มีความเชื่อว่า ปรมาตมันหมายถึง พลังธรรมชาติ เป็นอมตะไม่มีเบื้องต้นและสิ้นสุดส่วนวิญญาณย่อยเรียกว่า อาตมันสามารถไปรวมกับปรมาตมันได้เมื่อบรรลุโมกษะ

๒. หลักโมกษะเป็นหลักปฏิบัติเพื่อหลุดพ้นจากวัฏจักรแห่งชีวิตด้วยการนำอาตมันของตนเข้าสู่ปรมาตมัน

๔. หลักปรัชญาภควัตคีตา ได้แก่

๑. กรรมโยคะ การทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน
๒. ขยานโยคะ การปฏิบัติเพื่อให้เกิดปัญหา ความรู้แจ้ง
๓. ภักติโยคะ ความรักความภักดีอุทิศตนต่อพระเจ้าเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้น

๕. หลักทรงชนะหก ได้แก่

๑. สงขขะ ทรงชนะเกี่ยวกับชีวิต
๒. โยคะ ทรงชนะเกี่ยวกับการปฏิบัติโดยสำรวมอินทรีย์ทำจิตใจให้บริสุทธิ์
๓. นยายะ ทรงชนะเกี่ยวกับความรู้
๔. ไวเศษิกะ ทรงชนะเกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่จริงชั่วนิรันดร ๙ อย่าง คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ กาล เทศะ อาตมัน มนะ
๕. มางสา ทรงชนะเกี่ยวกับปรัชญาน่าเชื่อถือ
๖. เวทานตะ ทรงชนะเกี่ยวกับอุปนิสัย

(อุปนิสัย คือ คัมภีร์ในส่วนสุดท้ายของพระเวท เป็นคัมภีร์ที่เป็นหลักปรัชญาลึกซึ้ง)

พิธีกรรมที่สำคัญของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

๑. พิธีศราท คือ พิธีทำบุญให้แก่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว
๒. พิธีประจำบ้าน ได้แก่

พิธีอุปนัยัน คือ พิธีเริ่มการศึกษาถ้าเป็นหญิงยกเว้น

พิธีวิวาหะ คือ พิธีแต่งงาน

๓. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวรรณะ คือ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ศูทรแต่ละวรรณะมีการดำเนินชีวิตที่ต่างกันจึงต้องปฏิบัติตามวรรณะของตนเช่น การแต่งงาน การแต่งกาย เป็นต้น

๔. พิธีบูชาเทพเจ้าแต่ละวรรณะจะมีการปฏิบัติต่างกันในเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานศิวะราตรี (พิธีลอยบาป) งานบูชาเจ้าแม่ลักษมี (เทวีแห่งสมบัติและความงาม) เป็นต้น

๒. ศาสนापพุทธ

ศาสนาพุทธมีถิ่นกำเนิดในประเทศอินเดียประเททอเทวนิยม (ไม่นับถือพระเจ้า) มีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา คัมภีร์ของศาสนาพุทธ คือ พระไตรปิฎกหมายถึงตำราที่บันทึกคำสอนของพระพุทธเจ้า แบ่งออกเป็น ๓ คัมภีร์ คือ

๑. พระวินัยปิฎก ว่าด้วยศีลหรือวินัยของภิกษุ ภิกษุณี อุบาสกอุบาสิกา
๒. พระสุตตันตปิฎก (พระสูตร) ว่าด้วยคำสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก รวมทั้งชาดกต่าง ๆ
๓. พระอภิธรรมปิฎก ว่าด้วยหลักธรรมล้วน ๆ

นิกายสำคัญของศาสนาพุทธ

๑. นิกายเถรวาทหรือหินยาน ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างเคร่งครัดไม่มีการเปลี่ยนแปลงพระธรรมวินัยประเทศที่นับถือ ได้แก่ ไทย พม่า ศรีลังกา ลาว กัมพูชา

๒. นิกายอวัจริยวาทหรือมหายาน ดัดแปลงพระธรรมวินัยได้ ประเทศที่นับถือได้แก่ จีน ทิเบต ญี่ปุ่น เวียดนาม เกาหลี

หลักคำสอนของศาสนาพุทธ

๑. อริยสัจ ๔ คือ ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ คือ

ทุกข์ คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ

สมุทัย คือ เหตุของความเป็นทุกข์ได้แก่ ตัณหา

นิโรธ คือ ความดับทุกข์ หรือ นิพพาน

มรรค คือ ข้อปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความดับทุกข์ หมายถึง อริยมรรค ๘ ประกอบด้วย

๑. สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ
๒. สัมมาสังกัปปะ คือความดำริชอบ
๓. สัมมาวาจา คือ การเจรจาชอบ
๔. สัมมากัมมันตะ คือ การกระทำชอบ
๕. สัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพชอบ
๖. สัมมาวายามะ คือ ความพยายามชอบ
๗. สัมมาสติ คือการตั้งสติชอบ
๘. สัมมาสมาธิ คือ การตั้งใจชอบ

อริยมรรค ๘ เมื่อสรุปรวมแล้วเรียกว่า ไตรสิกขา อันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

๒. ชั้น ๕ หรือเบญจขันธ์ หมายถึง องค์ประกอบของชีวิตมนุษย์ คือ ส่วนที่เป็นร่างกาย และส่วนที่เป็นจิตใจ ได้แก่

๑. รูปขันธ์ คือ ร่างกายและพฤติกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ
๒. วิญญาณขันธ์ คือความรู้หรืออารมณ์ที่ผ่านมาจากตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
๓. เวทนาขันธ์ คือ ความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากสุขเวทนา ความสุขทางกายและใจ , ทุกขเวทนา คือ ทุกข์ทางกายและใจ, อุเบกขาเวทนา คือ ความไม่ทุกข์ไม่สุขทางกายและใจ
๔. สัญญาขันธ์ คือ การกำหนดได้ ๖ อย่างจากวิญญาณและเวทนา คือ รูป รส กลิ่น เสียง

๕. สังขารขันธ์ คือ ความคิด แรงจูงใจสภาพที่ปรุงแต่งจิตใจให้คิดดี คิดชั่ว เป็นผลมาจากวิญญาณและเวทนา

๓. ไตรลักษณ์ หมายถึง ลักษณะทั่วไปของสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลก ได้แก่

๑. อนิจจตา คือ ความไม่เที่ยง
๒. ทุกขตา คือ ความเป็นทุกข์
๓. อนัตตา คือ ความไม่ใช่ตัวตน

๓. ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์กำเนิดในดินแดนปาเลสไตน์หรืออิสราเอลในปัจจุบัน ศาสดาคือพระเยซู ซึ่งเป็นบุตรของโยเซฟและมาเรียเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดวิวัฒนาการมาจากศาสนายูดาห์จึงมีพระเจ้าหรือที่เรียกว่าพระยะโฮวาห์ คัมภีร์ของศาสนาคริสต์ คือ คัมภีร์ไบเบิล ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ *พระคัมภีร์เก่า* มีสาระเกี่ยวกับพระเจ้าสร้างโลกซึ่งประกอบด้วย บทเพลง บทสวด และสุภาษิต *พระคัมภีร์ใหม่* เป็นคัมภีร์ที่มีสาระเกี่ยวกับประวัติและคำสอนของพระเยซูการเผยแผ่ศาสนาของสาวกจดหมายเหตุและวิวรรณ์ บั้นปลายชีวิตของมนุษยชาติ

นิกายที่สำคัญของศาสนาคริสต์

๑. นิกายโรมันคาทอลิก เป็นนิกายที่นับถือและปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซูมีพิธีกรรมที่เคร่งครัด มีสันตะปาปาเป็นผู้นำศาสนาสูงสุด ประเทศที่นับถือ ได้แก่ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมนี สเปน โปรตุเกส ฟิลิปปินส์ ผู้ที่นับถือเรียกตนเองว่า คริสตัง

๒. นิกายออร์ทอดอกซ์ เป็นนิกายที่แยกจากนิกายโรมันคาทอลิก ด้วยเหตุผลทางการเมืองและวัฒนธรรมประเทศที่นับถือ ได้แก่ กรีซ โรมานีเย บัลแกเรีย สหภาพโซเวียตและประเทศในยุโรปตะวันออกบางประเทศ

๓. นิกายโปรเตสแตนต์ เป็นนิกายที่แยกมาจากนิกายโรมันคาทอลิก ผู้ก่อตั้งคือ มาตินลูเธอร์ พิธีกรรมที่สำคัญคือ ศีลล้างบาป และศีลมหาสนิทผู้ที่นับถือนิกายนี้เรียกว่า คริสเตียน

หลักคำสอนของศาสนาคริสต์

๑. หลักคำสอน เรื่องตรีเอกานุภาพ คือ การนับถือพระเจ้าองค์เดียว แบ่งเป็น ๓ ภาค คือ
 - พระบิดา หมายถึง พระเจ้า
 - พระบุตร หมายถึง พระเยซู
 - พระจิต หมายถึง วิญญาณบริสุทธิ์ในจิตใจของชาวคริสต์ที่มีศรัทธา
๒. หลักคำสอนเรื่องความรักศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งความรัก สอนให้รักพระเจ้ารักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตัวเอง
๓. คำสอนเรื่องบัญญัติ ๑๐ ประการ ได้แก่
 - จงนับถือพระเจ้าองค์เดียว คือ พระยะโฮวาห์
 - อย่าออกนามพระเจ้าโดยไม่สมเหตุ
 - ถือวันพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์
 - จงนับถือบิดามารดา
 - อย่าฆ่าคน
 - อย่าผิดประเวณี
 - อย่าลักทรัพย์
 - อย่าใส่ความนินทาว่าร้ายผู้อื่น
 - อย่าคิดมิชอบ
 - อย่าโลภในสิ่งของผู้อื่น
๔. อาณาจักรพระเจ้า หมายถึงอาณาจักรแห่งจิตใจที่มีพระเจ้าเป็นเป้าหมาย

พิธีกรรมที่สำคัญของคริสต์ศาสนา

๑. พิธีศีลล้างบาป กระทำแก่ทารกเมื่อเริ่มเข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนโดยใช้น้ำศักดิ์สิทธิ์เทลงบนศีรษะเพื่อล้างบาป
๒. พิธีศีลล้างบาปเป็นการยืนยันว่าตนยอมรับนับถือศาสนาคริสต์จริง
๓. พิธีศีลมหาสนิทเป็นการรับประทานขนมปังและดื่มเหล้าองุ่นเพื่อระลึกถึงพระเจ้าที่ทรงสละพระวรกายเพื่อมนุษย์จะได้หลุดพ้นจากบาป
๔. พิธีศีลสมรส กระทำแก่คู่บ่าวสาวก่อนการจดทะเบียนสมรส
๕. พิธีสารภาพบาป ต้องไปกระทำต่อหน้าบาทหลวงเพื่อสารภาพบาป
๖. พิธีเจิมครั้งสุดท้าย กระทำแก่ผู้ป่วย
๗. พิธีเข้าบวช เป็นการบวชบุคคลเป็นบาทหลวงในคริสต์ศาสนา

๔. ศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามกำเนิดที่นครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย นับถือพระเจ้าองค์เดียว คือ พระอัลเลาะห์ ศาสดาของศาสนาคือพระนบีมุฮัมมัด ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเรียกตนเองว่ามุสลิมศาสนาอิสลาม มีคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นคัมภีร์ที่พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าประทานให้แก่มนุษย์

นิกายที่สำคัญของศาสนาอิสลาม

๑. นิกายซุนนี จะปฏิบัติเคร่งครัดในคัมภีร์อัลกุรอานและคำสอนของศาสดาที่สุตใช้หมวกสีขาวเป็นเครื่องหมาย

๒. นิกายชีอะห์ ยกย่องอาลีใช้หมวกสีแดงเป็นเครื่องหมาย

๓. นิกายวาฮะบีหันับถือพระอัลเลาะห์เพียงองค์เดียว ไม่มีพิธีกรรมใด ๆ นอกเหนือจากพระคัมภีร์

หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม

๑. หลักศรัทธา ๖ ประการ

ศรัทธาในพระอัลเลาะห์เพียงองค์เดียว

ศรัทธาในบรรดามลาอิกะห์คือ เทวทูต

ศรัทธาในพระคัมภีร์

ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต

ศรัทธาในวันพิพากษา

ศรัทธาในกฎกำหนดสภาวะการณ์

๒. หลักปฏิบัติ ๕ ประการ

๑. การปฏิญาณตนยอมรับว่าพระอัลเลาะห์เป็นพระเจ้าองค์เดียว

๒. การละหมาดหรือ นมาซ วันละ ๕ ครั้ง

๓. การถือศีลอด หรือ อัสติยาม หมายถึง การละหรืองดเว้นบริโภคอาหาร

๔. การบริจาคซะกาต หมายถึง การบริจาคทานหรือบริจาคทรัพย์ที่ได้มาด้วยความสุจริตแก่

ผู้ที่ควรรับซะกาต

๕. การประกอบพิธีฮัจญ์ ณ วิหารกะบะห์ ที่เมืองเมกกะประเทศซาอุดีอาระเบีย

ความสอดคล้องของหลักคำสอนทั้ง ๔ ศาสนา ได้แก่

๑. การทำความดีละเว้นความชั่ว

๒. การแสดงความรักความเมตตา และเสียสละ

๓. การเสียสละเพื่อเพื่อนมนุษย์

๔. การพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ขยันหมั่นเพียร

๕. สอนให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ไม่เบียดเบียนกัน

ใบงาน
เรื่อง ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ให้ผู้เรียนบอกความเป็นมาและหลักคำสอนของแต่ละศาสนาพอสังเขปดังนี้
ศาสนาพุทธ

.....
.....
.....
.....

ศาสนาคริสต์

.....
.....
.....
.....

ศาสนาอิสลาม

.....
.....
.....
.....

ศาสนาฮินดู

.....
.....
.....
.....

ชื่อ

ชั้น

รหัสประจำตัว

ใบความรู้

เรื่อง หลักธรรมในแต่ละศาสนาที่ทำให้อยู่ร่วมกับศาสนาอื่นได้อย่างมีความสุข

ศาสนาพุทธ

หลักธรรมศาสนาพุทธ ได้แก่ พรหมวิหาร ๔ และฆราวาสธรรม

พรหมวิหาร ๔

วิหาร แปลว่า ที่อยู่ พรหม แปลว่า ประเสริฐ คำว่าพรหมวิหาร หมายความว่าเอาใจจับอยู่ในอารมณ์แห่งความประเสริฐ หรือเอาใจไปขังไว้ในความดีที่สุด ซึ่งมี คุณธรรม ๔ ประการ คือ เมตตา กรุณา มุชิตา อุเบกขา

เมตตา แปลว่า ความรัก หมายถึงรักที่มุ่งเพื่อปรารถนาดี โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ จึงตรงกับคำว่าเมตตาในที่นี้ ถ้าหวังผลตอบแทนจะเป็นเมตตาที่เจือด้วยกิเลสไม่ตรงต่อเวลา ในพรหมวิหารนี้ ลักษณะของเมตตา ควรสร้างความรู้สึกคุณอารมณ์ไว้ตลอดวัน ว่าเราจะเมตตาสงเคราะห์เพื่อน ที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย จะไม่สร้างความลำบากให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ความทุกข์ที่เรามี เราก็มีเสมอเขา ความสุขที่เรามี เราก็สบายใจไปกับเขา รักผู้อื่นเสมอด้วยรักตนเอง

กรุณา แปลว่า ความสงสาร หมายถึงความปรารถนา ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความสงสารปรารถนาก็ไม่หวัง ผลตอบแทนเช่นเดียวกัน สงเคราะห์สรรพสัตว์ที่มีความทุกข์ให้หมดทุกข์ตามกำลังกาย กำลังปัญญา กำลังทรัพย์ลักษณะของกรุณา การสงเคราะห์ทั้งทางด้านวัตถุ โดยธรรมว่า ผู้ที่จะสงเคราะห์นั้นขัดข้องทางใด หรือถ้าหาให้ไม่ได้ก็ชี้ช่องทางบอกทาง

มุชิตา แปลว่า มีจิตอ่อนโยน หมายถึง จิตที่ไม่มีความอิจฉาริษยาเจือปน มีอารมณ์สดชื่นแจ่มใสตลอดเวลา คิดอยู่เสมอว่า ถ้าคนทั้งโลกมีความสุขดีด้วยทรัพย์ มีปัญญาเฉลียวฉลาดเหมือนกันทุกคนแล้ว โลกนี้จะเต็มไปด้วยความสุข สงบ ปราศจากอันตรายทั้งปวง คิดยินดีโดยอารมณ์พลอยยินดีนี้เพื่อผลตอบแทน การแสดงออกถึงความยินดีในพรหมวิหาร คือ ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

อุเบกขา แปลว่า ความวางเฉย นั่นคือ มีการวางเฉยต่ออารมณ์ที่มากระทบ ความวางเฉยในพรหมวิหารนี้ หมายถึง เฉยโดยธรรม คือทรงความยุติธรรมไม่ลำเอียงต่อผู้ใดผู้หนึ่ง

คนที่มีพรหมวิหาร ๔ สมบูรณ์ ศีลย่อมบริสุทธิ์

คนที่มีพรหมวิหาร ๔ สมบูรณ์ ย่อมมีญาณสมบัติ

คนที่มีพรหมวิหาร ๔ สมบูรณ์ เพราะอาศัยใจเยือกเย็น ปัญญาเกิด

ฆราวาสธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นฆราวาสที่ดี ซึ่งเป็นธรรมสำหรับผู้ครองเรือนมี ๔ ประการ คือ

๑) สัจจะ ความจริงใจ หมายถึง ความจริงใจตลอดจนความเชื่อตรงต่อกันและกัน สรุปรวมคือ “ความรับผิดชอบ” เป็นหลักสำคัญที่จะให้เกิดความไว้วางใจและไม่ตรีจิตสนิทต่อกัน ขาดสัจจะเมื่อใด ย่อมเป็นเหตุให้เกิดความหวาดระแวงแคลงใจกัน เป็นจุดเริ่มต้นแห่งความริ้วรานซึ่งยากนักที่จะประสานให้คืนดีได้ซึ่งถ้ามีความรับผิดชอบในตนเอง หรือแม้แต่รับผิดชอบต่อผู้อื่น ก็จะส่งผลให้เกิดความผาสุกได้ คนมีสัจจะจึงมักจะแสดงความรับผิดชอบออกมา ๔ ด้าน คือ

๑.๑.๑ ด้านหน้าที่และภาระงาน ทำงานชิ้นนั้นให้สำเร็จไม่ว่าจะเกิดอุปสรรคใด ๆ ก็ตาม หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมจะไม่เอื้ออำนวยก็ตาม

๑.๑.๒ ด้านคำพูด พูดอย่างไร ทำอย่างนั้น และทำอย่างไร ก็พูดอย่างนั้น

๑.๑.๓ ด้านการคบคน จริงใจ ไม่มีเหลี่ยมดูว่าตรงๆ ซื่อๆ จริงใจ ไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ ๔

ประการ ได้แก่ ไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียงเพราะชัง ไม่ลำเอียงเพราะโง่ ไม่ลำเอียงเพราะกลัว

๑.๑.๔ ด้านศีลธรรม ความดี ยึดหลักคุณธรรม ไม่ผิดศีลธรรม ผิดประเพณี และผิดกฎหมาย บ้านเมือง

๒) ทมะ การรู้จักข่มจิตข่มใจตนเอง มีความกระตือรือร้นในการเคี่ยวเข็ญ ฝึกตนเองบังคับ ควบคุมอารมณ์ ข่มใจ ระวังความรู้สึกต่อเหตุบกพร่องของกันและกันอย่างไม่มีข้อแม้เงื่อนไข เพื่อให้ตนเองมีทั้ง ความรู้ ความสามารถ และความดีเพิ่มพูนมากขึ้นทุกๆ วัน รู้จักฝึกฝนปรับปรุงตนแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับนิสัย และอัธยาศัย ไม่เป็นคนถือด้านเอาแต่ใจ และอารมณ์ของตน

๓) ขันติ ความอดทน อดกลั้น ต่อความหนักและความร้ายแรงทั้งหลายชีวิตของผู้อยู่ร่วมกัน นอกจาก มีข้อแตกต่างขัดแย้งทางอุปนิสัย การอบรม และความต้องการบางอย่างซึ่งจะต้องหาทางปรับปรุงเข้าหากัน บางรายอาจจะมีเหตุล่วงเกินรุนแรง แสดงออกจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นถ้อยคำหรือกิริยาอาการ จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เมื่อเกิดเหตุเช่นนี้อีกฝ่ายหนึ่งจะต้องรู้จักอดกลั้นระงับใจไม่ก่อเหตุให้เรื่องลุกลามกว้าง ขยายต่อไป ความร้ายจึงจะระงับลงไป นอกจากนี้ยังจะต้องมีความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ ความตกต่ำ คับขันไม่ดีพวย ติพวย แต่มีสติอดกลั้น คิดอุบายใช้ปัญญาหาทางแก้ไขเหตุการณ์ให้ลุล่วงไปด้วยดีชีวิตของ คู่ครองที่ขาดความอดทน ย่อมไม่อาจประคับประคองพากันให้รอดพ้นเหตุร้ายต่างๆ อันเป็นประดุจกรรมแห่ง ชีวิตไปได้

๔) จาคะ ความเสียสละ ความเผื่อแผ่แบ่งปันตลอดถึงความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อกันนี้ถึงส่วน รวมของ ครอบครัวเป็นใหญ่ ชีวิตบุคคลที่จะมีความสุขจะต้องรู้จักความเป็นผู้ให้ด้วยมิใช่เป็นผู้รับฝ่ายเดียว การให้ในที่นี้ มิใช่หมายถึงแต่เพียงการเผื่อแผ่แบ่งปันน้ำใจแก่กัน การแสดงน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อกัน ตลอดจนการเสียสละความ พื่อใจและมีความสุขส่วนตัวได้ เช่น ในคราวที่คู่ครองประสบความทุกข์ ความเจ็บไข้ หรือประสบปัญหาทางธุรกิจ เป็นต้น ก็เสียสละความสุข ความพอใจของตนชวนช่วยเหลือ เอาใจใส่ดูแลเป็นที่พึ่งอาศัย เป็นกำลัง ส่งเสริม หรือช่วยให้กำลังใจได้โดยประการใดประการหนึ่ง ตามความเหมาะสมรวมความว่าเป็นผู้จิตใจ กว้างขวางเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ไม่คับแคบเห็นแก่ตัวชีวิตครอบครัวที่ขาดจาคะ ก็คล้ายกับการลงทุนที่ ปราศจากผลกำไรมาเพิ่มเติม ส่วนที่มีมาแต่เดิมก็คงที่ หรือ หมดไป เหมือนต้นไม้ที่ได้รับการบำรุง ก็มีแต่ อับเฉา ร่วงโรย ไม่มีความสดชื่นงอกงาม

ศาสนาคริสต์

มีหลักธรรมที่ทำให้อยู่ร่วมกับศาสนาอื่นได้อย่างมีความสุข เพราะยึดหลักจริยธรรมเป็นธรรมนุญ สำหรับมนุษย์ที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งส่วนตัว ครอบครัว สังคม สอนให้มนุษย์อยู่กันด้วยความเป็นมิตร ละเว้น การรบราฆ่าฟัน การทะเลาะเบาะแว้ง รุกรานสิทธิผู้อื่น ไม่ลักขโมย ฉ้อฉล หลอกหลวง ไม่ผิดประเพณี ทำ อนาคต ไม่ดื่มของมึนเมา ไม่บ่อนทำลายสังคมไม่ว่ารูปแบบใด และศาสนาอิสลามถือว่าพี่น้องมุสลิมทั่วโลก เป็นครอบครัวเดียวกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สามัคคีกันและรักกัน

ศาสนาอิสลามมีวิธีฝึกตนให้อดทนด้วยการถือศีลอด และรักผู้อื่นด้วยการบริจาคทานเรียกว่า “ซะ กาด”

การถือศีลอด คือ งดเว้นจากการกระทำต่างๆ ดังต่อไปนี้ ตั้งแต่แสงอรุณขึ้นจนถึงตะวันตกในเดือนรอมะฎอน (เดือนที่ ๙ ของ ฮิจเราะห์ศักราช) เป็นเวลา ๑ เดือน คือ

๑. งดการกินและการดื่ม
๒. งดการมีเพศสัมพันธ์
๓. งดการใช้วัตถุภายนอกเข้าใจอวัยวะภายใน
๔. งดการแสดงอารมณ์ร้ายและความผิดต่างๆ พร้อมทั้งกระทำในสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑) ทำนมนัสการพระเจ้าให้มากกว่าวันธรรมดา ถ้าเป็นการถือศีลระอมะฎอน ให้ทำละหมาด ตะรอวีห์ จำนวน ๒๐ ร็อกอะฮ์

๒) อ่านคัมภีร์อัลกุรอานให้มาก

๓) สำรวมอารมณ์และจิตใจดี

๔) ทำทานแก่ผู้ยากไร้และบริจาคเพื่อการกุศล

๕) กล่าว “ซิกิริ” อันเป็นบทรำลึกถึงพระเจ้า

๖) ให้นั่งสงบสติ สงบจิต “อิติกาฟ” ในมัสยิด

การถือศีลอดมีเป้าหมายเพื่อเป็นการฝึกฝนให้ตัวเองมีจิตผูกพัน และยำเกรงต่อพระเจ้าเพื่อการดำเนินชีวิตในทุกด้านตามคำบัญชาของพระองค์ อันเป็นผลดีทำให้เกิดปกติสุขทั้งส่วนตัวและส่วนสังคม

นอกจากนั้นประโยชน์ของการถือศีลอดยังเป็นผลดีในด้านสุขภาพอนามัยอีกด้วยเพราะการถือศีลอดเป็นการอดอาหารในช่วงเวลาที่ถูกกำหนดไว้อย่างตายตัวนั้น จะทำให้ร่างกายได้ละลายส่วนเกินของไขมันที่สะสมเอาไว้ อันเป็นบ่อเกิดของโรคร้ายหลายประการด้วย

การถือศีลอดทำให้เกิดการประหยัดทั้งอาหารของโลกและสิ่งฟุ่มเฟือยต่างๆ ในหนึ่งเดือนที่ถือศีลอดค่าอาหารที่ลดลงจะเป็นจำนวนมหาศาล เท่ากับเดือนถือศีลอดนั้นมุสลิมช่วยทำให้โลกประหยัดโดยตรง

ชะกาต

ชะกาต ในศาสนาอิสลาม หมายถึง ทานประจำซึ่งศาสนาบังคับให้ผู้มีทรัพย์สินมากเกินจำนวนที่กำหนดไว้ (ในศาสนา) จ่ายแก่ผู้ควรได้รับ (ตามอัตราที่ศาสนากำหนด)

ที่มาของการบริจาคชะกาต

๑. คำสอนในศาสนาที่ให้มุสลิมทุกคนถือว่าบรรดาทรัพย์สินทั้งหลายที่หามาได้นั้น คือของฝากจากอัลเลาะห์เจ้า ให้จ่ายส่วนหนึ่งแก่คนยากคนจน

๒. ชีวิตจริงของพระศาสดามะหะหมัด เคยผ่านความยากจนมาก่อน

วัตถุประสงค์ของการบริจาคชะกาต

๓. เพื่อชำระจิตใจของผู้บริจาคให้บริสุทธิ์ ไม่ตกเป็นทาสแห่งวัตถุด้วยความโลภและเห็นแก่ตัว

๔. เพื่อปลูกฝังให้มุสลิมทั้งหลายเป็นผู้มีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

๕. เพื่อลดช่องว่างระหว่างชนชั้นในสังคมด้วยวิธีการสังคมสงเคราะห์

ลักษณะของการบริจาคชะกาตที่ถือได้ว่าบุญกุศลตามความมุ่งหมาย ได้แก่

๑. ทรัพย์สินที่บริจาคต้องได้มาด้วยความสุจริต

๒. ต้องเต็มใจในการบริจาค ไม่หวังสิ่งตอบแทน ไม่เจตนาเพื่ออวดความมั่งมีและไม่ลำเลิกบุญคุณ

อัตรการบริจาคชะกาต

๑. ชะกาตพืชผล อันได้แก่ การเพาะปลูกที่นำผลผลิตมาเป็นอาหารหลักในท้องถิ่นนั้น เช่น ข้าว

ข้าวสาลี เป็นต้น เมื่อมีจำนวนผลผลิตได้ ๖๕๐ กก. ต้องจ่ายชะกาต ๑๐% สำหรับการเพาะปลูกที่อาศัยฝนเพียง ๕% สำหรับการเพาะปลูกที่ใช้น้ำจากแรงงาน

๒. ทองคำ เงิน และเงินตรา เมื่อมีจำนวนเหลือใช้เพียงพอเท่าทองคำหนัก ๕.๖ บาท เก็บไว้ครอบครองครบรอบปีก็ต้องบริจาคออกไป ๒.๕% จากทั้งหมดที่มีอยู่

๓. รายได้จากการค้า เจ้าของสินค้าต้องคิดหักในอัตราร้อย ๒.๕% ในทุกรอบปี บริจาคเป็นชะกาต ทั้งนี้ทรัพย์สินจะต้องไม่น้อยกว่าเทียบน้ำหนักทองคำเท่ากับ ๔.๖๗ บาท

๔. ชุมทรัพย์เหมืองแร่ เมื่อได้ขุดกรรมสมบัติแผ่นดินหรือเหมืองแร่ได้สัมปทานจะต้องชะกาต ๒๐%

หรือ ๑ ใน ๕ จากทรัพย์สินทั้งหมดที่ได้

๕.ปศุสัตว์ ผู้ที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ คือ วัว ควาย อูฐ แพะ จะต้องบริจาคมในอัตราที่แน่นอน เป็นชะภาคออกไป เช่น มีวัว ควาย ครบ ๓๐ ตัว ให้บริจาคมลูกวัวอายุ ๑ ขวบ ครบ ๑๐๐ ตัวบริจาคมลูกวัวอายุ ๒ ขวบ ๑ ตัว และ ๑ ขวบ ๒ ตัว เป็นต้น

ศาสนาคริสต์

ได้แก่ หลักความรักซึ่งก่อให้เกิดความรัก สามัคคีของคนในโลก ทั้งนี้เพราะ หลักความรักเป็นคำสอนทางจริยธรรมที่สำคัญที่สุดของศาสนาคริสต์ ความรักในที่นี้มิใช่ความรักอย่างหนุ่มสาวอันประกอบด้วยกิเลสตัณหาและอารมณ์ปรารถนาอันเห็นแก่ตัว แต่หมายถึงความเป็นมิตรและความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข พระคริสตธรรมเก่าและพระคริสตธรรมใหม่ ต่างก็มีคำสอนที่เน้นเรื่องความรัก ซึ่งมีอยู่ ๒ ประเภท ได้แก่ความรัก ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า และความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ในพระคริสตธรรมเก่า ความรักเป็นเรื่องของความผูกพันระหว่างพระเจ้ากับชนชาติอิสราเอล โดยที่พระเจ้าทรงเป็นผู้ให้ความรักแก่ชนชาติอิสราเอลก่อน จากนั้นชาวอิสราเอลจึงสนองตอบความรักของพระเจ้า พระคริสตธรรมเก่าได้บันทึกหลักความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ไว้ว่า

“จงอย่าเกลียดชังพี่น้องของเจ้าอยู่ในใจ แต่เจ้าจงตักเตือนเพื่อนบ้านของเจ้าเพื่อจะไม่ต้องรับโทษ เพราะเขา เจ้าอย่าแค้นหรือผูกพยาบาทลูกหลานญาติพี่น้องของเจ้า แต่จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง”

ในพระคริสตธรรมใหม่ คำสอนเรื่องความรักระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าได้เปลี่ยนไปโดยให้พระเยซูเป็นสัญลักษณ์ของความรักสูงสุดที่พระเจ้าทรงมีต่อมนุษย์ เห็นได้จากการที่พระเยซูทรงยอมสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน เพื่อให้ผู้มีศรัทธาในพระองค์จะได้พ้นจากความผิดบาป เจตนารมณ์ของพระองค์ที่ยอมทรงสละพระชนม์ชีพเพื่อไถ่บาปของมวลชนนั้น ปรากฏอยู่ในคำอธิษฐานของพระองค์ก่อนที่ทหารโรมันจะเข้าจับกุม และพระคริสตธรรมใหม่ได้บันทึกความสำคัญของความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ว่า

“มีธรรมาจารย์คนหนึ่ง เมื่อมาถึงไดยินเขาไล่เสียงกันและเห็นว่าพระองค์ทรงตอบเขาได้ดี จึงทูลถามพระองค์ว่า “ธรรมบัญญัติข้อใดเป็นเอก เป็นใหญ่กว่าธรรมบัญญัติทั้งปวง” พระเยซูจึงตรัสตอบคนนั้นว่า “ธรรมบัญญัติเอกล้วนนั้นคือว่า โอ ชนอิสราเอลจงฟังเถิด พระเจ้าของเราทั้งหลายทรงเป็นพระเจ้าองค์เดียว และพวกท่านจงรักพระเจ้าด้วยสุดจิตสุดใจของท่าน ด้วยสุดความคิดและด้วยสิ้นสุดกำลังของท่าน และธรรมบัญญัติที่สองนั้น คือ จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง ธรรมบัญญัติอื่นที่ใหญ่กว่าธรรมบัญญัติทั้งสองนี้ ไม่มี”

คำว่า “เพื่อนบ้าน” นี้หมายถึงเพื่อนมนุษย์ทั่วไป พระเยซูทรงสอนให้มนุษย์เมื่อแผ่ความรักไปรอบด้าน ไม่เลือกที่รักผลักที่ชัง หลักคำสอนสำคัญนี้มีอยู่ในบทเทศนาบนภูเขาความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ แสดงออกได้โดยความเมตตา กรุณา และความเสียสละ ส่วนความรักที่มนุษย์มีต่อพระเจ้าแสดงออกได้โดยความศรัทธา

ความศรัทธาสรุปได้ ๕ ประการ คือ

- ๑.ศรัทธาว่าพระเจ้าคือพระเยโฮวาห์ เป็นพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์เดียว
- ๒.ศรัทธาว่าพระเจ้าทรงรักมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน
- ๓.ศรัทธาว่าพระเยซูเป็นบุตรของพระเจ้า
- ๔.ศรัทธาว่าพระเยซูเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอด
- ๕.ศรัทธาว่าในแผ่นดินคือสวรรค์หรืออาณาจักรของพระเจ้าที่กำลังจะมาถึง

หลักความรักและหลักอาณาจักรของพระเจ้ามีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ มนุษย์จะสามารถเข้าถึงอาณาจักรของพระเจ้าได้ก็โดยอาศัยความรักเป็นคุณธรรมนำทาง และอาณาจักรของพระเจ้าก็เป็นอาณาจักรที่บริบูรณ์ด้วยรัก

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ยึดหลักปรมาตมน์ มีความหมายดังนี้

หลักปรมาตมน์ คำว่า ปรมาตมน์ หมายถึง สิ่งยิ่งใหญ่อันเป็นที่รวมของทุกสิ่งทุกอย่างในสากลโลก ซึ่งเรียกชื่อสิ่งนี้ว่า พรหม ปรมาตมน์กับพรหมจึงเป็นสิ่งเดียวกัน และมีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง

๒. เป็นนามธรรม สิ่งสถิตอยู่ในสิ่งทั้งหลายทั้งปวง เรียกว่า อาตมน์ เป็นสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตา

๓. เป็นศูนย์รวมแห่งวิญญาณทั้งปวง

๔. สิ่งทั้งหลายทั้งปวงในสากล โลกล้วนเป็นส่วนย่อยที่แยกออกมาพรหม

๕. เป็นตัวความจริง (สัจธรรม) สิ่งเดียว (โลกและสิ่งอื่น ๆ ล้วนเป็นมายา ภาพลวงที่มีอยู่ชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น)

๖. เป็นผู้ประทานวิญญาณ ความคิด และความสันติ

๗. เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ในสภาพเดิมตลอดกาล

วิญญาณของสัตว์โลกทั้งหลาย (อาตมน์) คือส่วนที่แยกออกมาจากวิญญาณรวมของพรหม (ปรมาตมน์) วิญญาณย่อยแต่ละดวงเหล่านี้เมื่อแยกออกมาแล้วย่อมเข้าสิงสถิตในสิ่งมีชีวิตรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น ในร่างกายมนุษย์ เทวดา สัตว์และพืช มีสภาพดีบ้าง เลวบ้าง สุดแต่ผลกรรมที่ทำไว้ ซึ่งถือว่าเป็นทุกข์ทั้งสิ้น ตราบใดที่วิญญาณเหล่านี้ยังไม่สิ้นกรรม ย่อมต้องเวียนว่ายตายเกิดผจญทุกข์อยู่ตลอดไป

ดังนั้น เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างในสากลโลกเป็นสิ่งเดียวกัน จึงควรอยู่ด้วยกันสันติ และสงบสุขได้

ใบงาน

เรื่อง หลักธรรมในแต่ละศาสนาที่ทำให้อยู่ร่วมกับศาสนาอื่นได้อย่างมีความสุข
คำสั่ง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์

๑. พรหมวิหาร ๔ หมายถึงและคุณธรรม ๔ ประการ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

๒. ฆราวาสธรรม หมายถึง และธรรมะสำหรับผู้ครองเรือน ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

๓. การถือศีลตลอด หมายถึง

.....

.....

.....

๔. ในพระคริสตธรรมใหม่ จะมีคำสอนเรื่องใด

.....

.....

.....

๕. จงอธิบายหลักปรมาตมน์ในหลักของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

.....

.....

.....

ชื่อ

ชั้น

รหัสประจำตัว

ใบความรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีของไทยและเอเชีย

๑. วัฒนธรรม ประเพณีของไทย

๑.๑ วัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมในภาษาไทยเกิดมาจากการรวมคำ ๒ คำ คือ วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงามรุ่งเรือง และคำว่า ธรรม หมายถึง การกระทำหรือข้อปฏิบัติ รวมแล้วแปลว่า วัฒนธรรม คือ ข้อปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงาม

ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมไทยไว้ ๔ ประเภท คือ

๑. คติธรรม คือ วัฒนธรรมเกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต

๒. เนติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบ ประเพณีที่ยอมรับนับถือ

๓. วัตถุธรรม หมายถึง วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น เครื่องนุ่งห่ม บ้านเรือน ยารักษาโรค

๔. สหธรรม หมายถึง วัฒนธรรมทางสังคม คือ คุณธรรมต่างๆ ที่ทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งระเบียบ มารยาทต่างๆ

ประเพณีไทย

ประเพณีไทยเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา เป็นสิ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตของคนไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ประเพณีแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยที่สืบเนื่องมา

พระราชประเพณีที่สำคัญๆ คือ

พระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาพราหมณ์ ทำในโอกาสที่พระเจ้าแผ่นดินขึ้นครองราชย์สมบัติ เป็นการแสดงออกของจิตใจข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ทรงอำนาจอยู่ในแผ่นดินจะมีความยินยอมพร้อมใจ พระราชพิธีนี้ได้ล้มเลิกตั้งแต่สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย

พระราชพิธีทอดพระกรฐินหลวง โดยการเสด็จพระราชดำเนินทางชลมารค ขบวนพยุหยาตราอย่างแบบโบราณ ปัจจุบันทำในวาระสำคัญๆ เป็นการอนุรักษ์โบราณประเพณีไว้มีการซ่อมฝาย เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์

ประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่นของไทย

ประเพณีตรุษสงกรานต์ มีทุกท้องถิ่นในวันขึ้นปีใหม่ของไทย มีประเพณีสรงน้ำพระ ทำบุญไว้พระรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายนของทุกปีแต่แต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อย

ประเพณีลอยกระทง ทำในเดือน ๑๒ ประเพณีนี้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย มีวัตถุประสงค์ คือ ตกแต่งกระทงด้วยวัสดุดอกไม้ จูฐรูปเทียนลอยกระทงลงแม่น้ำลำคลอง เพื่อขอโทษพระแม่คงคา

ประเพณีทำบุญวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา แห่เทียนวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ทำบุญวันธรรมสวนะ ถวายผ้าอาบน้ำฝน ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน

นอกจากนี้ยังมีประเพณีสำคัญของภาคต่างๆ อีก เช่น ฮีตสิบสอง ดองสิบสี่ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บายศรีสู่ขวัญของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเพณีแห่ผีตาโขนของจังหวัดเลย แห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

ใบงาน

เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีของไทย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. วัฒนธรรมไทย มีความหมายอย่างไร

.....

.....

.....

๒. วัฒนธรรมตามพระราชบัญญัติแบ่งเป็นกี่ประเภทอะไรบ้าง

.....

.....

.....

๓. สรุปประเพณีไทย มาพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ

ชั้น

รหัสประจำตัว

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล..... ศกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๘ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒. วิชา ศาสนาและหน้าที่พลเมือง สค ๒๑๐๐๒ จำนวน ๒ หน่วยกิต
๓. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ
 ๑. มีความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 ๒. มีความรู้ ความเข้าใจจริยธรรมของการอยู่ร่วมกัน
๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ การอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตย
๕. สาระสำคัญ

รู้และเข้าใจความสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
๖. เนื้อหา
 ๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 ๒. พัฒนาการทางการเมืองและการอยู่ร่วมการในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 ๑. มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุน ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

 ๑. ครูชวนผู้เรียนพูดคุยเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญว่ามีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร
 ๒. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องโครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพร้อมกับพูดคุยเรื่องบทบาท หน้าที่ในการปฏิบัติเป็นพลเมืองดี
 ๓. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยก่อนเข้าสู่บทเรียนขั้นต่อไป

ขั้นสอน

 ๑. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
 ๒. ครูให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญมาตามความเข้าใจของนักศึกษา
 ๓. ครูสุ่มตัวอย่างผู้เรียนออกมาแสดงความคิดเห็นตามที่ตนเองสรุปไว้
 ๔. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม เพื่อศึกษากรณีตัวอย่างเกี่ยวกับเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาและ พฤษภาทมิฬ ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรจากกรณีตัวอย่างที่ ๒ กรณี
 ๕. ครูให้ผู้เรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอความรู้จากการศึกษากรณีตัวอย่าง พร้อมถกแถลงร่วมกัน
 ๖. ครูให้ผู้เรียนทำใบงาน เรื่อง ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
 ๗. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ
 ๘. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกหัวหน้ากลุ่มรองหัวหน้ากลุ่มและ

เลขานุการการ จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มออกมาจับฉลากเพื่อเลือกหัวข้อของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่จะต้องนำไปศึกษาค้นคว้าพร้อมยกตัวอย่างรัฐธรรมนูญที่จำเป็นและการนำไปใช้สำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันดังนี้ ดังนี้

หมวด ๓ สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย

หมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย

หมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น

๙. ครูให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจัดบอร์ดแสดงผลงานของแต่ละกลุ่มตามหัวข้อที่ได้ไปศึกษาแล้วนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

๑๐. ครูแจกใบความรู้ เรื่องสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน

๑๑. ครูให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชนจาก ใบงาน หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์หรือแหล่งเรียนรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต แล้วสรุปเป็นใบงานส่งครู

๑๒. ครูให้ผู้เรียนนำผลการศึกษาค้นคว้ามานำเสนอในกลุ่มผู้เรียนให้เพื่อนฟังโดยการสุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งให้ผู้เรียนนำใบงานส่งครู

ขั้นสรุป

- ครูและผู้เรียนสรุปเนื้อหาร่วมกัน

๙. **สื่อ/แหล่งเรียนรู้**

๑. หนังสือแบบเรียน

๒. แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

๓. ใบความรู้

๔. ใบงาน

๑๐. **การวัดผลและประเมินผล**

๑. ใบงาน

๒. แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

ใบความรู้ เรื่อง ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๑. ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญ(Constitution) หมายถึงกฎหมายสูงสุดในการจัดการปกครองรัฐถ้าแปลตามความคำจะหมายถึงการปกครองรัฐอย่างถูกต้องเป็นธรรม (รัฐ + ธรรม + มนูญ)ในความหมายอย่างแคบ “รัฐธรรมนูญ” ต้องมีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษรและไม่ใช้สิ่งเดียวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ (Constitutional Law) “เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญ” มีความหมายกว้างกว่าและจะเป็นรูปแบบลายลักษณ์อักษรหรือจารีตประเพณีก็ได้ สหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศสเป็นประเทศแรกๆที่ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาในภาษาของประเทศทั้งสองคำว่า รัฐธรรมนูญต่างใช้คำว่า (Constitution ซึ่งแปลว่าการสถาปนาหรือการจัดตั้งซึ่งหมายถึงการสถาปนาหรือการจัดตั้งรัฐนั่นเองโดยทั้งสองประเทศมีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่ประเทศอังกฤษไม่มีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีแต่จารีตประเพณีหรือ “ธรรมเนียมทางการปกครอง” ที่กระจายอยู่ตามกฎหมายคำพิพากษาต่างๆรวมทั้งธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมาจนกลายเป็นจารีตประเพณีซึ่งถือเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่สืบทอดมาจากประวัติศาสตร์ของชาตินั่นเอง

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ดร.ปรีดีพนมยงค์) ได้อธิบายว่า “กฎหมายธรรมนูญการปกครองแผ่นดินเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในแผ่นดินทั้งหลายและวิธีการดำเนิน การทั่วไปแห่งอำนาจสูงสุดในประเทศ”

ศาสตราจารย์หยุดแสงอุทัยท่านอธิบายว่าหมายถึง “กฎหมายที่กำหนดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจเหล่านี้ต่อกันและกัน” ประเทศไทยเริ่มใช้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศเมื่อเกิดการปฏิวัติโดยคณะราษฎรเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขที่ทรงอยู่ใต้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๔หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชนชาวไทยตามที่คณะราษฎรได้นำขึ้นทูลเกล้าฯถวายให้ทรงลงพระปรมาภิไธย นอกจากนี้พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์มาแต่เดิมแล้วว่าพระราชทานรัฐธรรมนูญให้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศแก่ประชาชนอยู่แล้วจึงเป็นการสอดคล้องกับแผนการของคณะราษฎรประกอบกับพระองค์ทรงเห็นแก่ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความสุขของประชาชนเป็นสำคัญยิ่งกว่าการดำรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจของพระองค์รัฐธรรมนูญที่คณะราษฎรได้นำขึ้นทูลเกล้าฯถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยมี ๒ ฉบับคือพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยามพ.ศ. ๒๔๗๕ต่อมาเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับคณะราษฎรจนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ตัดสินพระทัยสละราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยทรงมีพระราชหัตถเลขาสละราชสมบัติ จากพระราชหัตถเลขาสละราชสมบัติ มีข้อความที่ถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่า “ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะสละอำนาจอันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิม ให้แก่ราษฎรโดยทั่วไป แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยกอำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อใช้อำนาจนั้นโดยสิทธิขาดและโดยไม่ฟังเสียงอันแท้จริงของประชาราษฎร”

นับแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้วรวม ๑๘ ฉบับ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕
๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕
๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙
๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๔๙๐
๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒
๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕
๗. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒
๘. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑
๙. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕
๑๐. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗
๑๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙
๑๒. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐
๑๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑
๑๔. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔
๑๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔
๑๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
๑๗. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙

จากความเป็นมาของรัฐธรรมนูญทั้ง ๑๘ ฉบับ เมื่อศึกษาให้ดีจะพบว่า มีที่มาใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. มุ่งใช้เป็นการถาวร มักใช้ชื่อว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร”
๒. มุ่งใช้บังคับเป็นการชั่วคราว มักใช้ชื่อว่า “ธรรมนูญการปกครอง”

ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งเกิดขึ้นโดยการทำรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ใช้บังคับเป็นเวลา ๙ ปีเศษ แต่รัฐธรรมนูญฉบับใช้บังคับในระยะสั้นๆ เพราะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีหลักการสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริงด้วยเหตุนี้ กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยที่ผ่านมา จึงมีสภาพชะงักงันในขั้นตอนของการพัฒนาไปสู่เป้าหมายอุดมการณ์ประชาธิปไตยตลอดมา วัฏจักรของความไม่ต่อเนื่องดังกล่าวข้างต้น มีสภาพเป็นวงจร ดังภาพ

จนกระทั่งเกิดกระบวนการปฏิรูปการเมือง เพื่อแก้ไขปัญหาของระบบการเมืองไทยทั้งระบบหลังการรัฐประหารเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ และเกิดเหตุการณ์นองเลือดอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ ในที่สุด กระบวนการปฏิรูปการเมืองก็ได้นำไปสู่การร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ซึ่งใช้มาจนถึงเหตุการณ์การปฏิรูปการปกครองในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และนำไปสู่การร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ และจัดให้มีการลงประชามติรับร่าง

๒. หลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการศึกษาความเป็นมาของรัฐธรรมนูญนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง การปกครอง มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๗๕ และไม่ว่าจะเกิดการปฏิวัติรัฐประหารก็ครั้งก็ตามกระแสการเรียกร้องให้มีการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยและเรียกร้องให้รัฐธรรมนูญมีความเป็นประชาธิปไตย ก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมี วิวัฒนาการมาตามลำดับ หากศึกษาถึงมูลเหตุของการเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองและ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญในประเทศไทยนั้น พบว่าการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมีเป้าหมายสำคัญอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

๑. เป็นหลักประกันในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งผู้ปกครองจะละเมิดมิได้

๒. เป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง และป้องกันมิให้ผู้ปกครองใช้อำนาจ ตามอำเภอใจ ดังนั้น ในการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ คณะผู้ร่างจึงได้เขียนหลักการ และ เจตนารมณ์ในการจัดทำไว้ทุกครั้ง ซึ่งหลักการและเจตนารมณ์ที่คณะผู้ร่างเขียนไว้นั้นช่วยให้คนรุ่นหลังได้มี ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่มาของรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับว่า มีมาอย่างไรรวมทั้งสภาพสังคมในช่วงเวลานั้น ด้วย ซึ่งในที่นี้จะขอยกตัวอย่างหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับแรก คือ “พระราชบัญญัติ ธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕” และรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๘ คือ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังนี้

๑. หลักการและเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญฉบับแรก คือ “พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครอง แผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕” สรุปสาระสำคัญ คือ

๑) ประกาศว่าอำนาจสูงสุดของประเทศเป็นของราษฎร (มาตรา ๑) ซึ่งแสดงถึงการ เปลี่ยนแปลงการปกครองจาก ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย

๒) พระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศกิจการสำคัญของรัฐทำในนามของ พระมหากษัตริย์

๓) เป็นการปกครองแบบสมัชชา โดยกำหนดให้ คณะกรรมการราษฎร ซึ่งมีจำนวน ๑๕ คน ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาผู้แทนราษฎร

๓) เริ่มมีรัฐสภาขึ้นเป็นครั้งแรก โดยกำหนดให้เป็นสภาเดี่ยว คือ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมี อำนาจสูงสุด กล่าวคือ

- ตรากฎหมาย

- ควบคุมดูแลราชการ กิจการของประเทศ

- มีอำนาจถอดถอน หรือ สามารถปลดกรรมการราษฎร และข้าราชการทุกระดับชั้นได้ โดย คณะกรรมการราษฎร ไม่มีอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎร

- วินิจฉัยการกระทำของพระมหากษัตริย์

๕) รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้กำหนดอายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับ เลือกตั้งไว้ ๒๐ ปีบริบูรณ์เท่ากัน ส่วนวิธีการเลือกตั้งเป็นการเลือกตั้งทางอ้อม คือ ให้ราษฎรเลือกผู้แทนตำบล แล้วผู้แทนตำบล ก็เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกทอดหนึ่ง

๖) ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมาย แต่ไม่มีหลักประกันความอิสระของผู้ พิพากษา

๒. หลักการและเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๘ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) คุ้มครอง ส่งเสริม ขยายสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนอย่างเต็มที่

- ๒) ลดการผูกขาดอำนาจรัฐ และเพิ่มอำนาจประชาชน
- ๓) การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรม และจริยธรรม
- ๔) ทำให้องค์กรตรวจสอบมีความอิสระ เข้มแข็ง และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

กรณีตัวอย่างเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา

เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ หรือ **วันมหาวิปโยค** เป็นเหตุการณ์ที่นักศึกษาและประชาชนในประเทศไทย มากกว่า ๕ แสนคน ได้รวมตัวกันเพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญจากรัฐบาลเผด็จการ จอมพลถนอม กิตติขจร โดยในเหตุการณ์นี้มีผู้เสียชีวิต ๗๗ ราย บาดเจ็บ ๘๕๗ ราย และสูญหายอีกจำนวนมาก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะทรงมีพระราชดำรัส ทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น.วันอาทิตย์ที่ ๑๔ ตุลาคม

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ขณะทรงมีพระราชดำรัส ทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เมื่อเวลา ๒๓.๓๐ น. วันอาทิตย์ที่ ๑๔ ตุลาคม

เหตุการณ์เริ่มมาจากการที่จอมพลถนอม กิตติขจร ทำการรัฐประหารตัวเองในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยนักศึกษาและประชาชนมองว่าเป็นการสืบทอดอำนาจตนเองจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งในขณะนั้นจอมพลถนอมจะต้องเกษียณอายุราชการเนื่องจากอายุครบ ๖๐ ปี อีกทั้งจอมพลประภาส จารุเสถียร บุคคลสำคัญในรัฐบาล ก็มิได้รับการยอมรับเหมือนจอมพลถนอม แต่กลับต่ออายุราชการให้ตนเอง ประกอบกับข่าวคราวเรื่องทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการต่าง ๆ สร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนอย่างมาก

๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖ เฮลิคอปเตอร์ทหารหมายเลข ทบ.๖๑๐๒ เกิดอุบัติเหตุตกที่ อ.บางเลน จ.นครปฐม มีตาราหญิงชื่อดังในขณะนั้นคือ เมตตา รุ่งรัตน์ โดยสารไปด้วย มีผู้เสียชีวิตทั้งหมด ๖ คน ในซากเฮลิคอปเตอร์นั้นพบซากสัตว์เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นซากกระทิง ที่ทางผู้ที่ใช้ลำมาจากทุ่งใหญ่นเรศวรซึ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนสร้างกระแสไม่พอใจในหมู่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก หลังจากนั้นปลายเดือนพฤษภาคมและต้นเดือนมิถุนายน นิสิตนักศึกษากลุ่มอนุรักษนิยมชาติฯ ๔ มหาวิทยาลัยได้ออกหนังสือชื่อ "บันทึกกลับจากทุ่งใหญ่" เปิดโปงเกี่ยวกับกรณีนี้ ผลการตอบรับออกมาดีมาก จนขยายผลโดยนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกลุ่มหนึ่งออกหนังสือชื่อ "มหาวิทยาลัยที่ไม่มีคำตอบ" เป็นผลให้ ดร.ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์ อธิการบดีสั่งลบชื่อนักศึกษาแกนนำ ๙ คนออก ซึ่งทำให้เกิดการประท้วงจนนำไปสู่การชุมนุมในวันที่ ๒๑ และ ๒๒ มิถุนายน ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ท้ายสุด ดร.ศักดิ์ ต้องยอมคืนสถานะนักศึกษาทั้ง ๙ คน และดร.ศักดิ์ ก็ได้ลาออกไปเพื่อแสดงความรับผิดชอบ

๖ ตุลาคม มีบุคคลร่วมลงชื่อ ๑๐๐ คน เพื่อเรียกร้องขอรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพ หลายวงการ เช่น นักวิชาการ นักการเมือง นักคิด นักเขียน นิสิต นักศึกษา เป็นต้น จากนั้น บุคคลเหล่านี้ราว ๒๐ คน นำโดย นายธีรยุทธ บุญมี ได้เดินแจกใบปลิวเรียกร้องรัฐธรรมนูญตามสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ เช่น ประตูน้ำ, สยามสแควร์, อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยอ้างถึงใจความในพระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ ๗ ที่ส่งถึงรัฐบาลถึงสาเหตุที่ทรงสละราชสมบัติ แต่ทางตำรวจนครบาลจับได้เพียง ๑๑ คน และจับขังทั้ง ๑๑ คนนี้ไว้ที่โรงเรียนตำรวจนครบาลบางเขนและนำไปขังต่อที่เรือนจำกลางบางเขน พร้อมตั้งข้อหาร้ายแรงว่า เป็นการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ โดยห้ามเยี่ยม ห้ามประกันเด็ดขาด จากนั้นจึงได้มีการประกาศจับ นายก่อเกียรติ คงคา นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และตามจับ นายไขแสง สุกใส อดีต ส.ส.จ.นครพนม ขึ้นอีก รวมทั้งหมดเป็น ๑๓ คน โดยกล่าวหาว่า นายไขแสงเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการแจกใบปลิวครั้งนี้ ซึ่งบุคคลทั้ง ๑๓ นี้ ได้ถูกเรียกขานว่าเป็น "๑๓ ขบถรัฐธรรมนูญ" ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้สร้างความไม่พอใจให้เกิดขึ้นครั้งใหญ่แก่มวลนักศึกษาและประชาชนอย่างมาก จนนำไปสู่การชุมนุมใหญ่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งในขณะนั้นเป็นช่วงของการสอบกลางภาคด้วย แต่ทางองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อมธ.) ได้ประกาศและติด

ป้ายขนาดใหญ่ไว้ว่า "งดสอบ" พร้อมทั้งยื่นคำขาดให้ทางรัฐบาลปล่อยตัวทั้งหมดนี้ก่อนเที่ยงวันเสาร์ที่ ๑๓ ตุลาคม แต่เมื่อถึงเวลาแล้วรัฐบาลก็หาได้ยอมกระทำไม่

การเดินทางครั้งใหญ่จึงเริ่มต้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ออกไปตามถนนราชดำเนิน สู่ลานพระบรมรูปทรงม้า โดยมีแกนนำเป็นนักศึกษาและมีประชาชนเข้าร่วมด้วยจำนวนมาก (คาดการณ์ว่ามีราว ๕๐๐,๐๐๐ คน) แกนนำนักศึกษาได้เข้าพบเจรจากับรัฐบาลและบางส่วนได้เข้าเฝ้า ฯ จนได้ข้อยุติเพียงพอที่จะสลายตัว แต่ทว่าด้วยอุปสรรคทางการสื่อสารและมวลชนที่มีอยู่เป็นจำนวนมากไม่อาจควบคุมดูแลได้หมด ก็นำไปสู่การนองเลือดในเช้าตรู่ของวันอาทิตย์ที่ ๑๔ ตุลาคม เมื่อเกิดการปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนที่บริเวณหน้าพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ด้านถนนราชวิถีตัดกับถนนพระราม ๕ เมื่อกลุ่มผู้ชุมนุมจะสลายตัวกลับทางนั้น แต่ทางเจ้าหน้าที่ไม่ยอมให้ผ่าน จึงเกิดการปะทะกันจนกลายเป็นการจลาจล และลุกลามไปยังสนามหลวง, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และถนนราชดำเนิน ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เวลาบ่าย พบเฮลิคอปเตอร์ลำหนึ่งบินวนอยู่เหนือเหตุการณ์และมีการยิงปืนลงมาจากเฮลิคอปเตอร์ลำนั้นเพื่อสลายการชุมนุม โดยผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ยืนยันว่าคุณคนที่ยิงปืนลงมานั้นคือ พ.อ.ณรงค์ กิตติขจร

ต่อมาในเวลาหัวค่ำ วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยประกาศว่า จอมพลถนอม ได้ลาออกจากตำแหน่งแล้ว และมี พระบรมราชโองการโปรดแต่งตั้ง นายสัญญา ธรรมศักดิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี ทรงมีพระราชดำรัสแถลงออกโทรทัศน์ด้วยพระองค์เอง แต่ทว่าเหตุการณ์ยังไม่สงบโดยกลุ่มทหารได้เปิดฉากยิงเข้าไปในนักศึกษาและประชาชนอีกครั้งหลังจากพระราชดำรัสทางโทรทัศน์เพียงหนึ่งชั่วโมงเมื่อนักศึกษาพยายามพุ่งรถบัสที่ไม่มีคนขับเข้าไปในสถานีตำรวจ ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยเนื่องจากผู้ชุมนุมนับพันยังไม่วางใจในสถานการณ์ได้มีการประกาศทำหายกฎอัยการศึกในเวลา ๒๒.๐๐ น. และ ประกาศว่าจะอยู่ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยทั้งคืนเพื่อให้แน่ใจว่าไม่ได้ถูกหลอกอีกครั้ง ซึ่งในตอนหัวค่ำวันที่ ๑๕ ได้มีประกาศว่า จอมพลถนอม จอมพลประภาส และ พ.อ.ณรงค์ ได้เดินทางออกนอกประเทศแล้ว เหตุการณ์จึงค่อยสงบลง และวันที่ ๑๖ ตุลาคม ผู้ชุมนุมและประชาชนต่างพากันช่วยทำความสะอาดพื้นถนนและสถานที่ต่าง ๆ ที่ได้รับความเสียหาย

ภายหลังเหตุการณ์นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ได้เสด็จเยี่ยมผู้ได้รับบาดเจ็บตามโรงพยาบาลต่าง ๆ และสำหรับผู้ที่เสียชีวิตทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการพระราชทานเพลิงศพผู้เสียชีวิตที่ทิศเหนือท้องสนามหลวงด้วยและอัฐินำไปลอยอังคารด้วยเครื่องบินของกองทัพอากาศที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยาอ่าวไทย

คณะรัฐมนตรี มีมติให้ก่อสร้าง อนุสรณ์สถาน ๑๔ ตุลา ขึ้นที่ สีแยกคอกวัวถนนราชดำเนินกลาง โดยกว่าจะผ่านกระบวนการต่าง ๆ และสร้างจนแล้วเสร็จนั้น ต้องใช้เวลาถึง ๒๘ ปี หลังจากเหตุการณ์ครั้งนี้ มีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ โดยสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประชาชนต่าง ๆ จากหลายภาคส่วน โดยไม่มีนักการเมืองร่วมอยู่ด้วยเลย และใช้สนามม้าบางลิ้งเป็นสถานที่ร่าง โดยเรียกกันว่า "สภาสนามม้า" จนนำไปสู่การเลือกตั้งในต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งในช่วงระยะเวลานั้น มีคำเรียกว่าเป็นยุค "ฟ้าสีทองผ่องอำไพ" แต่ทว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประเทศยังไม่สงบ มีการเรียกร้องและเดินขบวนของกลุ่มชนชั้นต่าง ๆ ในสังคม ประกอบกับสถานการณ์ความมั่นคงในประเทศรอบด้านแม้รัฐบาลชุดใหม่ที่มาจากการเลือกตั้งก็ไม่มีเสถียรภาพเพียงพอที่จะแก้ไขสถานการณ์ได้ จนนำไปสู่เหตุนองเลือดอีกครั้งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ คือ เหตุการณ์ ๖ ตุลา

นอกจากนี้แล้วเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา นับเป็นการลุกฮือของประชาชนครั้งแรกที่ประสบความสำเร็จใน ยุคศตวรรษที่ ๒๐ และยังเป็นแรงบันดาลใจให้กับภาคประชาชนในประเทศอื่น ๆ ทำตามในเวลาต่อมา เช่น ที่ เกาหลีใต้ในเหตุการณ์จลาจลที่เมืองกวางจู เป็นต้น

พ.ศ.๒๕๔๖ สภาผู้แทนราษฎรมีมติเอกฉันท์กำหนดให้วันที่ ๑๔ ตุลาคมของทุกปีเป็น "วัน ประชาธิปไตย" เป็นวันสำคัญของชาติ ในโอกาสครบรอบเหตุการณ์ ๓๐ ปี

กรณีตัวอย่างเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ

เป็นเหตุการณ์ที่ประชาชนเคลื่อนไหวประท้วงรัฐบาลที่มีพลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี และต่อต้านการสืบทอดอำนาจของ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ พฤษภาคมพ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นการรัฐประหารรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ นำไปสู่เหตุการณ์ปราบปรามและปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารกับประชาชนผู้ชุมนุม มี ผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก (พลเอกสุจินดาแถลงว่ามีผู้เสียชีวิต ๔๐ คน บาดเจ็บ ๖๐๐ คน) และนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเหตุการณ์ครั้งนี้ เริ่มต้นมาจากเหตุการณ์รัฐประหาร ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือ ๑ ปีก่อนหน้าการประท้วง ซึ่ง รสช. ได้ยึดอำนาจจากรัฐบาล ซึ่งมีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็น นายกรัฐมนตรี โดยให้เหตุผลหลักว่า มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างหนักในรัฐบาล และรัฐบาลพยายามทำลาย สถาบันทหาร โดยหลังจากยึดอำนาจ คณะ รสช. ได้เลือก นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการ มีการแต่งตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้น รวมทั้งการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ๒๐ คน เพื่อร่าง รัฐธรรมนูญใหม่หลังจากร่างรัฐธรรมนูญสำเร็จ ก็ได้มีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยพรรคที่ได้จำนวนผู้แทนมากที่สุดคือ พรรคสามัคคีธรรม (๗๙ คน) ได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล โดย มีการรวมตัวกับพรรคร่วมรัฐบาลอื่น ๆ คือ พรรคชาติไทยพรรคกิจสังคม และพรรคราษฎร และมีการเตรียม เสนอนายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคสามัคคีธรรมในฐานะหัวหน้าพรรคที่มีผู้แทนมากที่สุด ขึ้นเป็น นายกรัฐมนตรี แต่ปรากฏว่า ทางโฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา นางมาร์กาเร็ตแทตไวลอร์ ได้ ออกมาประกาศว่า นายณรงค์ นั้นเป็นผู้หนึ่งที่ไม่สามารถขอวีซ่าเดินทางเข้าสหรัฐฯ ได้ เนื่องจากมีความใกล้ชิด กับนักค้ายาเสพติดในที่สุด จึงมีการเสนอชื่อ พลเอกสุจินดา คราประยูร ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีแทน ซึ่งเมื่อ ได้รับพระราชทานแต่งตั้งอย่างเป็นทางการแล้ว ก็เกิดความไม่พอใจของประชาชนในวงกว้าง เนื่องจากก่อนหน้านั้น, ในระหว่างที่มีการทักท้วงโต้แย้งเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นมาใหม่ว่า ไม่มีความเป็นประชาธิปไตย, ซึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้ออกประกาศใช้ *พรรคเทพ พรรคมาร* เป็นคำที่สื่อมวลชนใช้เรียกกลุ่มพรรคการเมืองใน เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ที่แบ่งแยกเป็น ๒ ฝ่ายชัดเจน พรรคที่ถูกเรียกว่า *พรรคเทพ* คือพรรคที่ประกาศตัวเป็น ฝ่ายค้าน ไม่สนับสนุนการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พลเอกสุจินดา คราประยูร ผู้นำคณะรัฐประหาร รสช. ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง และได้ประกาศต่อสาธารณะมาตลอดว่าจะไม่รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยที่ กระแส "นายกฯ ต้องมาจากการเลือกตั้ง" เป็นกระแสหลักของสังคมไทยในขณะนั้น *พรรคเทพ* ประกอบด้วย ๔ พรรคการเมืองคือ พรรคความหวังใหม่ (๗๒ เสียง) พรรคประชาธิปไตย (๔๔ เสียง) พรรคพลังธรรม (๔๑ เสียง) และ พรรคเอกภาพ (๖ เสียง) ในขณะที่ *พรรคมาร* คือพรรคที่สนับสนุนพลเอกสุจินดา คราประยูร ประกอบด้วย พรรคการเมือง ๕ พรรค ได้แก่ พรรคสามัคคีธรรม (๗๙ เสียง) พรรคชาติไทย (๗๔ เสียง) พรรคกิจสังคม (๓๑ เสียง) พรรคประชากรไทย (๗ เสียง) และ พรรคราษฎร (๔ เสียง) ซึ่งก่อนเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬมีกระแส เรียกร้องให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ ให้นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง และทั้ง ๕ พรรคนี้อย่างเคยตอบรับมา ก่อน แต่ในที่สุดกลับหันมาสนับสนุนพลเอกสุจินดา คราประยูร และเห็นว่าเป็นการพยายามสืบทอดอำนาจของ คณะรัฐประหาร (รสช.) พลเอกสุจินดา คราประยูร ได้ให้สัมภาษณ์หลายครั้งว่า ตนและสมาชิกในคณะรักษา ความสงบเรียบร้อยแห่งชาติจะไม่รับตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ แต่ภายหลังได้มารับตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งไม่

ตรงกับที่เคยพูดไว้ เหตุการณ์นี้ จึงได้เป็นที่มาของประโยคที่ว่า "เสียสัจเพื่อชาติ" และเป็นหนึ่งในขบวนการให้ฝ่ายที่คัดค้านรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทำการเคลื่อนไหวอีกด้วย

การรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา ดังกล่าว นำไปสู่การเคลื่อนไหวคัดค้านต่าง ๆ ของประชาชน รวมถึงการอดอาหารของ ร้อยตรีฉลาด วรฉัตร และ พลตรีจำลอง ศรีเมือง (หัวหน้าพรรคพลังธรรมในขณะนั้น) สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ที่มีนายปริญญา เทวานฤมิตรกุล เป็นเลขาธิการ ตามมาด้วยการสนับสนุนของพรรคฝ่ายค้านประกอบด้วยพรรคประชาธิปัตย์, พรรคเอกภาพ, พรรคความหวังใหม่และพรรคพลังธรรมโดยมีข้อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง และเสนอว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งหลังการชุมนุมยืดเยื้อตั้งแต่เดือนเมษายน เมื่อเข้าเดือนพฤษภาคมรัฐบาลเริ่มระดมทหารเข้ามารักษาการณ์ในกรุงเทพมหานคร และเริ่มมีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารในบริเวณราชดำเนินกลาง ทำให้สถานการณ์ตึงเครียดมากขึ้นเรื่อย ๆ กระทั่งในคืนวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ขณะที่มีการเคลื่อนขบวนประชาชนจากสนามหลวงไปยังถนนราชดำเนินกลางเพื่อไปยังหน้าทำเนียบรัฐบาล ตำรวจและทหารได้สกัดการเคลื่อนขบวนของประชาชน เริ่มเกิดการปะทะกันระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในบางจุด และมีการบุกเผาสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง จากนั้นเมื่อเข้าสู่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในกรุงเทพมหานครและให้ทหารทำหน้าที่รักษาความสงบ แต่ได้นำไปสู่การปะทะกันกับประชาชน มีการใช้กระสุนจริงยิงใส่ผู้ชุมนุมในบริเวณถนนราชดำเนินจากนั้นจึงเข้าสลายการชุมนุมในเช้ามีวันเดียวกันนั้น ตามหลักฐานที่ปรากฏมีผู้เสียชีวิตหลายสิบคนเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา ของวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ทหารได้ควบคุมตัวพลตรีจำลอง ศรีเมือง จากบริเวณที่ชุมนุมกลางถนนราชดำเนินกลาง และรัฐบาลได้ออกแถลงการณ์หลายฉบับและรายงานข่าวทางโทรทัศน์ของรัฐบาลทุกช่องยืนยันว่าไม่มีการเสียชีวิตของประชาชน แต่การชุมนุมต่อต้านของประชาชนยังไม่สิ้นสุด เริ่มมีประชาชนออกมาชุมนุมอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ทั่วกรุงเทพ โดยเฉพาะที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง พร้อมมีการตั้งแนว ป้องกันการปราบปรามตามถนนสายต่าง ๆ ขณะที่รัฐบาลได้ออกประกาศจับแกนนำอีก ๗ คน คือ นายปริญญา เทวานฤมิตรกุล, นายแพทย์เหวง โตจิราการ, นายแพทย์สันต์ ทัศธีรัตน์, นายสมศักดิ์ โกศัยสุข, นางประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ, นางสาวจิตราวดี วรฉัตร และนายวีระ มุสิกพงศ์ โดยระบุว่าบุคคลเหล่านี้ยังคงชุมนุมไม่เลิก และยังปรากฏข่าวรายงานการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนในหลายจุดและเริ่มเกิดการปะทะกันรุนแรงมากขึ้นในคืนวันนั้นในบริเวณถนนราชดำเนิน

๑๙ พฤษภาคม เจ้าหน้าที่เริ่มเข้าควบคุมพื้นที่บริเวณถนนราชดำเนินกลางได้ และควบคุมตัวประชาชนจำนวนมากขึ้นรถบรรทุกทหารไปควบคุมไว้พลเอกสุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี แถลงการณ์ย้ำว่าสถานการณ์เริ่มกลับสู่ความสงบและไม่ให้ประชาชนเข้าร่วมชุมนุมอีก แต่ยังคงปรากฏการรวมตัวของประชาชนใหม่ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงในคืนวันเดียวกัน และมีการเริ่มก่อความไม่สงบเพื่อต่อต้านรัฐบาลโดยกลุ่มจักรยานยนต์หลายพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร เช่นการทุบทำลายป้อมจราจรและสัญญาณไฟจราจรวันเดียวกันนั้นเริ่มมีการออกแถลงการณ์เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบต่อการเสียชีวิตของประชาชน ขณะที่สื่อของรัฐบาลยังคงรายงานว่าไม่มีการสูญเสียชีวิตของประชาชน แต่สำนักข่าวต่างประเทศได้รายงานภาพของการสลายการชุมนุมและการทำร้ายผู้ชุมนุม หนังสือพิมพ์ในประเทศไทยบางฉบับเริ่มตีพิมพ์ภาพการสลายการชุมนุม ขณะที่รัฐบาลได้ประกาศให้มีการตรวจและควบคุมการเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชนเอกชนในประเทศซึ่งการชุมนุมในครั้งนี้ ด้วยผู้ชุมนุมส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางในเขตตัวเมือง เป็นนักธุรกิจหรือบุคคลวัยทำงาน ซึ่งแตกต่างจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา ในอดีต ซึ่งผู้ชุมนุมส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษา ประกอบกับเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือที่เพิ่งเข้ามาในประเทศไทย และใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารในครั้งนี้ เหตุการณ์พฤษภาคมนี้จึงได้ชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "มือบมือถือ" แผนไพร่พิณาค เป็นแผน

ยุทธการจัดวางกองกำลังและสลายการชุมนุม ในลักษณะของแผนเผชิญเหตุ จัดทำขึ้นโดยกองกำลังรักษาพระนครตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบ ได้แก่ ทหารตำรวจ และข้าราชการพลเรือน นำไปปฏิบัติ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ และ พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้มีการพัฒนาปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์มากขึ้นส่วนแผนที่มีผลบังคับใช้ขณะเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ คือ แผนไพร่พินาศ/๓๓ ซึ่งมี ๔ ขั้นตอน ได้แก่

๑.ขั้นเตรียมการ โดยให้ทุกกองกำลังออกหาข่าว รวบรวมข่าวสาร และเตรียมกำลัง เจ้าหน้าที่ รวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติการ

๒.ขั้นป้องกัน ใช้กองกำลังตำรวจในการสกัดกั้น ให้การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ก่อความไม่สงบ ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์โดยถูกต้องและยุติการกระทำเอง ทางเจ้าหน้าที่จะปิดล้อมพื้นที่สำคัญ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งอารักขาสถานที่และบุคคลสำคัญของประเทศ

๓.ขั้นปราบปรามรุนแรง หากการปฏิบัติการขั้นที่ ๒ หรือกองกำลังตำรวจไม่สามารถที่จะระงับสถานการณ์ได้สำเร็จ และสถานการณ์ทวีความรุนแรงจนไม่สามารถควบคุมได้แล้ว จึงใช้กองกำลังของ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เข้าระงับยับยั้งยุติภัยคุกคาม

๔.ขั้นสุดท้าย คือ การส่งมอบพื้นที่และความรับผิดชอบ ให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือตำรวจ รับผิดชอบต่อไป เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแล้ว

ใบงาน

เรื่อง ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์

๑. จงบอกความหมายของรัฐธรรมนูญ

.....

.....

.....

๒. จงอธิบายวิถัจกรของความไม่ต่อเนื่องของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย ตามความเข้าใจของนักศึกษา

.....

.....

.....

.....

๓. รัฐธรรมนูญมีเป้าหมายสำคัญกี่ประการ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

๔. จงบอกหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับแรก พุทธศักราช ๒๔๗๕

.....

.....

.....

.....

๕. จงบอกหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๘ พุทธศักราช ๒๕๗๕

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ชั้น รหัสประจำตัว

ใบความรู้ เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศที่ประชาชนชาวไทยควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนการศึกษาจุดเด่นของรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน เพื่อการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญทั้ง 18 ฉบับ มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ จากการศึกษาพบว่า มีโครงสร้างและ สาระสำคัญที่บัญญัติไว้ ดังนี้

- 1) **ประมุขแห่งรัฐ** ส่วนนี้จะระบุถึงองค์พระมหากษัตริย์และพระราชอำนาจของพระองค์ การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ และการสืบราชสันตติวงศ์
- 2) **ระบอบการปกครอง** ส่วนนี้จะระบุรูปแบบของรัฐและลักษณะการปกครองไว้ กล่าวคือ ประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยว และมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 3) **สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และหน้าที่** ส่วนนี้รัฐธรรมนูญระบุไว้โดยในส่วนของสิทธิ เช่น สิทธิ เช่น สิทธิในการศึกษา สิทธิในการรักษาพยาบาล เป็นต้น ในส่วนของความเสมอภาค เช่น การไม่เลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สีผิว รายได้และสภาพร่างกาย เป็นต้น ในส่วนของหน้าที่ เช่น ประชาชนมีหน้าที่ต้องไปเลือกตั้ง มีหน้าที่ต้องเสียภาษีและมีหน้าที่ต้องรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นต้น
- 4) **แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ** ส่วนนี้จะระบุแนวนโยบายที่จะทำให้ประเทศมีความมั่นคง มีความเจริญเติบโต มีสันติสุข และประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น การรักษาธรรมชาติ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม เป็นต้น
- 5) **อำนาจอธิปไตย** ส่วนนี้จะกำหนดสถาบันที่ใช้อำนาจอธิปไตย ได้แก่ ฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทั้งสามสถาบัน
- 6) **การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ** ส่วนนี้จะระบุกลไกที่ใช้สำหรับตรวจสอบการทำงานของรัฐเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความบริสุทธิ์ยุติธรรม เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น

ใบงาน

เรื่อง โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ

คำชี้แจงให้ผู้เรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิถีชีวิตของผู้เรียนเองว่ามีเรื่องใดบ้างในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและความเกี่ยวข้องนั้นเป็นสิ่งที่นักศึกษาที่มีความพึงพอใจหรือต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ

ชั้น

รหัสประจำตัว

ใบความรู้

เรื่อง จุดเด่นของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน

สิทธิและเสรีภาพเป็นรากฐานสำคัญในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยการที่จะรู้ว่าการปกครองของประเทศใดมีความเป็นประชาธิปไตยได้มากน้อยเพียงใดต้องดูที่สิทธิเสรีภาพของประชาชนในประเทศนั้นๆ เป็นสำคัญถ้าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากความเป็นประชาธิปไตยของประเทศนั้นก็ยิ่งมากหากสิทธิเสรีภาพของประชาชนถูกจำกัดหรือถูกรีดรอนโดยผู้มีอำนาจในการปกครองประชาธิปไตยก็จะมีไม่ได้ด้วยเหตุนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยทุกฉบับจึงได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้และมีการบัญญัติเพิ่มและชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ยังคงมีผลบังคับใช้ในปัจจุบันได้บัญญัติไว้เรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้อย่างชัดเจนและเป็นหมวดหมู่ปรากฏอยู่ในหมวดที่ ๓ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

ส่วนที่ ๒ ความเสมอภาค

ส่วนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ ๕ สิทธิในทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๖ สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

ส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน

ส่วนที่ ๘ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

ส่วนที่ ๙ สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ

ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

ส่วนที่ ๑๑ เสรีภาพในการชุมนุมและสมาคม

ส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน

ส่วนที่ ๑๓ สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

ผู้เรียนสามารถศึกษารายละเอียดของสิทธิและเสรีภาพได้ในเอกสารรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๓ นอกจากนี้จะบัญญัติสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้แล้วรัฐธรรมนูญก็ยังได้บัญญัติหน้าที่ของประชาชนไว้เช่นกันดังตัวอย่างหน้าที่ของประชาชนชาวไทยในหมวด ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

๑. บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้(มาตรา ๗๐)

๒. บุคคลมีหน้าที่ ป้องกันประเทศรักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติ ตามกฎหมาย (มาตรา ๗๑)

๓. บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลซึ่งไปใช้สิทธิหรือไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ย่อมได้รับสิทธิหรือเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติการแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา ๗๒)

๔. บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ เสียภาษีอากรช่วยเหลือราชการรับการศึกษาอบรมพิทักษ์ปกป้องและสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา ๗๓)

๕. บุคคลผู้เป็นข้าราชการพนักงานลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจ

หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง (มาตรา ๗๔)

ใบงาน
เรื่อง สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๑. สิทธิหมายถึง

.....

.....

.....

.....

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ผู้เรียนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ มีสิทธิ เสรีภาพตามวิถีประชาธิปไตย

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ

ชั้น

รหัสประจำตัว

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล ศกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๙ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒. วิชา ศาสนาและหน้าที่พลเมือง สค๒๑๐๑๒ จำนวน ๒ หน่วยกิต
๓. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ
 ๑. อธิบายประวัติ ความสำคัญ หลักคำสอน ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศในทวีปเอเชีย
 ๒. ยอมรับ และปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมที่มีความหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี
 ๓. อธิบายสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง หน้าที่พลเมือง
๕. สาระสำคัญ
 ๑. โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเกี่ยวกับเสรีภาพ
 ๒. การปฏิรูปการเมืองและจุดเด่นของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพหน้าที่ของประชาชน
 ๓. หลักการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตยบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม
 ๔. สถานการณ์และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในสังคมไทย
 ๕. สิทธิมนุษยชนพื้นฐาน
๖. เนื้อหา
 ๑. หลักสิทธิมนุษยชน
 ๒. การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองตนเองและผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน
 ๓. ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครอง
๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 ๑. มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุน ทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข.
๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

 ๑. ครูชวนผู้เรียนพูดคุยเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญว่ามีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร
 ๒. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องหลักสิทธิมนุษยชนที่ในการปฏิบัติเป็นพลเมืองดี
 ๓. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยก่อนเข้าสู่บทเรียนขั้นต่อไป

ขั้นสอน

 ๑. ครูแจกใบความรู้เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน
 ๒. ครูให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญมาตามความเข้าใจของนักศึกษา
 ๓. ครูสุ่มตัวอย่างผู้เรียนออกมาแสดงความคิดเห็นตามที่ตนเองสรุปไว้
 ๔. ครูให้ผู้เรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอความรู้จากการศึกษากรณีตัวอย่าง

ขั้นสรุป

- ครูและผู้เรียนสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ร่วมกันและ ครูให้ผู้เรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของตนเอง

งานที่มอบหมาย (ค้นคว้าเพิ่มเติม)

ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องหลักการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตย จากแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด, กศน. ตำบล, อินเทอร์เน็ต

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือแบบเรียน
๒. แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
๓. ใบความรู้
๔. ใบงาน

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

๑. ใบงาน
๒. แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

ใบความรู้ เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน คืออะไร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓๔ (๑) กำหนดบังคับไว้ให้ออกกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับ รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมายมารองรับ เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒” ซึ่งมีประเด็นสำคัญ พอสรุปได้ดังนี้ (๑) มาตรา ๓ ให้คำจำกัดความว่า “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือศักดิ์ศรีความเป็นคนเป็นสิ่งที่ทุกคนมีติดตัวมาแต่กำเนิด โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือแนวคิดอื่น ๆ เผ่าพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ถิ่นกำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ เช่น คนเราทุกคนมีสิทธิได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายไม่ว่าที่ไหน เมื่อไร (ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๖) คนเราทุกคนเกิดมามี อิสระเสรี มีศักดิ์ศรี มีสิทธิเท่าเทียมกันหมดทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง(ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑) รัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติรับรอง กำกับ และเรียกร้องเมื่อถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนไว้ด้วย อย่างชัดเจน ได้แก่ (๒) มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” (๓) มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ” (๔) มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่พึงมี เป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่า หากมีการล่วงละเมิดต่อสิทธิดังกล่าว ย่อมจะได้รับการรับรองและคุ้มครองโดยกฎหมาย เช่น สิทธิในชีวิตร่างกาย และความมั่นคงปลอดภัย สิทธิในการถือครองทรัพย์สิน ตลอดจนสิทธิในการเคลื่อนไหวและในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นต้น นอกจากนี้สิทธิมนุษยชนยังหมายถึง สิทธิที่พึงมีเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ คุณภาพชีวิต เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งคุณค่าของความเป็นมนุษย์ เช่น สิทธิในการเลือกนับถือศาสนา สิทธิในการเลือกที่จะประกอบอาชีพ สิทธิในการแสดงความคิดเห็นตลอดจนสิทธิในการมีส่วนร่วมในทางการเมือง เป็นต้น จะเห็นได้ว่า สิทธิมนุษยชนประกอบไปด้วยสิทธิต่างๆ ครอบคลุมวิถีชีวิตของมนุษย์ทุกคนตั้งแต่เกิดจนตาย.

สิทธิมนุษยชนกับสังคมไทย

สิทธิมนุษยชนในสังคมไทยเป็นเรื่องที่ต้องพึงพิจารณาควบคู่ไปกับการทำความเข้าใจบริบทของสังคมไทย โดยเฉพาะเรื่องของวัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติและค่านิยมทางสังคม ซึ่งในด้านหนึ่งจะเห็นว่าสิทธิมนุษยชนได้หนุนเสริมต่อการปฏิบัติเรื่องสิทธิมนุษยชน ในอีกด้านหนึ่งก็พบความขัดแย้งของทั้ง ๒ มิติ ทั้งนี้สิ่งที่เป็นวัฒนธรรมหรือประเพณีปฏิบัติที่สืบทอดกันมาในบางเรื่องของสังคมไทย อาจไม่ใช่วิถีการปฏิบัติตามปรัชญาสิทธิมนุษยชน จึงอาจถูกมองว่านั้นเป็นการละเมิดสิทธิ แต่ทว่าการปฏิบัติเช่นนั้นเป็นที่ยอมรับในสังคมไทยและครรถองการปฏิบัติเช่นนี้ได้ช่วยให้ความสัมพันธ์ของคนในสังคมดำเนินมาอย่างราบรื่นจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในทีนี้ จะนำเสนอปรากฏการณ์ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน เพื่อนำไปสู่การคิด

พิจารณา หาแนวทางที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติเรื่องสิทธิมนุษยชนที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเพื่อความ
 ผาสุกของสังคม

๑. ระบบอุปถัมภ์ค้ำจุนเพื่อพี่น้องและผองเพื่อน หรือเพื่ออำนาจบารมี ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย
 มีการปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน อันที่จริงแล้วระบบอุปถัมภ์มีคุณค่าด้านบวกอยู่ใน
 ตัวเอง ทั้งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในสังคมที่มีความใกล้ชิด มีความสนิทสนม
 และผูกพันต่อกัน นอกจากนี้ยังอธิบายได้ถึง การช่วยเหลือเจือจุนของผู้ที่มีมากกว่าต่อผู้ที่มีน้อยกว่า ทั้งในเรื่อง
 ทางเศรษฐกิจและสถานะทางสังคม นอกจากนี้ระบบอุปถัมภ์ยังนำไปสู่การแสดงความกตัญญูรู้คุณจากผู้
 ได้รับการช่วยเหลือที่มีต่อผู้มีพระคุณ อย่างไรก็ตามระบบอุปถัมภ์อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ใน
 ภาวะของสังคมปัจจุบัน โดยการบิดเบือนคุณค่าของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไปเป็นผลประโยชน์ต่างตอบแทน
 แทนกัน เป็นการสร้างฐานอำนาจและบารมีของผู้ที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่า และชักนำไปสู่
 การตัดทวงผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มพวกพ้องอย่างขาดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ดังที่ปรากฏให้
 เห็นทั้งในระดับกลุ่มย่อย และสังคมใหญ่ในปัจจุบัน

๒. ระบบอาวุโส : ความสัมพันธ์เพื่อสร้างสรรค์ หรืออุปสรรคต่อการพัฒนาบุคคล มนุษย์ทุกคนที่
 เกิดมาเมื่อเวลาล่วงเลยผ่านไป ย่อมนำพาให้บุคคลนั้นเจริญวัยขึ้นไปตามช่วงวัยของชีวิต ซึ่งหากเปรียบเทียบ
 ในความแตกต่างระหว่างวัยแล้ว ก็จะแบ่งออกเป็นเพียงผู้ที่เยาว์วัยกว่าและผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า ดังเห็นได้จาก
 ธรรมเนียมปฏิบัติของผู้ใหญ่ต่อผู้ใหญ่ เช่น การไหว้ การยืน การนั่ง ในขณะที่สนทนากับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นคุณ
 ค่าที่ดีที่พึงสืบทอดต่อไป ในอีกด้านหนึ่ง ระบบอาวุโสก็มีมิติด้านลบอยู่ในตัวเอง ถ้าหากถูกบิดเบือนคุณค่า
 ของการให้ความเคารพนับถือของบุคคลไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคล เช่น บุคคลใ้อายุที่มากกว่าของตนไป
 ทำให้ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ได้รับความอึดอัดใจหรือได้รับความกดดัน ซึ่งบ่อยครั้งปรากฏการณ์ลักษณะเช่นนี้จะ
 เกิดขึ้นในสถาบันต่างๆที่มีความมั่นคงทางโครงสร้างและใช้ระบบมาเป็นตัวกำหนดควบคุมเช่น สถาบัน
 โรงเรียน สถาบันราชการ สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้นยกตัวอย่างเช่น ในสังคม
 โรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่หล่อหลอมทางสังคมตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยรุ่น เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าในบรรยากาศ
 ของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างอาวุโสกับอำนาจที่ใช้เพื่อการปกครองเป็นเรื่องที่แทบจะแยกออกจากกัน
 ไม่ได้เลยทีเดียว การปฏิบัติโดยมีอำนาจที่แผ่เร้นจากฐานะที่อาวุโสกว่า เพื่อเป้าหมายของการจัดระเบียบ
 สังคมในระดับย่อย อย่างไรก็ตามการใช้ความอาวุโสระหว่างผู้บริหารกับลูกน้อง เช่นนี้ได้รับการทบทวนใน
 ประเด็นของการกระทำที่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์หรือไม่ เช่น เรื่องของชั่วโมงการ
 ทำงานของครูบทบาทหลักในฐานะครูที่ถูกบิดเบือนด้วยภาระหน้าที่เสริมอื่นๆจากโรงเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ
 ความเป็นครูที่มีปรัชญาที่สำคัญคือการสร้างคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคม นอกจากนี้การใช้ความ
 อาวุโสของครูที่ปฏิบัติต่อเด็ก ครูจำนวนไม่น้อยที่ใช้สถานภาพและอำนาจที่แผ่เร้นในความเป็นผู้ใหญ่ของตน
 ไปในทางที่ควบคุมมากกว่าที่จะเอื้อให้เกิดการแสดงออกซึ่งความมั่นใจ ความกล้า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 ของเด็ก บ่อยครั้งครูจะกลายเป็นผู้พิพากษาที่ตัดสินเรื่องผิดหรือถูก ทั้ง ๆ ที่ในสายตาของเด็กไม่ใช่เรื่องผิด
 ถูก แต่เป็นการลองทำและการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ในชีวิต หลายๆครั้งที่ครูได้ใช้อคติของตนในการ
 เลือปฏิบัติต่อเด็ก และที่พบเห็นบ่อยคือ การที่ครูใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมต่อเด็ก เพื่อสร้างความรู้สึก
 ละอาย สูญเสียความมั่นใจของเด็ก หรือเป็นที่รังเกียจจากเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งในประเด็นนี้ วัฒนธรรมที่ดิงาม
 ในเรื่องของความอาวุโส กลายเป็นเรื่องที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยตรง ซึ่งเด็กเป็นกลุ่มเป้าหมายแรกที่มีจะถูก
 ถูกกระทำ โดยที่เด็กเองยังไม่ทราบถึงความเท่าเทียมกันในเรื่องของศักดิ์ศรี อันเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่
 กำเนิด อันทำให้เด็กมีความเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ และต้องไม่ถูกกระทำ ถูกเลือกปฏิบัติ หรือถูกละเมิดจาก
 สภาพที่เขาเป็นเด็กอยู่

การละเมิดสิทธิมนุษยชนกับเด็กและเยาวชน

การละเมิดสิทธิด้านเด็ก เกิดขึ้นกับกลุ่มเด็ก และเยาวชนประเภทต่างๆ แตกต่างกันไปได้แก่

๑. การถูกละเมิด และอันเนื่องมาจากเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ไม่ได้รับการคุ้มครอง ที่จะได้รับการดูแล การรักษา พื้นฟูที่พึงได้อย่างเหมาะสม หมายถึงเด็ก ที่มีความแตกต่างจากเด็กปกติ ซึ่งยังไม่ได้ รับการบริการรวมทั้งแก้ไขถึงบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ จากรัฐ เช่น การศึกษา สาธารณูปโภค รวมทั้งไม่มี หลักประกันที่กลไก และนโยบายต่างๆ และส่งผลในทางปฏิบัติจริง เช่น เด็กพิการด้านต่าง ๆ เด็กที่มีปัญหา เรื่องการเรียนรู้ เด็กปัญญาเลิศ เด็กกำพร้า เด็กที่บิดามารดาต้องโทษจำคุก เด็กยากจน ครอบครัวมีรายได้น้อย กว่าเส้นความยากจน เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาจากการที่ครอบครัวหรือผู้ดูแลโดยลำพังไม่สามารถ ดูแลเด็กเหล่านี้ให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ของรัฐ หรือ องค์กรเอกชน

๒. การละเมิด ทั้งทางร่างกาย จิตใจ จากการถูกละเลยพลละเลย ไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร เด็กอยู่ในภาวะเสี่ยง คือ เด็กที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมไม่ว่าที่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ที่มีความเสี่ยงจะถูก กระทำทารุณกรรม ถูกปล่อยละเลย หรือถูกทอดทิ้งในรูปแบบต่างๆซึ่งอาจจะได้รับอันตรายต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ พัฒนาการด้าน สังคม พัฒนาการด้านครอบครัว และอาจมีปัญหาวุฒิกรรม

๓. เด็กถูกละเมิดจากการถูกกระทำ คือ เด็กที่ถูกปล่อยละเลยหรือถูกทอดทิ้ง ให้ตกอยู่ในภาวะ อันตรายรวมทั้งถูกทำร้ายทุบตี ทารุณ ถูกทำร้ายร่างกาย ทางจิตใจ หรือถูกล่วงเกินทางเพศจากบุคคลในสังคม แวดล้อมหรือแม้แต่บุคคลภายนอกนอกจากนี้ปัญหาการกระทำทารุณต่อแรงงานเด็ก อาจออกมาในรูปแบบ การถูกใช้แรงงานหนัก เด็กถูกนายจ้างทุบตี ทำร้าย และข่มขืน เด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงมาตั้งแต่ แรกแล้ว

๔. สิทธิอันพึงเข้าถึงและได้รับการบริการต่างๆ พื้นฟูและบำบัด เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม คือ เด็กที่มี พฤติกรรมผิดแผกแตกต่างไปจากเด็กปกติในวัยเดียวกันและมีพฤติกรรมที่ฝ่าฝืน ต่อต้าน กฎเกณฑ์ของสังคม ต่อต้านระเบียบธรรมเนียมปฏิบัติของสถาบันทางสังคมที่เด็กสังกัดอยู่ เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือ แม้แต่ ชุมชน เป็นเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงมาตั้งแต่แรก

๕. การคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมต่อเด็กกระทำผิด คือ เด็กที่กระทำความผิดทางอาญาและ เป็นเด็กที่อาจมีปัญหาวุฒิกรรมถูกละเลยพลละเลยและอาจถูกทารุณกรรมมาก่อนทั้งนี้เด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่ อยู่ในภาวะเสี่ยงมาตั้งแต่แรกเช่นเดียวกัน

กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิบุคคล

สิทธิการเป็นบุคคลตามกฎหมาย

หลักกฎหมายระหว่างประเทศในทางระหว่างประเทศมีสนธิสัญญาหลายฉบับที่รับรองหลักการ ดังกล่าวไว้ กล่าวคือ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๔๙๑ (ค.ศ. ๑๙๔๘) ข้อ ๖ ทุกคนมีสิทธิที่ การ ยอมรับว่าเป็นบุคคลในกฎหมายไม่ว่า ณ ที่ใด

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเรือน และสิทธิทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๙ (ค.ศ. ๑๙๖๖) ข้อ ๑๖ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายในที่ทุกสถาน

ข้อ ๒๔ (๑) เด็กทุกคนย่อมมีสิทธิในมาตรการต่างๆเพื่อการคุ้มครองเท่าที่จำเป็นแก่สถานะแห่งผู้เยาว์ ในส่วน ของครอบครัวของตน สังคม และรัฐ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา

ศาสนา เผ่าพันธุ์แห่งชาติ สังคม ทรัพย์สิน หรือกำเนิดเด็กทุกคนย่อมมีหลักฐานทางทะเบียนพื้นที่ที่ถือกำเนิด และย่อมได้รับการตั้งชื่อ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. ๒๕๓๒ (ค.ศ. ๑๙๘๙)

ข้อ ๘ (๑) รัฐภาคีรับที่จะเคารพต่อสิทธิของเด็กในการรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้ รวมถึงสัญชาติและความสัมพันธ์ทางครอบครัวของตนตามที่กฎหมายรับรองโดยปราศจากการแทรกแซงที่มีขอบด้วยกฎหมาย

๒) ในกรณีที่เด็กถูกกีดกันอย่างไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ให้ได้รับรู้ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดของหลักฐานแสดงตน รัฐภาคีจะต้องให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองตามความเหมาะสมเพื่อให้เด็กสามารถมีหลักฐานแสดงตนโดยเร็วรัฐไทยได้ผูกพันเข้าเป็นภาคีต่อกฎหมายระหว่างประเทศฉบับข้างต้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๑, ๒๕๓๙ และ ๒๕๓๕ ตามลำดับ ดังนั้นรัฐไทยซึ่งแม้จะเป็นรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของตน ก็ย่อมมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ ๓ ฉบับข้างต้น โดยการออกเอกสารแสดงตน (Identified Paper) หรือ สุตติบัตร ให้แก่บุคคลที่ถือกำเนิดในดินแดนของรัฐไทย

หลักกฎหมายไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๓๑ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๑๘ เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งการเกิดดังต่อไปนี้

(๑) คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่คนเกิดในบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิด

(๒) คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้านหรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามการแจ้งตาม (๑) และ (๒) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด พร้อมทั้งแจ้งชื่อคนเกิดด้วย

มาตรา ๑๙ ผู้ใดพบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้งให้นำเด็กนั้นไปส่งและแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์แห่งท้องที่ที่ตนพบเด็กนั้นโดยเร็ว ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรับเด็กไว้ ให้บันทึกการรับตัวเด็กตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดแล้วนำเด็กส่งเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ เมื่อเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ได้รับตัวเด็กไว้แล้วให้แจ้งการมีคนเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

มาตรา ๒๑ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการมีคนเกิดตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วให้ออกสูติบัตรเป็นหลักฐานแก่ผู้แจ้ง สำหรับการแจ้งการเกิดของเด็กตามมาตรา ๑๙ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด โดยมีข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะทราบได้

ดังนั้นตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ชัดเจนว่า ให้เจ้าบ้านหรือผู้พบเห็นเด็กแรกเกิดมีหน้าที่ต้องแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนรับแจ้งเกิดและออกสูติบัตรให้แก่ผู้แจ้งโดยไม่มีข้อยกเว้น

สูติบัตรมีรูปแบบตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๔ คือ

ท.ร. ๑ เป็นสูติบัตร ใช้สำหรับคนที่มีสัญชาติไทยและรับแจ้งเกิดภายในกำหนด

ท.ร. ๒ เป็นสูติบัตร ใช้สำหรับคนที่มีสัญชาติไทยและแจ้งเกิดเกินกำหนด

ท.ร. ๓ เป็นสูติบัตรใช้สำหรับคนที่ไม่สัญชาติไทย

จะเห็นได้ว่าสูติบัตรได้แบ่งแยกออกชัดเจนเพื่อให้ครอบคลุมคนประเภทต่างๆ โดยคนที่มีสัญชาติไทยแลแจ้งเกิดภายในกำหนด คือ ภายใน ๑๕ วันหลังจากคลอด จะได้เอกสาร ท.ร. ๑ ส่วนคนไทยที่แจ้งเกิดเกินกำหนด คือ เกิน ๑๕ วันหลังคลอด จะได้เอกสาร ท.ร. ๒ ส่วนคนที่ไม่สัญชาติไทยจะได้เอกสาร ท.ร. ๓ ซึ่งระบุชัดเจนว่าไม่มีสัญชาติไทย

แม้กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายภายในประเทศ และระเบียบจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติ และรูปแบบของเอกสารอย่างชัดเจน ในการออกเอกสารแสดงตนของบุคคล ในรูปของสูติบัตร แต่ยังคงมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า การที่รัฐไทยออกเอกสารรับรองตนให้แก่บุคคลใด จะเป็นการรับรอง “สถานะทางกฎหมาย” (Personal Legal Status) แก่บุคคลดังกล่าว หรือเป็นการให้สัญชาติแก่บุคคลดังกล่าวด้วย ซึ่งไม่เป็นความจริง

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่นายทะเบียน โดยเฉพาะต่อเด็กชาวเขา เด็กผู้ลี้ภัย เด็กที่ไร้ที่อยู่อาศัย ตลอดจนเด็กที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งพบว่าจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รับการแจ้งเกิดและไม่ได้สูติบัตร ซึ่งนำมาสู่คำถามต่อรัฐบาลไทยโดยคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ

คณะกรรมการเรื่องสิทธิเด็ก ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้ทำเอกสารตอบ เมื่อ มิถุนายน ๒๕๔๑ สรุปความได้ว่า ได้จัดทะเบียนการเกิดแก่เด็กกลุ่มชาวเขา เด็กกลุ่มชนเร่ร่อน เด็กไร้ที่อยู่อาศัย เด็กกลุ่มผู้อพยพ และเด็กที่อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย รวมทั้งออกระเบียบ หนังสือสั่งการ และอบรมตลอดจนชักชวนความเข้าใจของเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี แต่เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้ออกหนังสือ ที่ มท ๑๓๑๑.๑/ว ๘ แก่นายทะเบียนทุกจังหวัด ให้รับจดทะเบียนเกิดเฉพาะผู้มีสิทธิอาศัยในประเทศไทย

ส่วนผู้ที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ผู้อพยพ แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร นายทะเบียนจึงไม่สามารถรับแจ้งเกิดได้

การออกหนังสือให้ไม่รับแจ้งเกิดกับบุคคลบางประเภท ทำให้เกิดกลุ่มบุคคลจำนวนมากที่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานะสิทธิอยู่อาศัยในประเทศไทย และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสาธารณสุข ซึ่งมีทั้งในส่วนที่อาศัยอยู่ดั้งเดิมแต่ตกสำรวจจากทางราชการ กลุ่มที่อพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้านด้วยเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ และความไม่ปลอดภัยในชีวิตและกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งหมดที่เกิดในประเทศไทย ไม่ได้มีสถานะที่ชัดเจนและไม่ได้รับบริการจากรัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐานของกฎหมาย ซึ่งทำให้เกิดปัญหาทางสังคมต่างๆได้เป็นจำนวนมาก ทั้งด้านการค้ามนุษย์ การล่วงละเมิดสิทธิเด็ก โรคติดต่อ อาชญากรรม และความมั่นคงตลอดจนทำให้ภาครัฐไม่ทราบจำนวน ถิ่นที่อยู่ และข้อมูลของ

บุคคลทั้งหมดที่อยู่อาศัยในประเทศไทย เพื่อประกอบการดำเนินนโยบายและมาตรการต่างๆในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ยังละเมิดต่อหลักการสิทธิมนุษยชน ละเมิดต่อพันธกรณีที่รัฐไทยมีต่อกฎหมายระหว่างประเทศ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร

แม้สถานการณ์ความจะแถลงข่าวคัดค้านการไม่รับจดทะเบียนคนเกิด ของสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ไปตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๕ แต่ก็ไม่มีการแก้ไขหนังสือสั่งการจนปัจจุบัน

สิทธิเป็นคนตามกฎหมาย นับเป็นสิทธิแรกสุด และสำคัญที่สุดที่ทุกคนต้องได้รับ ยังไม่ได้รับสมบูรณ์ในคนทุกคน เป็นหน้าที่ของทุกคนที่มีใจเป็นมนุษย์ จะต้องพัฒนาปรับปรุงให้สิทธินี้เข้าถึงทุกคนในประเทศไทย เพื่อให้คนทุกคนได้เป็นคนตามกฎหมาย

ใบงาน
เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. จงให้ความหมายของหลักสิทธิมนุษยชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ความสำคัญ และประโยชน์ ของหลักสิทธิมนุษยชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มช่วยกัน อภิปรายในประเด็นที่เป็นปัญหาสังคม ปัจจุบัน ดังนี้

- 1) พบปัญหาคนทำแท้ง
- 2) เด็กถูกทารุณในการใช้แรงงาน
- 3) ปัญหาชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ

โดยให้เลือกหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งพร้อมส่งผู้แทนนำเสนอ

ชื่อ

ชั้น

รหัสประจำตัว

ใบความรู้

เรื่อง จุดเด่นของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน

สิทธิและเสรีภาพเป็นรากฐานสำคัญในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่จะรู้ว่าการปกครองของประเทศใดมีความเป็นประชาธิปไตยได้มากน้อยเพียงใดต้องดูที่สิทธิเสรีภาพของประชาชนในประเทศนั้นๆ เป็นสำคัญถ้าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากความเป็นประชาธิปไตยของประเทศนั้นก็ยิ่งมากหากสิทธิเสรีภาพของประชาชนถูกจำกัดหรือถูกรีดรอนโดยผู้มีอำนาจในการปกครองประชาธิปไตยก็จะมีไม่ได้ด้วยเหตุนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยทุกฉบับจึงได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้และมีการบัญญัติเพิ่มและชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ยังคงมีผลบังคับใช้ในปัจจุบันได้บัญญัติไว้เรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้อย่างชัดเจนและเป็นหมวดหมู่ปรากฏอยู่ในหมวดที่ ๓ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

ส่วนที่ ๒ ความเสมอภาค

ส่วนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ ๕ สิทธิในทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๖ สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

ส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน

ส่วนที่ ๘ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

ส่วนที่ ๙ สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ

ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

ส่วนที่ ๑๑ เสรีภาพในการชุมนุมและสมาคม

ส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน

ส่วนที่ ๑๓ สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

ผู้เรียนสามารถศึกษารายละเอียดของสิทธิและเสรีภาพได้ในเอกสารรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๓ นอกจากจะบัญญัติสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้แล้วรัฐธรรมนูญก็ยังได้บัญญัติหน้าที่ของประชาชนไว้เช่นกันดังตัวอย่างหน้าที่ของประชาชนชาวไทยในหมวด ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

๑. บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้(มาตรา ๗๐)

๒. บุคคลมีหน้าที่ ป้องกันประเทศรักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา ๗๑)

๓. บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลซึ่งไปใช้สิทธิหรือไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ย่อมได้รับสิทธิหรือเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติการแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา ๗๒)

๔. บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ เสียภาษีอากรช่วยเหลือราชการรับการศึกษาอบรมพิทักษ์ปกป้องและสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา ๗๓)

๕. บุคคลผู้เป็นข้าราชการพนักงานลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจ

หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง (มาตรา ๗๔)

ใบงาน
เรื่อง สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๑. สิทธิหมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ผู้เรียนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างไรบ้าง จึงจะได้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ มีสิทธิ เสรีภาพตามวิถีประชาธิปไตย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ

ชั้น

รหัสประจำตัว

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑.สัปดาห์ที่ ๑๐ วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

๒.วิชา ช่องทางการพัฒนาอาชีพ อช.๒๑๐๐๑ จำนวน ๒ หน่วยกิต

๓.มาตรฐานที่ ๓.๑ มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดี ในงานอาชีพมองเห็นช่องทาง และตัดสินใจ ประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

๔.หน่วยการเรียนรู้ บทที่ ๑ การงานอาชีพ

๕. สาระสำคัญ

อาชีพในปัจจุบันมีอยู่หลากหลายในสังคม มีทั้งสร้างขึ้นใหม่จากทรัพยากรที่มีอยู่ หรือพัฒนาขยาย ขอบข่ายจากอาชีพหนึ่งเป็นอาชีพหนึ่ง หากผู้เรียนมีโลกทัศน์ทางอาชีพจะทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ อธิบาย ความสำคัญ และความจำเป็น ลักษณะขอบข่ายกระบวนการผลิตงานอาชีพ การจัดการในงานอาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม จะทำให้เห็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพ

๖.จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. อธิบายการจัดการในงานอาชีพ ในชุมชน สังคม ประเทศและโลก เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการพัฒนา อาชีพได้

๒. อธิบายการบัญชีประเภทต่างๆ ได้ และจัดทำบัญชีคร่าวเรือนได้

๓. อธิบายการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและโลก ได้

๔. อธิบายเงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ในการพัฒนาอาชีพได้

๗.เนื้อหา

๑. การพัฒนากระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและโลก

๒. คุณธรรม จริยธรรม

๓. การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและโลก

๘.ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ

การกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้

ครูและผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยน เรื่องอาชีพในชุมชนของผู้เรียน ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างอาชีพของ ครอบครัว และจะการสร้างอาชีพในครอบครัวให้เข้มแข็งได้อย่างไร

ขั้นสอน

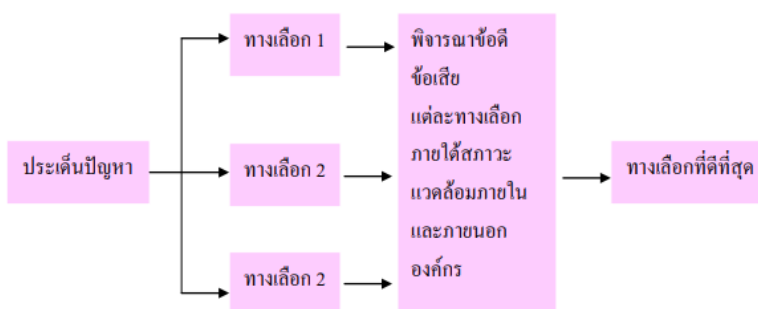
การแสวงหาข้อมูล และจัดการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายความสำคัญและความหมายของการพัฒนาอาชีพและการจัดการผลิต

๒. ครูอธิบายความสำคัญและความหมายของการวางแผนและควบคุมการผลิต

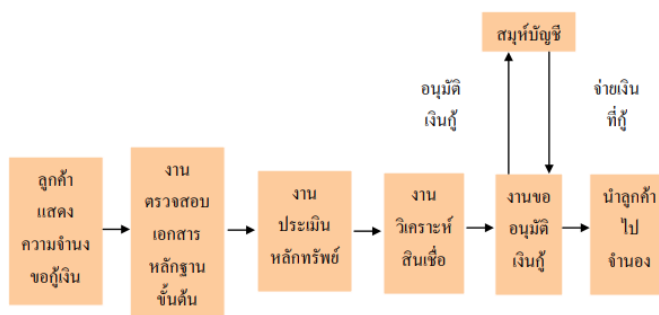
ครูยกตัวอย่างอาชีพให้ผู้เรียนวิเคราะห์และวางแผนงานร่วมกันในหัวข้อ ทุน สถาบันทางการเงิน

และ SME

๓. ครูอธิบายการจัดทำโครงการ พร้อมยกตัวอย่าง โครงการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ในแบบเรียน) และการจัดทำบัญชีประเภทต่างๆ

ตัวอย่างการวิเคราะห์งานของฝ่ายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

๔. ครูมอบหมายงาน เพื่อให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง พลังงานทดแทน การทำบัญชีครัวเรือน

ขั้นสรุป

การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุป ถึงประกอบอาชีพในโลกมีหลายอาชีพ คนเราต้องมีอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ต้องมีความรู้ และคุณธรรม

การประเมินผล

- ๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการนำเสนอผลงานของผู้เรียน
- ๒. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการสรุปองค์ความรู้ไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องของตนเอง
- ๓. ครูประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผลงาน ใบงาน ตามสภาพความเป็นจริง และธรรมชาติ

ของผู้เรียน

๙. สื่อการเรียนรู้

- ๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
- ๒. ใบความรู้
- ๓. ใบงาน
- ๔. หนังสือแบบเรียนรายวิชา อช ๒๑๐๐๑ ช่องทางการพัฒนาอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ๕. สื่อสิ่งพิมพ์, อินเทอร์เน็ต
- ๖. คลิปวิดีโอ EP : ๑ วิชาช่องทางการพัฒนาอาชีพ อช ๒๑๐๐๑ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

<https://www.youtube.com/watch?v=JPXkgLbLvwv&t=๑๖s>

๑๐. การวัดและประเมินผล

๑.การสังเกตพฤติกรรม

๒.การตอบคำถาม

๓.ตรวจใบงาน

๔.สรุปรงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดคือความสำคัญของแผน
 - ก. ลดการทำงานซ้ำซ้อน
 - ข. เป็นเครื่องมือในการบริหาร
 - ค. ช่วยให้เกิดการประสานสัมพันธ์
 - ง. ถูกทุกข้อ
๒. ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถาม
 ๑. กลับกรองข้อมูล
 ๒. เรียบเรียงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 ๓. ระบุข้อปัญหา
 - ขั้นตอนวิเคราะห์ปัญหา เรียงตามลำดับข้อใด
 - ก. ๑ ๒ ๓
 - ข. ๒ ๓ ๑
 - ค. ๓ ๒ ๑
 - ค. ๓ ๑ ๒
๓. ข้อใด **ไม่จัดเป็น** ความเสี่ยงในการลงทุน
 - ก. ความเสี่ยงทางธุรกิจ
 - ข. ความเสี่ยงในการผลิตสินค้า
 - ค. ความเสี่ยงทางการตลาด
 - ง. ความเสี่ยงจากอำนาจซื้อ
๔. ผลตอบแทนจากการลงทุน หมายถึงข้อใด
 - ก. ค่าจ้าง
 - ข. เงินเดือน
 - ค. ค่าเช่า
 - ง. ดอกเบี้ย
๕. ข้อใดหมายถึง หน้าที่ทางการตลาด
 - ก. วิเคราะห์ตลาด
 - ข. การตีราคา
 - ค. การแบ่งส่วนตลาด
 - ง. ถูกทุกข้อ
๖. ข้อใดหมายถึงทุน ในกระบวนการผลิต
 - ก. เครื่องมือ
 - ข. แรงงาน
 - ค. สถานที่
 - ง. การจัดการ
๗. ข้อดีของการขนส่งทางรถไฟ หมายถึงข้อใด
 - ก. สะดวกและรวดเร็ว
 - ข. สามารถขนส่งได้ครั้งละมากๆ
 - ค. ใช้ระยะเวลาขนส่งนานกว่าประเภทอื่นๆ
 - ง. เสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าประเภทอื่นๆ
๘. ข้อเสียของการขนส่งทางรถยนต์หรือรถบรรทุก คือข้อใด
 - ก. การขนถ่ายสินค้าไม่สะดวก
 - ข. เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง
 - ค. เหมาะสำหรับการขนส่งในระยะทางไกลถึงปานกลาง
 - ง. การขนส่งขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศทำให้เป็นอุปสรรคต่อการขนส่ง
๙. ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาเลือกใช้วัสดุเพื่อการบรรจุหีบห่อที่สำคัญ ได้แก่ข้อใด
 - ก. ลักษณะและคุณสมบัติของสินค้า
 - ข. ลักษณะของตลาดเป้าหมาย
 - ค. การขนถ่ายและการขนส่งสินค้า
 - ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. การออกแบบภาชนะบรรจุแบบใดที่ช่วยส่งเสริมการขาย
 - ก. ออกแบบด้านโครงสร้าง
 - ข. ออกแบบด้านกราฟฟิก
 - ค. ออกแบบให้แปลกใหม่
 - ง. ออกแบบให้มีความแข็งแรง

ใบความรู้ เรื่องความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ

ความสำคัญของการพัฒนาอาชีพ

๑. ความสำคัญของอาชีพต่อตนเอง

- การประกอบอาชีพของแต่ละบุคคล มีความสำคัญหลายประการดังนี้
- อาชีพช่วยสร้างรายได้
 - ได้ใช้ทักษะและความสามารถ
 - สะท้อนบุคลิกภาพและความเป็นตัวเอง
 - สร้างคุณค่าให้แก่ตัวเอง

๒. ความสำคัญของอาชีพต่อครอบครัว

ครอบครัวเป็นหน่วยสังคมที่เล็กที่สุด สมาชิกของครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ซึ่งมีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อกัน เช่น พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูลูกและให้การศึกษา เพื่อประกอบอาชีพในอนาคต ลูกมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา แล้วแสวงหาอาชีพ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูตนเอง พ่อแม่ และทุกคนในครอบครัว ให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๓. ความสำคัญของอาชีพต่อชุมชน

ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือสังคม หากสมาชิกแต่ละครอบครัวประกอบอาชีพที่สุจริตถูกต้องตามกฎหมาย และมีอาชีพที่มั่นคง รายได้ดี และมีโอกาสก้าวหน้าภายในชุมชน ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจของชุมชนเจริญรุ่งเรืองสามารถพึ่งพาตนเองได้

๔. ความสำคัญของอาชีพต่อประเทศชาติ

เมื่อประชาชนในชาติมีการประกอบอาชีพ มีรายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ทำให้อัตราการว่างงานลดน้อยลง ย่อมเป็นการแก้ไขปัญหาสังคมให้กับรัฐบาล สภาพสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี มีการใช้ทรัพยากรภายในชุมชน รายได้เกิดการหมุนเวียน ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก้าวหน้า ผลจากการที่ประชาชนประกอบอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ชุมชนมีความเข้มแข็งและชำระภาษีให้แก่รัฐ เพื่อรัฐจะได้นำไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เช่น การสร้างถนน สะพาน เขื่อน โรงไฟฟ้า เป็นต้น การประกอบอาชีพของประชาชน ในชุมชนและในประเทศ จึงเป็นการช่วยพัฒนาประเทศชาติได้อีกทางหนึ่ง

ประเด็นน่าสนใจ

- ๑.การพัฒนาอาชีพทำให้ตนเองและองค์กรได้พัฒนาศักยภาพให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ
- ๒.ผลประกอบการองค์กรดีขึ้น ผลตอบแทนพนักงานเพิ่มมากขึ้น ทำงานกันในระยะยาว
- ๓.องค์กรและพนักงานไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ ก้าวหน้าอยู่เสมอ

การพัฒนานั้นสะท้อนถึงการก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อย ๆ อย่างไม่หยุดนิ่ง การพัฒนาด้านอาชีพก็เช่นกัน สะท้อนถึงความก้าวหน้าในการทำงานที่แสดงถึงความเติบโตในสายอาชีพของตน การที่เราพัฒนาอาชีพอยู่เรื่อย ๆ นั้นจะทำให้เราสนุกและอยากที่จะเรียนรู้การทำงานอยู่เรื่อย ๆ ในขณะที่เดียวกันก็หาเลี้ยงชีพได้ด้วย และใครที่มีการพัฒนาอาชีพอยู่เสมอก็จะกลายเป็นคนที่มีศักยภาพ ใครๆ ก็อยากให้ร่วมงานด้วย โอกาสไม่มีงานทำจะน้อย ตรงกันข้ามใครหรือองค์กรใดที่ไม่มีแผนพัฒนาอาชีพให้กับบุคลากรที่ชัดเจน ก็อาจทำให้บุคลากรไม่อยากร่วมงานกับองค์กรนั้นต่อไป และเป็นเหตุให้เกิดการลาออกเพื่อเปลี่ยนงานได้เช่นกัน

การพัฒนาอาชีพ (Career Development) คืออะไร

การพัฒนาอาชีพ (Career Development) หมายถึง ความก้าวหน้าหรือการเติบโตของพนักงานในการทำงานใดงานหนึ่ง การพัฒนาอาชีพที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องมีปัจจัยสำคัญคือ การกำหนดเป้าหมายของอาชีพ ตลอดจนมีการวางแผนทางด้านอาชีพ เพื่อให้ดำเนินไปตามเส้นทางอาชีพ ที่วางทิศทางไปสู่เป้าหมายไว้ การที่จะดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ได้ด้วยดีนั้นย่อมจะต้องมีการบริหารอาชีพ ที่ดีด้วย ซึ่งทุกระบวนการควรใส่ใจอย่างเกี่ยวเนื่องกันด้วยดี เพื่อที่จะทำให้เส้นทางอาชีพของแต่ละคนก้าวสู่ความสำเร็จนั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาอาชีพ

- ๑.เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในทางเดินชีวิต และมุ่งมั่นพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้า
- ๒.เพื่อพัฒนาทักษะ เพิ่มศักยภาพของการทำงานให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ
- ๓.เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้าด้วยซึ่งมาจากพื้นฐานพนักงานที่เกิดการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา
- ๔.เพื่อปรับปรุงให้ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ขององค์กรดีขึ้น
- ๕.เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้นตามความสามารถที่เพิ่มขึ้น
- ๖.เพื่อรักษาให้มีความต้องการทำงานอยู่กับองค์กร เพราะได้พัฒนาตัวเองตลอดเวลา

ใบความรู้ สถาบันทางการเงิน และ SME

ความหมายของสถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน หมายถึง สถาบันที่ทำธุรกิจในรูปแบบของการกู้ยืมและให้กู้ยืม หรือเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ให้กู้และผู้ขอกู้ โดยอาศัยเครื่องมือหรือตราสารทางการเงินและรับภาระการเสี่ยงจากการให้กู้ยืมแทน ส่วนรายได้จากสถาบันการเงินมาจากความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากผู้ขอกู้ และอัตราดอกเบี้ยซึ่งต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ นอกจากนี้เป็นองค์กรที่ทำทางด้านการเงินโดยส่วนใหญ่จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางการระดมเงินออมจากกลุ่มหนึ่งแล้วมาปล่อยกู้ให้แก่คนอีกกลุ่มหนึ่งเพื่อการบริโภค การลงทุน หรือประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างสถาบันการเงินเหล่านี้มีหลายประเภท ทั้งที่เป็นสถาบันการเงินประเภทธนาคารและสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร

ความสำคัญของสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินมีบทบาทและความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจแต่มีจำกัด สถาบันการเงินจึงต้องจัดสรรเงินทุนเหล่านั้นให้เพียงพอกับความต้องการของหน่วยธุรกิจและประชาชน สรุปความสำคัญของสถาบันการเงินได้ ดังนี้

เป็นตัวกลาง หมายถึง เป็นตัวกลางระหว่างผู้ฝากเงินกับผู้กู้เงิน

เป็นผู้รับภาระความเสี่ยงแทน เนื่องจากสถาบันการเงินจะนำเงินของผู้ฝากไปปล่อยสินเชื่อแก่ผู้กู้ (เพื่อหวังกำไร) ดังนั้นสถาบันการเงินจึงต้องรับภาระความเสี่ยงแทนผู้ฝากเงิน

สร้างสภาพคล่องทางการเงิน โดยสถาบันการเงินเป็นผู้ค้าประกันการออกเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บัตรเครดิต ฯลฯ ให้กับบริษัท ห้างร้าน และลูกค้า เพื่อให้ตราสารดังกล่าวได้รับการยอมรับและมีความน่าเชื่อถือ ทำให้การซื้อขายสินค้าต่างๆ ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว

ประเภทของสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ธนาคาร และสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร

๑. ธนาคาร

๑.๑ ธนาคารกลาง หมายถึงสถาบันทางการเงินของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมปริมาณเงินและเครดิตของประเทศ ให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและเสถียรภาพต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ แต่ต้องอยู่ภายใต้นโยบายของรัฐบาล ไม่ได้แสวงหาผลกำไรเป็นผลตอบแทนเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย

๑.๒ ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารที่ประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายเงินคืนเมื่อต้องทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ รวมทั้งให้กู้ยืมหรือสินเชื่อแก่ประชาชน ให้บริการซื้อขายตั๋วแลกเงิน หรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

๑.๓ ธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เป็นพิเศษ ได้แก่

๑) ธนาคารออมสิน เป็นธนาคารของรัฐบาล มีหน้าที่รับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้มีเงินออมน้อย ออกพันธบัตร สลากออมสิน รับฝากเงินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมชีวิตและการศึกษา

โดยเฉพาะเยาวชนของชาติ และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ปล่อยเงินกู้ให้ผู้มีรายได้น้อยในวงเงินต่ำ คนทั่วไปจึงเรียกว่า ธนาคารคนจน

๒) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นธนาคารของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนเกี่ยวกับการกู้ยืม เพื่อนำไปซื้อที่ดินหรืออาคารสิ่งปลูกสร้าง หรือซ่อมแซมต่อเติม ไล่ถอนการจำนองที่ดินและอาคาร หรือเพื่อการลงทุนในกิจการการเคหะ พร้อมทั้งรับฝากเงินของประชาชนทั่วไปด้วย

๓) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สังกัดกระทรวงการคลัง ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ในรูปของการกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อนำไปลงทุนด้านการเกษตร

๒. สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร

๒.๑ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์จำกัด มีวัตถุประสงค์คล้ายกับธนาคารพาณิชย์มากที่สุด คือ ระดมเงินออมโดยออกตราสารเครดิตหรือตั๋วแลกเงินเพื่อเป็นหลักฐานในการกู้เงินจากประชาชน

๒.๒ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่กิจการอุตสาหกรรมเอกชน

๒.๓ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมครัวเรือน

๒.๔ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินเพื่อการซื้อที่ดิน สร้างบ้านหรือผ่อนส่ง

๒.๕ บริษัทประกันภัยและบริษัทประกันชีวิต เป็นสถาบันทางการเงินที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้ผ่อนหนักเป็นเบาได้ สถาบันนี้ไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเพราะขาดการประชาสัมพันธ์ และประชาชนไม่เห็นผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการนำเงินไปลงทุน ทำให้หลายบริษัทล้มเหลวและในที่สุดขาดความมั่นคงให้กับผู้ประกันภัย

๒.๖ สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินที่ประชาชนเริ่มเห็นคุณค่าและเห็นประโยชน์ของการร่วมมือเพื่อช่วยเหลือชุมชน หรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดในแนวเดียวกัน จัดทำขึ้นเพื่อออมทรัพย์และจัดทำหน่วยธุรกิจของกลุ่มตนเอง หรือชุมชน

๒.๗ โรงรับจำนำ เป็นสถาบันการเงินขนาดย่อม มี ๓ ประเภท คือ โรงรับจำนำเอกชน โรงรับจำนำของกรมประชาสงเคราะห์ โรงรับจำนำของเทศบาล ซึ่งได้ให้บริการกู้ยืมเงินแก่บุคคลทั่วไป โดยรับจำนำสิ่งของเครื่องใช้ต่าง

ธุรกิจ SME คืออะไร

SME (Small and Medium Enterprises)

หรือที่เรียกว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือการทำธุรกิจที่ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต การจัดจำหน่ายและการให้บริการ โดยมีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการจัดการธุรกิจนั้นด้วยตนเอง ซึ่งผู้ประกอบการส่วนมากจะประกอบการในรูปแบบของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือกิจการร่วมค้า ซึ่งจะทำธุรกิจที่ครอบคลุมประเภทธุรกิจ ๓ กลุ่มใหญ่ดังนี้

★ การค้า ครอบคลุมทั้งค้าปลีกและค้าส่ง การนำเข้า ส่งออก

★ การบริการ ครอบคลุมงานบริการเกือบทั้งหมด

★ การผลิต ครอบคลุมการผลิตทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดคุณลักษณะขนาดของธุรกิจ SME ไว้ดังนี้

ลักษณะ วิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)		จำนวนสินทรัพย์ถาวร (ล้าน บาท)	
	ขนาด ย่อม	ขนาด กลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิต สินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31-60
กิจการให้ บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

ข้อดีของธุรกิจ SME

- ★ ผู้ประกอบการมีอิสระในการดำเนินธุรกิจ เพราะเป็นเจ้าของกิจการเอง
- ★ ภาครัฐมีนโยบายให้การส่งเสริมและสนับสนุน เช่น มาตรการทางด้านภาษี
- ★ มีความยืดหยุ่นสูง เมื่อเกิดเหตุวิกฤตในเรื่องใด สามารถแก้ไข ปรับตัว ได้รวดเร็ว
- ★ การลงทุนไม่สูง
- ★ มีความคล่องตัวในการทำงาน เนื่องจากผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

ข้อเสียของธุรกิจ SME

- ★ การหาแหล่งเงินทุนจะยาก เพราะสถาบันการเงินยังไม่ให้ความเชื่อมั่นเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่
- ★ ผู้ประกอบการมีความรู้ ทักษะ และความชำนาญไม่ครอบคลุมทุกด้าน เช่น ขาดความรู้ด้านการตลาด ด้านไอที SME กับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

ช่วงกำไรสุทธิ	SME	Non SME
ไม่เกิน 300,000 บาท	0%	20%
300,001 – 3,000,000	15%	20%
ตั้งแต่ 3,000,000 บาทขึ้นไป	20%	20%

จากตัวอย่างตารางข้างต้น จะพบว่าอัตราภาษีของSME ถ้ามีกำไรสุทธิไม่เกิน ๓แสนบาท จะเสียภาษีในอัตรา ๐% และถ้ามีกำไรสุทธิไม่เกิน ๓ ล้านบาท จะเสียภาษีในอัตรา ๑๕% ในขณะที่นิติบุคคลทั่วไป จะเสียภาษีในอัตรา ๒๐ %

ตั้งแต่บาทแรก อย่างไรก็ตามการที่จะได้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขของกรมสรรพากร ดังนี้

๑. ทุนจดทะเบียนไม่เกิน ๕ ล้านบาท
๒. มีรายได้ไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท

อย่างไรก็ตามสำหรับSMEที่มีขนาดใหญ่ขึ้นก็จะมีมาตรการทางภาษีอื่นๆ เช่น การหักค่าเสื่อมราคาคอมพิวเตอร์, เครื่องจักรในอัตราร้อยละ ๔๐ของมูลค่าต้นทุนในวันที่ได้ทรัพย์สิน

ความแตกต่างระหว่าง SME กับ Start up

SME จะเป็นการดำเนินธุรกิจที่มีอยู่แล้วดั้งเดิม แต่ Start upจะเป็นการดำเนินธุรกิจที่มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ผสมผสานกับนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นทางด้านไอที เช่นการคิดค้นแพลตฟอร์ม เพื่อให้มีการค้าขายบนโลกออนไลน์ การเขียนซอฟต์แวร์บัญชี เพื่อให้สามารถทำงานบนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี ความแตกต่างในเรื่องการหาแหล่งเงินทุน กล่าวคือ SMEs จะหาแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน ในขณะที่Start up จะหาแหล่งเงินทุนจากการขอสนับสนุนเงินทุนจากเจ้าของทุน เช่น บริษัทเอกชนขนาดใหญ่หรือหน่วยงานของภาครัฐ ที่ให้ความสนใจกับชิ้นงานใหม่ๆที่คิดค้นขึ้นใหม่

ใบงาน
ความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ข้อที่ ๑ จงอธิบายความสำคัญในการพัฒนาอาชีพ มาพอสังเขป

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อที่ ๒ จงอธิบายความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ มาพอสังเขป

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อที่ ๓ จงอธิบายการประกอบอาชีพต้องมี ความมีเหตุผล ความพอประมาณ ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี
อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ- นามสกุล รหัสนักศึกษา.....

ใบงาน
เรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและโลก

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ข้อ ๑ กระบวนการผลิตหมายถึงอะไร (อธิบาย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ ๒ ผลงานทดแทนคืออะไร เกี่ยวข้องกับอาชีพได้อย่างไร (อธิบาย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ ๓ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราใช้เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ในการวางแผนอาชีพของครอบครัวอย่างไร (อธิบาย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ- นามสกุล รหัสนักศึกษา.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศก.ระดับตำบล สก.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๑ วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา ช่องทางการพัฒนาอาชีพ อช.๒๑๐๐๑ จำนวน ๒ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานที่ ๓.๑ มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดี ในงานอาชีพมองเห็นช่องทาง และตัดสินใจ ประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

๔. หน่วยการเรียนรู้ บทที่ ๒ ช่องทางการพัฒนาอาชีพ

๕. สารสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีผลต่อความпенอยู่และการประกอบอาชีพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์ความпенไปใด ในการพัฒนาอาชีพ เพื่อใหม่มองเห็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง โดยการกำหนด วิธีการและขั้นตอน ด้วยการพิจารณาถึงความпенไปใดและจัดลำดับ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการพัฒนา อาชีพได้

๖. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. อธิบายความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

๒. ศึกษาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศและภูมิภาค ๕ ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปอัฟริกา เพื่อวิเคราะห์ความпенไปใดในการพัฒนาอาชีพ

๗. เนื้อหา

เรื่องที่ ๑ ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพ

เรื่องที่ ๒ ความпенไปใดในการมองเห็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพ

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ

การกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องในการเรียนรู้

ครูและผู้เรียนพูดคุยกิจการของผู้ที่ประสบความสำเร็จ และแลกเปลี่ยนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการลงทุน การตลาด ปัญหาอุปสรรคที่พบในการประกอบอาชีพของตนเอง

ขั้นสอน

การแสวงหาข้อมูล และจัดการเรียนรู้

๑. ครูทบทวนการเรียนรู้ครั้งก่อน โดยตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ

๒. ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นอาชีพต่าง ๆ เท่า ๆ กัน

๓. ครูแจกใบงานให้ศึกษาค้นคว้าร่วมกัน

๔. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอตามหัวข้อหน้าชั้นเรียน เมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอเสร็จแล้ว ได้มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

๕. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาในเรื่อง ความпенไปใดในการพัฒนาอาชีพ โดยจดบันทึกลงสมุด และทำใบงาน

๖. ครูมอบหมายงาน เพื่อให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพ และนำเสนอในการพบกลุ่มครั้งต่อไป

ขั้นสรุป

การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มผู้เรียนในเรื่องของความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

ขั้นการประเมินผล

๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการนำเสนอผลงานของผู้เรียน
๒. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการสรุปองค์ความรู้ไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องของตนเอง
๓. ครูประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผลงาน ใบงาน ตามสภาพความเป็นจริง และธรรมชาติของผู้เรียน

๙. สื่อการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ใบงาน
๓. หนังสือแบบเรียนรายวิชา อช ๒๑๐๐๑ ช่องทางการพัฒนาอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๔. สื่อสิ่งพิมพ์
๕. คลิปวิดีโอ EP : ๒ วิชาช่องทางการพัฒนาอาชีพ อช ๒๑๐๐๑ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
<https://www.youtube.com/watch?v=๙-yx๗yi-FLo>
๖. แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๐. การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรม
๒. การอภิปรายหน้าชั้นเรียน
๓. ใบงาน, แบบฝึกหัด
๔. แบบทดสอบหลังเรียน
๕. แบบประเมินการปฏิบัติงานบุคคล/กลุ่ม

ใบงาน
ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนรวมกลุ่มตามอาชีพต่างๆ ไปสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น โดยนำข้อมูลที่สอบถามจากผู้รู้มา แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน แล้วให้ผู้เรียนสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาอาชีพของตนเองพร้อมเงื่อนไข (ถ้ามี) เพื่อนำไปสู่ความเป็นไปได้ ลงในแบบบันทึก

อาชีพ.....

แนวทางการพัฒนาอาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ - สกุล ๑.....รหัสนักศึกษา.....

๒.....รหัสนักศึกษา.....

๓.....รหัสนักศึกษา.....

๔.....รหัสนักศึกษา.....

ใบงาน

เรื่อง การกำหนดวิธีการพัฒนาอาชีพพร้อมให้เหตุผล

ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ข้อที่ ๑ ให้นักศึกษาอธิบาย วิธีการในการมองเห็นช่องทางเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง ดังต่อไปนี้
อาชีพทำนา และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในด้าน “การพอประมาณ”

.....
.....
.....
.....

อาชีพค้าขาย และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในด้าน “การมีเหตุผล”

.....
.....
.....
.....

อาชีพทำสวน และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในด้าน “การมีภูมิคุ้มกัน”

.....
.....
.....
.....

ข้อที่ ๒ ให้นักศึกษาบอกอาชีพที่ประสบความสำเร็จเป็นรู้จักโดยทั่วไป และให้อธิบายขั้นตอนในการ
ดำเนินงานอาชีพนั้นมาด้วย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบประเมินการปฏิบัติงานบุคคล/กลุ่ม

หมวดวิชา..... สารการเรียนรู้.....เรื่อง.....

มาตรฐานการเรียนรู้.....

ชื่อบุคคล/กลุ่ม..... ระดับ.....

ภาคเรียนที่...../.....ศก.ระดับตำบล.....

รายการแสดงพฤติกรรม	ระดับ					ระดับ คะแนน
	สูงมาก (๕)	สูง(๔)	ปาน กลาง (๓)	ต่ำ (๒)	ต่ำมาก (๑)	
การทำงานกลุ่ม ๑. มีความร่วมมือ ทำงานเป็นกลุ่ม ๒. มีความรับผิดชอบ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ๓. มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ๔. มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ภายในกลุ่ม ๕. มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาาร่วมกัน						
ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการทำงานกลุ่ม						
กระบวนการทำงาน ๑. มีการวางแผนการทำงาน ๒. มีการสร้างความเข้าใจและแบ่งงานตามทีถนัด ๓. มีการสืบค้นประยุกต์และใช้ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ๔. มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในกลุ่ม ๕. มีการสรุปและจัดระเบียบความรู้						
ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนกระบวนการทำงาน						
ลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. มีความกระตือรือร้น ทำงานเต็มความสามารถ ๒. มีการยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ๓. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่น ๔. มีความรับผิดชอบทำงานเสร็จทันเวลา ๕. มีการใช้วัสดุ อุปกรณ์คุ้มค่า ประหยัด						
ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนลักษณะอันพึงประสงค์						
ค่าเฉลี่ยรวม						

เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนการปฏิบัติงานกลุ่มดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายถึง พฤติกรรมปฏิบัติงานกลุ่มสูงมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง พฤติกรรมปฏิบัติงานกลุ่มสูง

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง พฤติกรรมปฏิบัติงานกลุ่มปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง พฤติกรรมปฏิบัติงานกลุ่มต่ำ

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายถึง พฤติกรรมปฏิบัติงานกลุ่มต่ำมาก

ลงชื่อ.....
(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๒ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒. วิชา วิทยาศาสตร์ พว ๒๑๐๐๑ จำนวน ๔ หน่วยกิต
๓. มาตรฐานการเรียนรู้
มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๕. สาระเรียนรู้/เนื้อหา

๑. กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อธิบายกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๖. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑ อธิบายธรรมชาติและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

๒ เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและนำความรู้ไปเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมบอกประเภทของโครงงานวิทยาศาสตร์ได้

๗. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

๑.ขั้นกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้(O : Orientaiton)

ครูและผู้เรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๒.ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้(N : New ways of learning)

๑. ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้ความสามารถก่อนเรียน

๒. ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น กลุ่มละเท่า ๆ กัน

๓. ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากใบความรู้ เรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากนั้นครูมอบหมายงานให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิด

๔.ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอตามหัวข้อหน้าชั้นเรียน เมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอเสร็จแล้ว ได้มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

๕.ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาในเรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยจดบันทึกลงสมุด และทำใบงาน เรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ

๖.ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า เรื่องกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จาก etv และคิวอาร์โค้ด

๓.ขั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)

ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มผู้เรียนในเรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔.ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)

๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการนำเสนอผลงานของผู้เรียน

๒. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการสรุปองค์ความรู้ไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องของตนเอง

๓. ครูประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผลงาน ใบงาน ตามสภาพความเป็นจริง และธรรมชาติของผู้เรียน

๘. สื่อการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบ

๒. ใบความรู้ เรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. ใบงานที่ เรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. หนังสือแบบเรียนรายวิชา วิทยาศาสตร์ ระดับ ม.ต้น

๕. สื่อการเรียนรู้จาก ยูทูบเรื่อง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคิวดาโค้ด

๙. การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรม

๒. การอภิปรายหน้าชั้นเรียน

๓. แบบทดสอบก่อนเรียน

๔. ตรวจใบงาน

๕. สรุปงาน

สื่อความรู้ เรื่องกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์

<https://www.youtube.com/watch?v=vGZxfRNlpBU>

ใบความรู้เรื่องอุปกรณ์ปริศนา

<https://drive.google.com/file/d/๑hnE-EuRoD-UJ๓๓DCAVzhGWfaJ๖๗๗๐kTh/view?usp=sharing>

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน

https://drive.google.com/file/d/๑_ZGllP๑นAzgG๓w๑zJs๑eYtT๑UVjYUCtI/view?usp=sharing

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล ศกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๓ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา วิทยาศาสตร์ พว๒๑๐๐๑ จำนวน ๔ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหน่วยการเรียนรู้

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง

สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

๕.สาระสำคัญ

๑.อธิบายเกี่ยวกับเซลล์ กระบวนการดำรงชีวิตของพืชและระบบต่าง ๆ ของสัตว์

๒.อธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ การถ่ายทอดพลังงาน การแก้ปัญหา การดูแลรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและประเทศ

๓.อธิบายเกี่ยวกับโลกและบรรยากาศปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน การป้องกันภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

๖. เนื้อหา

๑. อธิบายเกี่ยวกับเซลล์ กระบวนการดำรงชีวิตของพืชและระบบต่าง ๆ ของสัตว์

๒. อธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ การถ่ายทอดพลังงาน การแก้ปัญหา การดูแลรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและประเทศ

๓. อธิบายเกี่ยวกับโลกและบรรยากาศปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน การป้องกันภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑.ลักษณะโครงสร้าง องค์ประกอบ และหน้าที่ของเซลล์ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเซลล์พืชและเซลล์สัตว์

๒.อธิบายกระบวนการแพร่และออสโมซิสได้

๓.อธิบายโครงสร้างและการทำงานของระบบลำเลียงน้ำและระบบลำเลียงอาหารได้

๔.อธิบายความสำคัญและปัจจัยที่จำเป็นสำหรับกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงได้

๕.อธิบายโครงสร้างและการทำงานของระบบสืบพันธุ์ของพืช ระบบหายใจหรือระบบย่อยอาหารของสัตว์ และระบบสืบพันธุ์หรือระบบขับถ่ายในสัตว์ได้

๖.อธิบายความสัมพันธ์และการถ่ายทอดพลังงานของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศ และเขียนแผนภูมิแสดงสายใยอาหารของระบบนิเวศต่าง ๆ ได้

๗.อธิบายวัฏจักรของน้ำและวัฏจักรคาร์บอนได้

๘.บอกองค์ประกอบและความสำคัญของชั้นบรรยากาศ ชนิดของลมและอิทธิพลของลมที่มีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๙. อธิบายกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก

๑๐. อธิบายความหมาย ความสำคัญของอุณหภูมิ ความชื้น และความกดอากาศได้

๑๑. อธิบายเกี่ยวกับปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ และวิธีการป้องกันภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ขั้นกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้(O : Orientaiton)

- ทักทาย/สวัสดี กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียนเพลง chicken dance

<https://www.youtube.com/watch?v=l&slpLfmXM>

- ครูบอกวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๒. ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้(N : New ways of learning)

- ครูให้ผู้เรียนเล่นเกมปริศนาเรื่อง โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต โดยชี้ให้นักเรียนเห็นว่าพืชเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่ต้องการน้ำ และแร่ธาตุที่มีอยู่ในดินเพื่อใช้ในการเจริญเติบโตและพืชดูดน้ำและแร่ธาตุทางราก

- ครูให้ผู้เรียนช่วยกันยกตัวอย่างสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบนิเวศ

- ครูนำลูกโลกจำลองมาให้ผู้เรียนดู แล้วถามความรู้จากลูกโลกว่าส่วนประกอบของโลก

มีอะไรบ้าง

- ครูยกตัวอย่างพูดคุยเกี่ยวกับการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

- ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า เรื่องสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม จาก etv และควิอาโค้ด

๓. ขั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)

- ครูนำภาพตัวอย่างเซลล์พืชและเซลล์สัตว์มาให้ผู้เรียนดู แล้วครูและผู้เรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปร่างของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์

- ครูเปิด VDO ให้ผู้เรียนดูลักษณะโครงสร้างองค์ประกอบและหน้าที่ของเซลล์ และให้ผู้เรียนดูใบความรู้ควบคู่กับการฟังครูอธิบายลักษณะโครงสร้าง องค์ประกอบและหน้าที่ของเซลล์ ครูอธิบายลักษณะโครงสร้างองค์ประกอบและหน้าที่ของเซลล์เพิ่มเติม เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างเซลล์พืชและเซลล์สัตว์

<https://www.youtube.com/watch?v=Xv๒TTtcqE๓๘>

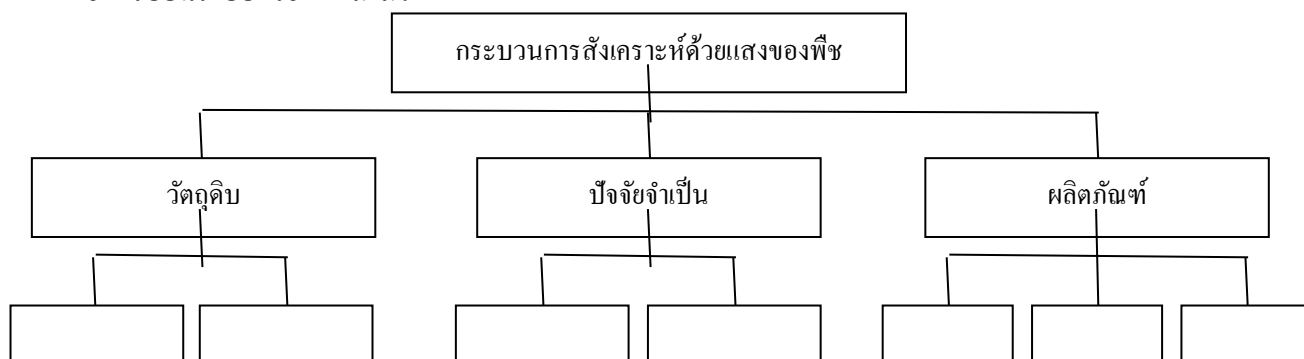
- ครูแจกใบความรู้ รูปภาพตัวอย่างความแตกต่างของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์ ผู้เรียนสังเกตและเขียนแผนภาพแสดงส่วนประกอบที่สำคัญของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์พร้อมบอกความแตกต่างของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์ ครูและผู้เรียนร้องเพลง ความแตกต่างของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์

- ครูเปิดวิดีโอเรื่อง กระบวนการแพร่และกระบวนการออสโมซิสให้ผู้เรียนดู ครูแจกใบความรู้เรื่องกระบวนการแพร่และกระบวนการออสโมซิส ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม แล้วตอบ คำถามในใบงานการแพร่และการออสโมซิส

<https://www.youtube.com/watch?v=๙mrlAGLgFtU>

- ครูให้ผู้เรียนศึกษาแผนภาพแสดงกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชกับการหมุนเวียนของก๊าซที่ส่งผลต่อสิ่งมีชีวิตและสภาพแวดล้อม แล้วร่วมกันวิเคราะห์ ความสำคัญของกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงในแง่มุมต่าง ๆ ประโยชน์ที่สิ่งมีชีวิตได้รับ และการรักษาสมดุล ทางธรรมชาติในแง่การหมุนเวียนของก๊าซและแร่ธาตุในดิน ครูคอยชี้แนะเพิ่มเติม ครูทบทวนเรื่องการสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด ครูให้ผู้เรียนเขียนแผนผังความคิด (Concept map) เกี่ยวกับกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช โดยใช้ข้อมูลดังนี้เพิ่มเติม ในช่องว่างให้ถูกต้อง (นอกเวลาเรียน) ข้อมูล น้ำตาลกลูโคส ก๊าซออกซิเจน น้ำ คลอโรฟิลล์ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ แสงสว่าง

- ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูล เรื่อง โครงสร้างของรากและกระบวนการในการลำเลียงน้ำ และแร่ธาตุจากใบความรู้ เรื่อง โครงสร้างของรากและกระบวนการลำเลียงน้ำและแร่ธาตุ
- ครูให้ผู้เรียนดู VDO เรื่อง การถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศและวัฏจักรของสาร และให้แต่ละกลุ่มทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับระบบนิเวศในห้องถ้ำ ได้แก่การสำรวจสิ่งมีชีวิตที่พบ และลักษณะการอยู่อาศัยร่วมกัน ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศแต่ละประเภท แล้วให้แต่ละกลุ่มนำมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

https://www.youtube.com/watch?v=jls๕Yc๘vw_s

- ครูผู้สอนถามรายบุคคลเกี่ยวกับการเกิดการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อการเรียนรู้ ครูผู้สอนอธิบายหัวข้อการทำงาน กำหนดรูปแบบการนำเสนอ คือ
 - .การเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก ชนิดของลม
 - ความสำคัญของชั้นบรรยากาศ ความสัมพันธ์ของอุณหภูมิ ความชื้นและความกดอากาศ
 - ปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สมาชิกกลุ่มช่วยกันมอบหมายหน้าที่กันทำเพื่อให้ได้คำตอบจากหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

๔.ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)

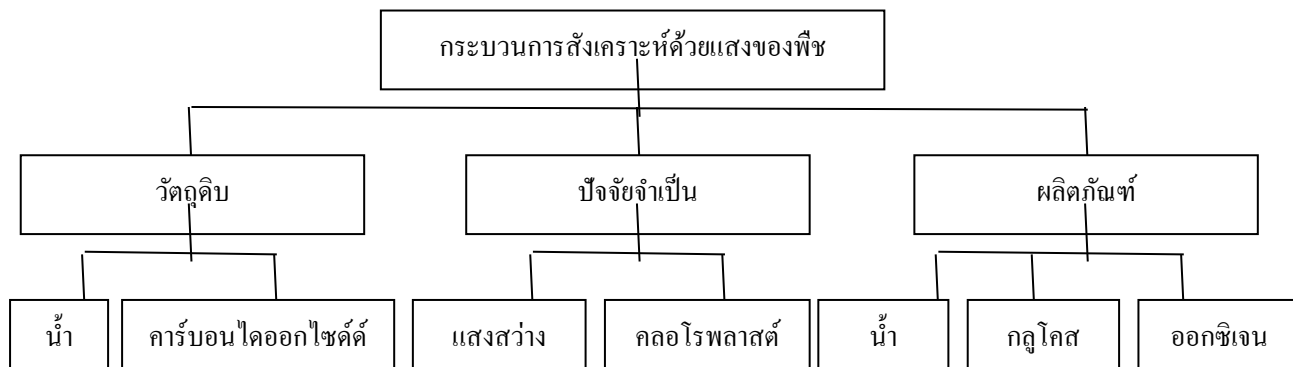
- ครูและผู้เรียนสรุปความรู้ เรื่องเซลล์พืชและเซลล์สัตว์มีความแตกต่างกันอย่างไร ลงในสมุดของตัวเอง (ร้องเพลงสรุปความแตกต่างของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์) ทำแบบทดสอบย่อย ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

<https://www.youtube.com/watch?v=iAoTQKTbqLk>

- ครูและผู้เรียนสรุปความรู้เรื่อง กระบวนการแพร่และกระบวนการออสโมซิส
- ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปแผนผังความคิด (Concept map) กระบวนการสังเคราะห์

ด้วยแสงดังนี้

- ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องระบบนิเวศในท้องถิ่น และสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน เรื่อง ระบบนิเวศ วัฏจักรน้ำ วัฏจักรคาร์บอน

- ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุป เชื่อมโยงจากที่ผู้เรียนนำเสนอเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่อง โลกและการเปลี่ยนแปลงของโลก วิธีการป้องกันภัยที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติ ให้ความรู้เพิ่มเติม

๘. สื่อการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ใบความรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม (สื่อความรู้ คิวอาร์โค้ด)
๓. ใบงาน เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม
๔. หนังสือแบบเรียนรายวิชา วิทยาศาสตร์ ระดับ ม.ต้น
๕. สื่อการเรียนรู้จาก ยูทูบเรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

๙. การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรม
๒. การอภิปรายหน้าชั้นเรียน
๓. แบบทดสอบก่อนเรียน
๔. ตรวจใบงาน
๕. สรุปงาน

ใบงาน สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม
เกมตารางปริศนา (ข้อละ ๑ คะแนน)

- คำชี้แจง** ๑. นักเรียนอ่านคำถามข้างล่าง
๒. หาคำตอบในตารางปริศนา
๓. วงล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องแล้วเขียนหมายเลขหน้าคำตอบนั้น ๆ

ไ	ม	โ	ท	ร	ม	น	เ	ไ
นิ	ว	เ	ค	ล	ย	ส	ยี่	ล
ว	เ	ช	ล	ล	ผ	ช	อ	โ
เ	ยี่	ห	อ	ผ	นี้	ง	หู้	ช
ล	แ	ไ	โ	ลี	ย	ส	ม	โ
ช	ว	ค	ร	นิ	ว	เ	นิ	ช
บ	คิ	ล	พ	โ	ย	ส	ว	ม
พี	ว	อ	ล	ก	บ	พ	เ	อ
ล	โ	โ	า	อ	อ	โ	ล	า
ล	อ	ร	ส	ล	ค	เ	ช	ล
ว	ล	พี	ต์	จิ	อ	ม	บ	ม

คำถาม

๑. หน่วยที่เล็กที่สุดของเซลล์
๒. เม็ดกลมๆภายในมีสารสีเขียว
๓. เป็นก้อนกลมเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
๔. ทำหน้าที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์โปรตีน
๕. มีของเหลวอยู่ภายในและสะสมของเสีย

แบบทดสอบย่อย ก่อนเรียน-หลังเรียน

๑. ส่วนประกอบของเซลล์พืชที่ทำหน้าที่คล้ายยามคือข้อใด
 - ก. ผนังเซลล์
 - ข. นิวเคลียส
 - ค. เยื่อหุ้มเซลล์
 - ง. ไวโทพลาซึม
๒. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับเซลล์สัตว์
 - ก. มีผนังเซลล์และคลอโรพลาสต์
 - ข. มีผนังเซลล์แต่ ไม่มีเยื่อหุ้มเซลล์
 - ค. มีเยื่อหุ้มเซลล์แต่ไม่มีไซโทพลาซึม
 - ง. มีนิวเคลียสแต่ ไม่มีคลอโรพลาสต์
๓. โครงสร้างที่ทำหน้าที่เปรียบได้กับสมองของเซลล์ได้แก่ข้อใด
 - ก. นิวเคลียส
 - ข. คลอโรพลาสต์
 - ค. เซนทริโอล
 - ง. ไรโบโซม
๔. เซลล์พืชและเซลล์สัตว์แตกต่างกันอย่างไร
 - ก. เซลล์พืชมีลักษณะกลมรี ส่วนเซลล์สัตว์มีลักษณะเป็นเหลี่ยม
 - ข. เซลล์พืชและเซลล์มีลักษณะรูปร่างนิวเคลียสที่แตกต่างกัน
 - ค. เซลล์พืชมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม ส่วนเซลล์เป็นวงกลม
 - ง. เซลล์พืชและเซลล์สัตว์มีลักษณะเหมือนกันมาก
๕. ความแตกต่างของการแพร่กับออสโมซิสคืออะไร
 - ก. การแพร่เกิดจากสารเคลื่อนที่จากที่ที่มีโมเลกุล น้อยไปสู่ที่ที่มีโมเลกุลมากเท่านั้น
 - ข. การแพร่ไม่ต้องผ่านเยื่อใดๆ แต่ออสโมซิสต้องผ่านเยื่อต่างๆ
 - ค. ออสโมซิสเป็นการเคลื่อนที่ของเยื่อบาง ๆ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๖. ท่อลำเลียงน้ำในลำต้นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวจะมีลักษณะอย่างไร
 - ก. เรียงกันอยู่เป็นวง
 - ข. กระจัดกระจายอยู่ทั่วลำต้น
 - ค. อยู่เป็นกลุ่มตรงกลางลำต้น
 - ง. อยู่เป็นย้อมๆ ระหว่างเซลล์
๗. น้ำตาลที่ได้จากการสังเคราะห์ด้วยแสงถูกลำเลียงไปยังส่วนต่างๆ ของพืชในลักษณะใด
 - ก. ท่อลำเลียงน้ำ
 - ข. ท่อลำเลียงอาหาร
 - ค. ท่อลำเลียงแร่ธาตุ
 - ง. โดยการแพร่ไปตามส่วนต่างๆ ของพืช

๘. ข้อใดสรุปเกี่ยวกับการหมุนเวียนแก๊สในกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงที่ใบพืชได้ถูกต้อง
- ก. มีการดูดแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์และคายแก๊สออกซิเจน
 - ข. มีการคายแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์และดูดแก๊สออกซิเจน
 - ค. มีการคายแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์เพียงอย่างเดียว
 - ง. มีการคายแก๊สออกซิเจนเพียงอย่างเดียว
๙. พืชไม่มีดอกที่สืบพันธุ์โดยใช้สปอร์ทั้งหมดคือข้อใด
- ก. เฟิร์น เห็ด ไม้
 - ข. เห็ด รา ตะไคร้
 - ค. รา ยีสต์ เฟิร์น
 - ง. มะเขือ เห็ดหลินจือ ผักตบชวา
๑๐. ระบบการแลกเปลี่ยนก๊าซของสัตว์ในน้ำ เช่น ปลา กุ้ง มีการปรับตัวอย่างไร
- ก. มีโครงสร้างช่วยทำให้น้ำไหลหมุนเวียนผ่านอวัยวะแลกเปลี่ยนก๊าซ
 - ข. เพิ่มพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนก๊าซของอวัยวะแลกเปลี่ยนก๊าซ
 - ค. มีการแลกเปลี่ยนก๊าซผ่านผนังลำตัว
 - ง. ไม่มีข้อถูก

เฉลย
แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
วิชาวิทยาศาสตร์ รหัสวิชา พว๒๑๐๐ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑. ค.	๒. ค.	๓. ก.	๔. ก.	๕. ง.
๖. ข.	๗. ข.	๘. ก.	๙. ค.	๑๐. ก.

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศก.ระดับตำบล สก.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๔ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา วิทยาศาสตร์ รหัสวิชา พว ๒๑๐๐๑ จำนวน ๔ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง

สารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต(สารเพื่อชีวิต)

๕. สาระเรียนรู้

จำแนกสารโดยใช้เนื้อสารและสถานะของสารเป็นเกณฑ์ สมบัติทางกายภาพของสาร สมบัติทางเคมีของสาร ความแตกต่างและจำแนกธาตุ สารประกอบ สารละลาย และสารผสม สมบัติ โลหะ อโลหะ และโลหะกึ่งโลหะ ความหมาย สมบัติของธาตุกัมมันตรังสีและกัมมันตภาพรังสี แนวทางการใช้ประโยชน์และโทษของกัมมันตภาพรังสีได้ การเกิดและสมบัติของสารประกอบได้ ปัจจัยที่มีผลต่อการละลายของสารได้ สมบัติและองค์ประกอบของสารละลายได้ หาความเข้มข้นของสารละลาย และเตรียมสารละลายบางชนิดใหม่มีความเข้มข้นตามที่ต้องการ จำแนกประเภทของสารละลายเบส ก๊าซ และตรวจสอบความเป็นกรด - เบส ของสารละลายบอกความหมายของสารและสารสังเคราะห์ อธิบายการใช้สารและผลิตภัณฑ์ของสารบางชนิดในชีวิตประจำวันและเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม อธิบายแนวทางการนำสารละลายกรด สารละลายเบสมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย อธิบายผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารและผลิตภัณฑ์ที่มีต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้

๖. เนื้อหา

๑. เกณฑ์ในการจำแนกสาร
๒. สมบัติของสาร
๓. สมบัติทางเคมีของสาร
๔. สมบัติของธาตุสารประกอบ สารละลาย สารผสม
๕. สมบัติของสารประกอบ
๖. สารและคุณสมบัติของสาร
๗. สารสังเคราะห์
๘. สารและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิต
๙. การเลือกใช้สารในชีวิต
๑๐. ผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. จำแนกสารโดยใช้เนื้อสารและสถานะของสารเป็นเกณฑ์ได้อย่างถูกต้อง
๒. อธิบายสมบัติทางกายภาพของสารได้
๓. อธิบายสมบัติทางเคมีของสารได้
๔. อธิบายความแตกต่างและจำแนกธาตุ สารประกอบ สารละลาย และสารผสมได้
๕. อธิบายสมบัติ โลหะ อโลหะ และโลหะกึ่งโลหะได้

๖. บอกอธิบายความหมาย สมบัติของธาตุกัมมันตรังสีและกัมมันตภาพรังสี
๗. บอกแนวทางการใช้ประโยชน์และโทษของกัมมันตภาพรังสีได้
๘. อธิบายการเกิดและสมบัติของสารประกอบได้
๙. อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการละลายของสารได้
๑๐. อธิบายสมบัติและองค์ประกอบของสารละลายได้
๑๑. หาความเข้มข้นของสารละลายอธิบายและเตรียมสารละลายบางชนิดใหม่มีความเข้มข้นตามที่ต้องการได้
๑๒. จำแนกประเภทของสารละลายเบส กลือ และตรวจสอบความเป็นกรด – เบส ของสารละลายได้
๑๓. อธิบายความหมายของสารและสารสังเคราะห์ได้
๑๔. อธิบายการใช้สารและผลิตภัณฑ์ของสารบางชนิดในชีวิตประจำวันและเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
๑๕. อธิบายแนวทางการนำสารละลายกรด สารละลายเบสมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
๑๖. อธิบายผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารและผลิตภัณฑ์ที่มีต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ขั้นกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้(O : Orientaiton)

- ครูสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องสารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต ชี้แจงตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
- ครูเปิดประเด็นการสนทนาร่วมกับนักเรียนว่า “ผู้เรียนเคยได้ยินคำว่า สาร ธาตุ สารละลาย สารประกอบและสารในชีวิตประจำวันหรือไม่ จากนั้นผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์ และตอบคำถาม โดยครูยังไม่เฉลย แต่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากค้นคว้าหาคำตอบ เพื่อนำไปสู่กิจกรรมการทดลองและการสืบค้นข้อมูล สารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต

๒. ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้(N : New ways of learning)

- ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด จากการดูคลิปวิดีโอ
- ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า เรื่องสารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต(สารเพื่อชีวิต) จาก etv และคิวอาร์โค้ด

๓. ขั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)

- ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่องสารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต จากคลิปวิดีโอ

คลิปวิดีโอการจำแนกสาร

คลิปวิดีโอธาตุและสารประกอบ

คลิปวิดีโอเรื่องสารละลาย

- ผู้เรียนมารับเอาอุปกรณ์ในการทดลอง ก้อนหิน น้ำเปล่า น้ำตาลทราย นม เกลือ น้ำมันพืช เหล็ก ทองแดง น้ำอัดลม แม่เหล็ก อลูมิเนียม น้ำแดง พริกไทย
- ผู้เรียนทำการสังเกตและจำแนกประเภทของสารต่างๆต่อไปนี้ละทำเครื่องหมายถูกตรงช่องประเภทของสาร

ตารางที่ ๑

วัตถุ	ธาตุ	สารประกอบ	สารละลาย	โลหะ	อโลหะ	กรด	เบส	สาร สังเคราะห์
ก้อนหิน								
น้ำเปล่า								
น้ำตาลทราย								
นม								
เกลือ								
น้ำมันพืช								
เหล็ก								
ทองแดง								
น้ำอัดลม								
แม่เหล็ก								
อลูมิเนียม								
น้ำแดง								
พริกไทย								
น้ำมะนาว								
โซดาไฟ								

- ผู้เรียนทำแบบทดสอบสารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต

๔.ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)

- ครูและผู้เรียนสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน
- ครูและผู้เรียนตอบคำถามร่วมกัน
- ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากใบความรู้ และหนังสือเรียน

๙. สื่อการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ใบความรู้ เรื่อง สารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต(สารเพื่อชีวิต)
๓. ใบงาน เรื่อง สารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต(สารเพื่อชีวิต)
๔. หนังสือแบบเรียนรายวิชา วิทยาศาสตร์ ระดับ ม.ต้น
๕. สื่อการเรียนรู้จาก ยูทูปเรื่องสารและการจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต(สารเพื่อชีวิต)

๑๐. การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรม
๒. การอภิปรายหน้าชั้นเรียน
๓. แบบทดสอบก่อนเรียน
๔. ตรวจใบงาน
๕. สรุปรงาน

ใบความรู้เรื่อง ธาตุและสารประกอบ สารละลาย สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต

แบบทดสอบเรื่อง สารและการจำแนกสาร

คำชี้แจง แจกเลือกคำตอบที่คิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ

๑. ข้อใดไม่ใช่สาร
 - ก. เกล็ดแกงใส่ลงในอาหาร
 - ข. เสียงของสุนัขหอน
 - ค. น้ำแกงกำลังเดือด
 - ง. สายไฟที่ทำจากพลาสติก
๒. ทองเหลืองจัด เป็นสารประเภทใด
 - ก. ธาตุ
 - ข. สารประกอบ
 - ค. สารละลาย
 - ง. สารเนื้อผสม
๓. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความหมายของสารประกอบ
 - ก. โมเลกุลของสารประกอบด้วยธาตุ ๒ อะตอมขึ้นไป
 - ข. สารที่ธาตุเป็นชนิดเดียวกัน
 - ค. สารที่เกิดจากธาตุ ๒ ชนิดขึ้นไปมารวมกัน
 - ง. ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำปฏิกิริยากันของสาร ๒ ชนิด
๔. ข้อความต่อไปนี้ข้อใดถูกต้อง
 - ก. สารละลายทุกชนิดเป็นสารบริสุทธิ์
 - ข. สารบริสุทธิ์บางชนิดเป็นสารเนื้อเดียว
 - ค. สารประกอบทุกชนิดเป็นสารเนื้อเดียว
 - ง. ธาตุบางชนิดเป็นสารเนื้อเดียว
๕. ถ้าจัด เหล็ก น้ำเชื่อม และสารละลายกรดซันฟิวริกให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน จะต้องใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการจัด
 - ก. การนำไฟฟ้า
 - ข. การละลาย
 - ค. การเป็นสารเนื้อเดียวกัน
 - ง. สมบัติเป็นกรด – เบส
๖. วิธีการกลั่นน้ำให้บริสุทธิ์แบบธรรมดาจะไม่เหมาะสม เมื่อนำมาใช้กับอะไร
 - ก. น้ำทะเล
 - ข. น้ำคลอง
 - ค. น้ำผสมแอลกอฮอล์
 - ง. สารละลายโพแทสเซียมคลอไรด์
๗. การแยกน้ำมันดิบส่วนใหญ่อาศัยวิธีการแบบใด
 - ก. การสันดาป
 - ข. การกลั่นลำดับส่วน
 - ค. การตกตะกอนลำดับส่วน
 - ง. การสลายตัวด้วยความร้อน

๘. กรดในข้อใดเป็นกรดอินทรีย์ทั้งหมด
- ก. น้ำมะขาม กรดไฮโดรคลอริก
 - ข. ข. น้ำมะนาว กรดไนตริก
 - ค. กรดแอสติค น้ำมะนาว
 - ง. น้ำมะขาม กรดซันฟิวริก
๙. สารใดต่อไปนี้มีสภาพเป็นเบส ทั้งหมด
- ก. น้ำมะนาว น้ำอัดลม
 - ข. น้ำมะขาม น้ำเกลือ
 - ค. สารละลายผงซักฟอก น้ำซี้เถ้า
 - ง. สารละลายยาสีฟัน น้ำยาล้างจาน
๑๐. สบู่เกิดจากปฏิกิริยาเคมีระหว่างสิ่งใด
- ก. แชมพูกับน้ำมันพืช
 - ข. กรดกับไขมันสัตว์
 - ค. ไขมันสัตว์กับน้ำซี้เถ้า
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก

QR Code แบบทดสอบ
เรื่อง สารและการจำแนกสาร

เฉลยแบบทดสอบ

๑. ข	๒. ก	๓. ค	๔. ค	๕. ก
๖. ง	๗. ข	๘. ก	๙. ค	๑๐. ง

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
เรื่อง สารละลาย

คำชี้แจง ข้อสอบมีทั้งหมด ๑๐ ข้อให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดกล่าวถึงสารละลายได้ถูกต้อง
 - ก. สารที่มีเนื้อสารเหมือนกันตลอดทุกส่วน
 - ข. สารที่มีเนื้อสารมองดูใสไม่มีสีกลิ่นและรส
 - ค. สารที่ไม่บริสุทธิ์เกิดจากสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ ๒ ชนิดผสมกัน
 - ง. สารที่มีจุดหลอมเหลวต่ำกว่า ๑๐๐ องศาเซลเซียส
๒. ข้อใดผิดเกี่ยวกับตัวทำละลาย
 - ก. สารที่มีปริมาณมากกว่า
 - ข. สารที่มีสถานะเดียวกับสารละลาย
 - ค. สารที่มีสถานะเป็นของเหลวเท่านั้น
 - ง. สารที่มีสถานะเป็นของแข็ง ของเหลว และก๊าซ
๓. ตัวถูกละลายคืออะไร
 - ก. สารที่มีปริมาณน้อยกว่า
 - ข. สารที่มีสถานะเดียวกับสารละลาย
 - ค. สารที่มีสถานะเป็นของเหลวเท่านั้น
 - ง. สารที่มีความหนาแน่นน้อยกว่าสารละลาย
๔. สาร A สามารถละลายในน้ำได้ ๑๕ กรัม แต่เมื่อนำไปต้ม สาร A ละลายได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒๕ กรัม และก็ไม่สามารถละลายได้อีก เราเรียกสารอะไร
 - ก. สารละลายอิ่มตัว
 - ข. สารละลายเข้มข้น
 - ค. สารละลายเจือจาง
 - ง. สารละลายไม่อิ่มตัว
๕. ความแตกต่างของสารกับสารบริสุทธิ์คือข้อใด
 - ก. สารละลายมีปริมาตรมากกว่าสารบริสุทธิ์
 - ข. สารละลายมีจุดเดือดไม่คงที่ สารบริสุทธิ์มีจุดเดือดคงที่
 - ค. สารละลายมีจุดเดือดคงที่ สารบริสุทธิ์มีจุดเดือดไม่คงที่
 - ง. สารละลายมีจุดเยือกแข็งคงที่ สารบริสุทธิ์มีจุดเยือกแข็งไม่คงที่
๖. ข้อใดต้องใช้ตัวทำละลายต่างจากพวก
 - ก. น้ำตาล
 - ข. เซลล์แก๊ส
 - ค. เกลือแกง
 - ง. สีส้มอาหาร

๗. ข้อใดไม่ส่งผลต่อความสามารถในการละลายของสาร
- ความดัน
 - อุณหภูมิ
 - ความหนาแน่น
 - ชนิดของตัวทาละลายและตัวถูกละลาย
๘. แอลกอฮอล์ ๘๐% โดยปริมาตร มีความหมายตรงกับข้อใด
- สารละลายนั้น 100 cm^3 มีเอทิลแอลกอฮอล์อยู่ 80 cm^3
 - สารละลายนั้น ๑๐๐ กรัม มีเอทิลแอลกอฮอล์อยู่ ๘๐ กรัม
 - สารละลายนั้น 100 cm^3 มีเอทิลแอลกอฮอล์อยู่ ๘๐ กรัม
 - สารละลายนั้น ๑๐๐ กรัม มีเอทิลแอลกอฮอล์อยู่ 80 cm^3
๙. เกลือแกง ๑๐ g ผสมกับน้ำแล้วได้สารละลายปริมาตร 50 cm^3 จะมีความเข้มข้นของสารละลายเท่าใด
- 10 g/cm^3
 - ๑๐ % โดยปริมาตร
 - 20 g/100 cm^3
 - ๕๐ % โดยปริมาตร
๑๐. ข้อใดจัดเป็นการพิสูจน์ว่าสาร x กับสาร y มีความสามารถในการละลายในของเหลว z ได้ดีกว่ากัน
- ใช้ของเหลว Z ปริมาณเท่ากันที่อุณหภูมิเดียวกัน
 - ใช้ของเหลว Z ปริมาณเท่ากันที่อุณหภูมิต่างกัน
 - ใช้สาร x และ y ปริมาณเท่ากันที่อุณหภูมิต่างกัน
 - ใช้สาร x และ y ปริมาณเท่ากันที่อุณหภูมิเดียวกัน

เฉลยแบบทดสอบเรื่อง สารละลาย

๑. ก
๒. ค
๓. ก
๔. ก
๕. ข
๖. ข
๗. ก
๘. ก
๙. ค
๑๐. ง

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
เรื่อง สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต

คำชี้แจง ข้อสอบมีทั้งหมด ๑๐ ข้อให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การเก็บสารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืชควรปฏิบัติตามข้อใด
 - ก. เก็บรวมกับของใช้อื่น
 - ข. เก็บให้เด็กสามารถนำมาใช้ได้
 - ค. แยกเก็บต่างหากไม่ปนกับสิ่งอื่น
 - ง. เก็บไว้ใต้ภาชนะที่เย็น เช่น ตุ่มน้ำ
๒. หากต้องการให้เนื้อเปื่อยง่าย ควรใช้สารจากธรรมชาติข้อใดเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา
 - ก. ผิวส้ม
 - ข. น้ำปูนใส
 - ค. แอลกอฮอล์
 - ง. ยางมะละกอ
๓. น้ำยาล้างห้องน้ำ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสารสังเคราะห์ที่มีสมบัติในข้อใด
 - ก. เป็นกรด
 - ข. เป็นด่าง
 - ค. เป็นกลาง
 - ง. มีฤทธิ์ผสมผสานกัน
๔. พฤติกรรมของบุคคลใดที่ส่งผลให้เกิดอากาศเป็นพิษต่อชุมชน
 - ก. สูดอากาศยามเช้าแมลงภายในบ้านทุกเดือน
 - ข. สูชิพ่นน้ำส้มควันไม้เพื่อป้องกันศัตรูพืช
 - ค. สมศรีกำจัดขยะมีพิษโดยการฝังกลบทุกครั้ง
 - ง. สมชายเผาขยะพลาสติกข้างบ้านเป็นประจำ
๕. สารเคมีสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางใดบ้าง
 - ก. ทางตา ทางปาก ทางจมูก
 - ข. ทางปาก ทางผิวหนัง ทางจมูก
 - ค. ทางตา ทางผิวหนัง ทางการหายใจ
 - ง. ทางปาก ทางผิวหนัง ทางการหายใจ
๖. ข้อใดไม่ใช่อาการเมื่อร่างกายได้รับสารเคมี
 - ก. อ่อนเพลีย
 - ข. ระคายเคือง
 - ค. เกิดผดผื่นคัน
 - ง. ผิวหนังไหม้

๗. สารเคมีในเครื่องสำอางข้อใดดูดซึมเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งเต้านม

- ก. โพลีเอธิลีนไกลคอล
- ข. โซเดียมลอริลซัลเฟต
- ค. ไอโซโพรพิลแอลกอฮอล์
- ง. สารกันเสียประเภทพาราเบน

๘. สารเคมีในข้อใดมักจะใช้ในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเพื่อให้เกิดฟอง

- ก. โพลีเอธิลีนไกลคอล
- ข. โซเดียมลอริลซัลเฟต
- ค. ไอโซโพรพิลแอลกอฮอล์
- ง. สารกันเสียประเภทพาราเบน

๙. สารเคมีในข้อใดที่มีการตรวจพบในน้ำหอมปรับอากาศ

- ก. พาทาเลต
- ข. โซเดียมซัลเฟต
- ค. คอปเปอร์ซัลเฟต
- ง. เอทิลแอลกอฮอล์

๑๐. จากการสำรวจสารเคมีในข้อใดที่พบมากที่สุดในของเล่นเด็ก

- ก. ตะกั่ว
- ข. พรอท
- ค. โครเมียม
- ง. สารกันเสียประเภทพาราเบน

เฉลยแบบทดสอบเรื่อง สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต

๑. ค
๒. ง
๓. ก
๔. ง
๕. ง
๖. ก
๗. ง
๘. ข
๙. ก
๑๐. ก

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๕ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา วิทยาศาสตร์ พว๒๑๐๐๑ จำนวน ๔ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง

แรงและการใช้ประโยชน์

๕.สาระสำคัญ

๑ อธิบายเกี่ยวกับแรงและการใช้ประโยชน์ของแรง

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้ /ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ระบุประเภทของแรงประเภทต่าง ๆ ได้

๒ อธิบายความหมายของแรงและระบบหน่วยของแรงได้

๓. อธิบายการกระทำของแรงและโมเมนต์ของแรงได้

๔. หาค่าผลจากการกระทำของแรง และโมเมนต์ได้

๕. บอกประโยชน์ของแรงในชีวิตประจำวันได้

๖. นำความรู้เกี่ยวกับโมเมนต์ของแรงไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

๗. อธิบายความหมายของงานและพลังงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้

๘. ใช้กฎของโอห์มในการคำนวณได้อย่างถูกต้อง

๙. บอกวิธีการอนุรักษ์พลังงานได้

๑๐. อธิบายสมบัติของแสงและนำไปใช้ประโยชน์ได้

๑๑. อธิบายสมบัติของพลังงานความร้อนและการนำไปใช้ประโยชน์ได้

๑๒. อธิบายเกี่ยวกับพลังงานทดแทนและการนำไปใช้ได้

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ขั้นกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้(O : Orientaiton)

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจาก Google Form หรือเกมส์ KaHoot

(ก) แบบทดสอบก่อนเรียนจาก Google Form

แหล่งที่มา : https://docs.google.com/forms/d/๑๘๘eM-aOhPU๕l๘A๒h๕P-zcfiebQg๐๒๖KAZNSi๒๗wxkbiM/viewform?edit_requested=true

๒. ชั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning)
- ครูให้นักเรียนโหลดไฟล์เอกสารประกอบการเรียนรู้

แหล่งที่มา : <http://๒๐๓.๑๕๙.๒๕๑.๑๔๔/pattana/count.php?id=๒๓๕&doc=download/g.๖/๑๕.%๒๐sarup%๒๐๕๑/๑๑..pdf>

- ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า เรื่องแรงและการใช้ประโยชน์ จาก etv และคิวอาร์โค้ด

๓. ชั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)

- แบ่งกลุ่ม ผู้เรียนออกเป็น กลุ่มเท่ากัน หรือตามความเหมาะสม
- ให้ผู้เรียนใช้โทรศัพท์มือถือสแกน QR code

(ค) ความหมาย ประเภทการกระทำของแรงและโมเมนต์ (ง) การหาค่าประโยชน์ของแรงและโมเมนต์

แหล่งที่มา (ค) : <https://www.youtube.com/watch?v=ytqxKEaKr-E>

แหล่งที่มา (ง) : <https://www.youtube.com/watch?v=fCpgmmDTDJo&feature=youtu.be>

- ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจากคลิปวิดีโอที่ละกลุ่ม
- ครูอธิบายเพิ่มเติมความหมาย ระบบหน่วย ประเภทการกระทำของแรงและโมเมนต์ จากคลิปวิดีโอ
- ให้ผู้เรียนดูคลิปวิดีโอการประดิษฐ์รถขับเคลื่อนไฟฟ้าด้วยขวดพลาสติก

(จ) รถขับเคลื่อนไฟฟ้าด้วยขวดพลาสติก

แหล่งที่มา (จ) : <https://www.youtube.com/watch?v=OfcUnjeYlsk>

ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ

วัสดุอุปกรณ์

๑. มอเตอร์ขนาดเล็ก

๒. ไม้เสียบลูกชิ้น

๓. ปืนกาว

๔. ฝาขวด

๕. แอมป์มิเตอร์

๖. สายไฟขนาดเล็ก

๗. หลอดกาแพ

๘. ถ่าน ขนาด ๒A จำนวน ๒ ก้อน

- ลงมือประดิษฐ์ รถขับเคลื่อนไฟฟ้าด้วยขวดพลาสติก จนเสร็จ
- ครูให้ผู้เรียนวัดกระแสไฟฟ้าก่อนแข่งขันด้วยแอมป์มิเตอร์ โดยการต่อแบบขนาน กับ

วงจรไฟฟ้า

- นำรถแต่ละกลุ่มมาวิ่งแข่งกันวัดระยะทาง ความเร็ว วัดกระแสไฟฟ้าหลังแข่งขัน และ

บันทึกผล

- ผู้เรียนใช้โทรศัพท์มือถือสแกน QR code ศึกษาเกี่ยวกับพลังงานแสง พลังงานความร้อน และการนำไปใช้ประโยชน์

(ฉ) พลังงานแสง พลังงานความร้อน และการนำไปใช้ประโยชน์

แหล่งที่มา (ฉ) : <https://www.youtube.com/watch?v=x1๒t&tslf=๔>

- ผู้เรียนใช้โทรศัพท์มือถือสแกน QR code ศึกษาเกี่ยวกับพลังงานทดแทน และการนำไปใช้ประโยชน์

(ช) พลังงานทดแทนและการนำไปใช้ประโยชน์
แหล่งที่มา (ช) : <https://www.youtube.com/watch?v=๐๓UXdN๒E๖c>

๔. ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)

- ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องของแรงและพลังงานเพื่อชีวิต
- ทำแบบทดสอบหลังเรียนจาก Google Form

Google Form

๙. สื่อการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ใบความรู้ เรื่อง แรงและการใช้ประโยชน์
๓. ใบงาน เรื่อง แรงและการใช้ประโยชน์
๔. หนังสือแบบเรียนรายวิชา วิทยาศาสตร์ ระดับ ม.ต้น
๕. สื่อการเรียนรู้จาก ยูทูปเรื่องแรงและการใช้ประโยชน์

๑๐. การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรม
๒. การอภิปรายหน้าชั้นเรียน
๓. แบบทดสอบก่อนเรียน
๔. ตรวจใบงาน
๕. สรุปรงาน

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๖ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา วิทยาศาสตร์ พว๒๑๐๐๑ จำนวน ๔ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และ ดาราศาสตร์

๔. หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง ดวงดาวกับชีวิต

๕. สาระสำคัญ

กลุ่มดาวจักรราศีต่าง ๆ การสังเกตตำแหน่งดาวฤกษ์และหาดาวจากแผนที่ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกลุ่มดาวฤกษ์

๖. เนื้อหา

๑. กลุ่มดาวจักรราศี
๒. การสังเกตตำแหน่งของดาวฤกษ์
๓. วิธีการหาดาวเหนือ
๔. แผนที่ดาว
๕. การใช้ประโยชน์จากกลุ่มดาวฤกษ์

๗. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนที่คาดหวัง

๑. ระบุชื่อของกลุ่มดาวจักรราศีได้
๒. อธิบายวิธีการหาดาวเหนือได้
๓. อธิบายการใช้แผนที่ดาวได้
๔. อธิบายประโยชน์จากกลุ่มดาวฤกษ์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันได้

๘. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

- ครูกล่าวทักทาย/สวัสดี และบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- ครูทักทายกล่าวนำอธิบายการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้
- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายการสังเกตดวงดาวบนท้องฟ้า แล้วใช้คำถามว่าการสังเกตดวงดาวควรจะสังเกตคืนที่ท้องฟ้ามีลักษณะเป็นอย่างไร นักเรียนรู้จักกลุ่มดาวอะไรบ้าง และทราบตำแหน่งของกลุ่มดาวนั้นหรือไม่ ก่อนเข้าสู่การเรียนรู้ในชั้นเรียนต่อไป

ขั้นสอน

- แบ่งกลุ่มผู้เรียน ศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต / แหล่งเรียนรู้ เรื่องดังนี้
 ๑. กลุ่มดาวจักรราศี
 ๒. การสังเกตตำแหน่งของดาวฤกษ์
 ๓. วิธีการหาดาวเหนือ
 ๔. แผนที่ดาว
 ๕. การใช้ประโยชน์จากกลุ่มดาวฤกษ์

- ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอ พร้อมทั้งสรุปแต่ละประเด็นร่วมกัน
- นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำผลงานในกลุ่มของตนเองนำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมทำการสรุป

เนื้อหาสาระที่ได้นำเสนอ

- ครูอธิบายการใช้แผนที่ดาว วิธีการหาดาวเหนือ พร้อมทั้งให้นักศึกษาทุกคนลงมือทำแผนที่ดาวของตนเอง

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลังจากทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- ครูและผู้เรียนสรุปสาระสำคัญร่วมกันเป็นองค์ความรู้
- ให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปความรู้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่มลงในสมุดบันทึก

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือแบบเรียน
๒. ใบงาน

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

๑. ใบงาน
๒. แบบสังเกตพฤติกรรม
๓. แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน

ใบงาน

๑. ให้ระบุชื่อของกลุ่มดาวจักราศีพร้อมอธิบายความหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. อธิบายวิธีการหาตำแหน่งของดาวเหนือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. อธิบายการใช้แผนที่ดาวมาพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. อธิบายประโยชน์จากกลุ่มดาวฤกษ์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันมาพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๗ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) จำนวน ๓ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในท้องถิ่น ประเทศ นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ เพื่อความมั่นคงของชาติ

๔.หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง การวางแผนการเงิน บันทึกรายรับ-รายจ่าย

๕.สาระสำคัญ

เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชนทุกคน เนื่องจากเป็นสื่อกลางที่ใช้ สำหรับ แลกเปลี่ยนกับสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้น “เงิน” ยังเป็นปัจจัย สำคัญสำหรับการลงทุนเพื่อเพิ่มพูนรายได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้สภาพ สังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว มีวิถีทางการเงินใหม่ ๆ ถูกพัฒนาขึ้นอย่าง หลากหลาย เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรเอทีเอ็ม การทำธุรกรรมทางโทรศัพท์ ทาง อินเทอร์เน็ต การลงทุนทางการเงินประเภทต่าง ๆ เป็นต้น และเมื่อมีการ พัฒนาทางการเงิน เพิ่มขึ้น ภัยทางการเงินก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว เช่น เงินกู้ยืมระบบ แคร่ลู่โซ่ ภัยการเงิน ออนไลน์ เป็นต้น จึงต้องพัฒนาทักษะความสามารถด้านการเงินให้มีความรู้ ความเข้าใจสามารถออกแบบ วางแผน และตัดสินใจทางการเงิน ตลอดจนหลีกเลี่ยง ความเสี่ยงภัยทาง การเงิน อันเป็นประโยชน์ต่อการ ดำรงชีวิตในปัจจุบัน

๖.เนื้อหา

๑. ความหมายของความจำเป็นและความต้องการ
๒. การจัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย
๓. ลักษณะและประโยชน์ของบันทึกรายรับ-รายจ่าย
๔. วิธีบันทึกรายรับ-รายจ่าย

๗.จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ความหมายของความจำเป็นและความต้องการ การจัดลำดับ ความสำคัญของรายจ่าย ลักษณะและประโยชน์ของบันทึกรายรับ-รายจ่าย วิธีบันทึกรายรับ-รายจ่าย

๘.กระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

ครูและนักศึกษาร่วมกันสนทนาในเรื่องความหมายของความจำเป็นและความต้องการ การจัดลำดับ ความสำคัญของรายจ่าย ลักษณะและประโยชน์ของบันทึกรายรับ-รายจ่าย วิธีบันทึกรายรับ-รายจ่าย

ขั้นสอน

๑.ให้นักศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องความหมายของความจำเป็นและความต้องการ การ จัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย ลักษณะและประโยชน์ของบันทึกรายรับ-รายจ่าย วิธีบันทึกรายรับ- รายจ่าย

๒.เมื่อนักศึกษาทำความเข้าใจกับเรื่องที่ครูให้ไปศึกษาแล้วให้นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ขั้นสรุป

๑. นักศึกษาร่วมกัน ชักถาม/แสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่ได้ศึกษา

๙. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือแบบเรียน

๒. ใบงาน

๑๐. ประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรม

๒. ตรวจใบงาน

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 การบันทึกรายรับ-รายจ่าย

กิจกรรมที่ 3.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. รายจำเป็น และ รายจ่ายไม่จำเป็น มีความแตกต่างกันอย่างไร ให้อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ขั้นตอนของการจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ส่วนประกอบที่สำคัญของบันทึกรายรับ-รายจ่ายมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. การจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายมีประโยชน์อย่างไร ให้อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศกร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๘ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) จำนวน ๓ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในท้องถิ่น ประเทศ นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบ อาชีพ เพื่อความมั่นคงของชาติ

๔.หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน

๕.สาระสำคัญ

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้คนเราต้องใช้จ่ายในการดำรงชีพมากขึ้น จนทำให้หลายครอบครัวเกิดปัญหาเงินไม่พอใช้ เราจึงจำเป็นต้องวางแผนการเงินเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่ง ในที่สุดแล้วอาจช่วยสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้เราได้ด้วย โดยเริ่มจากการประเมินตนเอง เพื่อให้ทราบฐานะการเงินและรู้จักการใช้จ่ายของตนเองผ่านการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย แล้ว ตั้งเป้าหมายการเงินให้สอดคล้องกับฐานะทางการเงินและความสามารถของตนเอง รวมไปถึง รู้จักการออมเงินและระบบการออมเงินต่าง ๆ

๖.เนื้อหา

๑. สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน

- ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง
- เลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการได้อย่างอิสระ
- ร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม
- ได้รับการพิจารณาค่าชดเชยหากเกิดความเสียหาย

๒. หน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน

- วางแผนการเงิน
- ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ
- เข้าใจรายละเอียด และเปรียบเทียบข้อมูลก่อนเลือกใช้
- ตรวจสอบความถูกต้องของธุรกรรมทางการเงินทุกครั้ง
- เมื่อเป็นหนี้ต้องชำระหนี้

๓. บทบาทศูนย์คุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงิน (ศคจ.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ

๔. ขั้นตอนการร้องเรียนและการเขียนหนังสือร้องเรียน

๗.จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน หน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน บทบาทศูนย์คุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงิน (ศคจ.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ ขั้นตอนการร้องเรียนและการเขียนหนังสือร้องเรียน

๘.กระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

ครูและนักศึกษาร่วมกันสนทนาในเรื่องสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน หน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน บทบาทศูนย์คุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงิน (ศคง.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ ขั้นตอนการร้องเรียนและการเขียนหนังสือร้องเรียน

ขั้นสอน

ให้นักศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน หน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน บทบาทศูนย์คุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงิน (ศคง.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ ขั้นตอนการร้องเรียนและการเขียนหนังสือร้องเรียน๒.เมื่อนักศึกษาทำความเข้าใจกับเรื่องที่ครูให้ไปศึกษาแล้วให้นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ขั้นสรุป

นักศึกษาร่วมกัน ชักถาม/แสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่ได้ศึกษา

๙.สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑.หนังสือแบบเรียน

๒ ไปงาน

๑๐.ประเมินผล

๑.การสังเกตพฤติกรรม

๒.ตรวจใบงาน

สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน

กิจกรรมที่ 1.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงินมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 1.2 ให้ศึกษากรณีตัวอย่างที่กำหนด แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
กรณีค่าธรรมเนียมฟรีจริงหรือ

จากกรณีตัวอย่าง การกระทำดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสิทธิข้อใด

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2.2 ให้ศึกษากรณีตัวอย่างที่กำหนด แล้วตอบคำถามต่อไป
กรณีเปิดบัญชีมีโปรโมชั่น

จากกรณีตัวอย่าง ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร และสามารถป้องกันปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 บทบาทศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) และหน่วยงาน
ที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ

กิจกรรมที่ 3.1 ตอบคำถาม

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) มีหน้าที่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3.2 เลือกหน่วยงานจากตัวเลือกที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

- ก. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)
- ข. บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร)
- ค. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)
- ง. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
- จ. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

เรื่องที่ขอคำปรึกษา/ร้องเรียน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. กองทุนรวม	1.
2. ประกันชีวิต	2.
3. แชนจ์ลูกโซ่	3.
4. ข้อมูลประวัติเครดิต	4.
5. โฆษณาเกินจริง	5.

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 ขั้นตอนการร้องเรียนและหลักการเขียนหนังสือร้องเรียน

กิจกรรมที่ 4 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. การร้องเรียนเกี่ยวกับบริการทางการเงินมีขั้นตอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การเขียนหนังสือร้องเรียนมีหลักการเขียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศร.ระดับตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

๑. สัปดาห์ที่ ๑๙ วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๒. วิชา การเงินเพื่อชีวิต ๒ (สค๒๒๐๑๖) จำนวน ๓ หน่วยกิต

๓. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในท้องถิ่น ประเทศ นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบ อาชีพ เพื่อความมั่นคงของชาติ

๔.หน่วยการเรียนรู้/หัวเรื่อง ภัยทางการเงิน

๕.สาระสำคัญ

ผู้ใช้บริการทางการเงินมีสิทธิที่พึงตระหนัก ๔ ประการเพื่อให้สามารถเลือกใช้บริการทางการเงินได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเอง และยังมีหน้าที่ที่ควรปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบอีก ๕ ประการ เพื่อลดความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดจากการใช้บริการทางการเงิน รวมถึงรู้จักบทบาทหน้าที่ของศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.)และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ

๖.เนื้อหา

๑. ประเภท ลักษณะ การป้องกันตนเอง และการแก้ไขปัญหาของภัยทางการเงิน

- หนี้นอกระบบ
- แชร่ลูกโซ่
- ภัยใกล้ตัว เช่น การหลอกลวงให้จ่ายเบี้ยประกันงวดสุดท้าย ตกทอง / ล็อตเตอรี่ปลอม
- แก๊งคอลเซ็นเตอร์
- ภัยออนไลน์ (ที่ไม่ใช่ธนาคารออนไลน์) เช่น ภัยที่มาทางสื่อสังคมออนไลน์

๗.จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ประเภท ลักษณะ การป้องกันตนเอง และการแก้ไขปัญหาของภัยทางการเงิน

๘.กระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นนำ

ครูและนักศึกษาร่วมกันสนทนาในเรื่องประเภท ลักษณะ การป้องกันตนเอง และการแก้ไขปัญหาของภัยทางการเงิน

ขั้นสอน

ให้นักศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องประเภท ลักษณะ การป้องกันตนเอง และการแก้ไขปัญหาของภัยทางการเงิน

ขั้นสรุป

นักศึกษาร่วมกัน ชักถาม/แสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่ได้ศึกษา

๙.สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑.หนังสือแบบเรียน

๒ ใบงาน

๑๐.ประเมินผล

- ๑.การสังเกตพฤติกรรม
- ๒.ตรวจใบงาน

ภัยทางการเงิน

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 หนี้นอกระบบ

กิจกรรมที่ 1.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. กลไกหนี้นอกระบบมีลักษณะอย่างไร

2. มีวิธีการป้องกันภัยหนี้นอกระบบอย่างไร

กิจกรรมที่ 1.2 หนี้อะระบบ

ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามตามที่กำหนดให้

แก๊งทวงหนี้โหดชกปิ่นยิงข่มขู่ลูกหนี้

นางมาลีเข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจว่า ตนได้กู้เงินจากเจ้าหนี้รายหนึ่ง จำนวน 80,000 บาท โดยมีสัญญาในการผ่อนชำระ 10 เดือน เดือนละ 8,000 บาท ตนชำระไปแล้ว 5 เดือน แต่ช่วงหลังเงินไม่พอใช้จึงขาดส่งไป 1 เดือน ทำให้เจ้าหนี้ไม่พอใจ จึงส่งลูกน้องมาทวงหนี้ แต่ตนไม่มีจริง ๆ ลูกน้องจึงนำไม้มาถ่มปิดหน้าบ้านห้ามตนเข้าอาศัย และนำอาวุธปืนมายิงข่มขู่ต่อหน้าตนเองและคนในครอบครัว

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นางมาลีจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 แชนร์ลูกโซ่

กิจกรรมที่ 2 ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 1 - 3

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) เผยว่า เมื่อต้นปี 2557 มีกลุ่มประชาชนมา ร้องทุกข์กับดีเอสไอให้ดำเนินคดีกับนาง ก ข้อหาร่วมกันหลอกลวงประชาชนว่า มีบริษัท ต่างชาติได้สัมปทานซื้อทองแดงจากบริษัทแห่งหนึ่งเพื่อนำไปหลอมก่อนส่งขายต่างประเทศ หากร่วมลงทุนจะได้ผลตอบแทน 100% และเงินปันผลทุก 3 เดือน ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ย สูงสุดที่สถาบันการเงินให้อย่างมาก จึงทำให้ผู้เสียหายหลงเชื่อและร่วมลงทุนกับ นาง ก ไป กว่า 40 ล้านบาท

ช่วงแรก ๆ นาง ก จ่ายเงินปันผลให้ตามกำหนด แต่ต่อมาเริ่มขอเลื่อนและ ผลัดวันจ่ายเงินปันผลไปเรื่อย ๆ จนสุดท้ายไม่จ่ายเงินคืนอีกเลย

1. จากกรณีตัวอย่างเป็นลักษณะของกลโกงประเภทใด

.....

2. มีวิธีป้องกันกลโกงในข้อ 1 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ผู้เสียหายจากคดีนี้ ควรขอรับคำปรึกษาจากหน่วยงาน/องค์กรใด

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 ภัยใกล้ตัว

กิจกรรมที่ 3 ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามตามที่กำหนดให้

นางแดงเป็นแม่ค้าขายขนมหวาน เธอมีเงินเก็บจำนวน 100,000 บาทจากการขายขนม และวันหนึ่งมีผู้ชายที่มีลักษณะคล้ายคนต่างชาตินำลอตเตอรี่ที่ถูกรางวัลที่ 1 มาเสนอขายให้เธอ โดยอ้างว่าเป็นบุคคลต่างด้าวไม่สามารถนำลอตเตอรี่ไปขึ้นเงินได้ จึงเสนอขายให้นางแดงเป็นเงิน 80,000 บาท

นางแดงรับนำตัวเลขบนลอตเตอรี่นั้นไปตรวจสอบและพบว่า เลขที่ปรากฏบนลอตเตอรี่ใบนั้น เป็นเลขที่ถูกรางวัลที่ 1 จริง นางแดงจึงรีบรับซื้อลอตเตอรี่ใบนั้นทันทีโดยหวังว่าจะได้เงินรางวัลเมื่อนำลอตเตอรี่ไปขึ้นเงิน

เมื่อนำลอตเตอรี่ไปขึ้นเงิน เธอไม่ได้รับเงินรางวัล แต่กลับกลายเป็นผู้ต้องสงสัยในการทำลอตเตอรี่ปลอม เพราะเธอนำลอตเตอรี่ปลอมมาขึ้นเงิน

1. จากกรณีตัวอย่าง เป็นลักษณะของกลโกงประเภทใด

.....

.....

2. มีวิธีป้องกันกลโกงในข้อ 1 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 แก๊งคอลเซนเตอร์

กิจกรรมที่ 4 ศึกษากรณีตัวอย่างเพื่อตอบคำถามข้อที่ 1 - 3

กริ่งเดียว...เงินก็หายได้

สายใจดีใจมากเมื่อได้รับโทรศัพท์แจ้งว่า เธอได้รับรางวัลใหญ่เป็นเงินจำนวน 1,000,000 บาท จากการชิงโชคปลากระป๋องยี่ห้อหนึ่ง สิ่งที่จะต้องทำมีเพียงแค่ออนเงิน ค่าภาษีให้แก่ผู้จัด และเงินรางวัลจำนวน 1,000,000 บาทก็จะเป็นของเธอ

เธอไม่รู้ว่าเธอส่งสลากไปชิงโชคตั้งแต่เมื่อไหร่ แต่การได้รับรางวัลเป็นเรื่องที่น่ายินดี เธอตกลงรับรางวัลและโอนเงินค่าภาษีจำนวน 70,000 บาท ไปตามที่ได้รับแจ้งทันที แล้วรอเงินรางวัลอย่างใจจดใจจ่อ

เธอรอรับเงินรางวัลจำนวน 1,000,000 บาทอยู่หลายวัน รอแล้วรออีก จาก 1 อาทิตย์เป็น 1 เดือน จาก 1 เดือนเป็น 1 ปี เงิน 1,000,000 บาทก็ไม่เคยมาถึงเธอ และเมื่อติดต่อไปยังบริษัทปลากระป๋องนั้น เธอก็ได้รับคำตอบว่า บริษัทปลากระป๋องไม่เคยจัดชิงโชค แจกรางวัลใด ๆ เลย

1. จากกรณีตัวอย่าง เป็นลักษณะของกลโกงประเภทใด

2. หากไม่ต้องการตกเป็นเหยื่อเหมือนสายใจ จะมีวิธีป้องกันอย่างไร

3. หากสายใจตกเป็นเหยื่อแก๊งคอลเซนเตอร์แล้ว ควรทำอย่างไร

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 ภัยออนไลน์

กิจกรรมที่ 5 ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามในข้อ 1 - 3

1. จากกรณีตัวอย่าง สายรุ้งควรโอนเงินค่าธรรมเนียมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับสายรุ้งเป็นภัยทางการเงิน สายรุ้งจะมีวิธีป้องกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. หากสายรุ้งตกเป็นเหยื่อของมิจนาซีพคนนี้แล้ว ควรทำอย่างไร

คำสั่งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านหมี่
ที่ ๑๖๕/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านหมี่ เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนนักศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ วิธีเรียนแบบพบกลุ่ม ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษา ตามหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามคำสั่งกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ ๘๘/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ และผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขต ปฏิบัติราชการแทน ข้อ ๑ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

๑. นางสาวเกศินี ศรีสาธ	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวนีย์ พัดใส	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๓. นางพนิดา พวงระย้า	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๔. นางสาวนิภาพร เชื้อพราหมณ์	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

อำนวยการ กำกับดูแล ควบคุม ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้คำแนะนำ ปรึกษาหารือ ชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานแก่คณะกรรมการ ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ให้สำเร็จเรียบร้อย ตามกำหนดเวลา และตามระเบียบขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ

๒. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย

๒.๑ คณะจัดทำแผนการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา

๑. นางสาวอุทัยวรรณ สมัครงการ	ครู กศน.ตำบล	ประธานกรรมการ
๒. นางนันทภรณ์ สุนทรโร	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๓. นายวรพล เกตุเมือก	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๔. นางสาวจริญญา โคตะโน	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๕. นางสาวรัตนาวลี ใจจันทร์	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๖. นางพนิดา พวงระย้า	นักวิชาการศึกษา	กรรมการและเลขานุการ

๒.๒ คณะจัดทำแผนการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑. นางสาวชนิษฐา ศรีสมบุญม	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวดวงนภา มุมบ้านเช่า	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ

๓. นางจรินทร์ทิพย์

- ๒ -

๓. นางจรินทิพย์ ปัญญารุ่งศักดิ์	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๔. นางสาวมยุรัตน์ พึ่งละออ	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๕. นางสาวจันทิพย์มาพร กินจำปา	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๖. นางสาวภรณ์ญา ทองโต	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๗. นางสาวครองทรัพย์ รอดชาวนา	ครู กศน.ตำบล	กรรมการและเลขานุการ

๒.๓ คณะจัดทำแผนการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑. นายสุรสิทธิ์ คำนิ้งผล	ครู กศน.ตำบล	ประธานกรรมการ
๒. นายธัมพิสิฐ ศรีโสภา	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๓. นางสาวณิธิธิดา วีระชัย	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๔. นางสาวชนม์ณกานต์ โภคา	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๕. นางสาวอำพาพร ดวงจันทร์	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๖. นางอารีย์ แตนขุนทด	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๗. นางธัชกร สมัครการ	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๘. นางสาวณัฐาศิริ ทองลุม	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๙. นางสาวเกษรา ไชยจักร	ครู กศน.ตำบล	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ และความรับผิดชอบดังนี้

จัดทำแผนการเรียนรู้ตามระดับ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาของระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ครบถ้วนตามองค์ประกอบสำคัญ มีความละเอียด ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๓. คณะกรรมการฝ่ายการเงินงบประมาณ และพัสดุ ประกอบด้วย

๑. นางสาวนิภาพร เชื้อพราหมณ์	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ	ประธานกรรมการ
๒. นางจรินทิพย์ ปัญญารุ่งศักดิ์	ครู กศน.ตำบล	กรรมการ
๓. นางสาวชนิษฐา ศรีสมบูรณ์	ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังนี้

ดำเนินการจัดหา จัดซื้อพัสดุ ดำเนินการเบิกจ่ายเงิน ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ
ประสานงานกับทุกฝ่ายเรื่องการเบิกจ่ายเงิน ให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
หากมีปัญหาอุปสรรคให้รายงานประธานคณะกรรมการอำนวยการให้ทราบทันที

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางสาวเกศินี ศรีสาร)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอบ้านหมี่

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสาวเกศินี ศรีสาธร
นางสาวนิภาพร เชื้อพราหมณ์

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่
ครูวิทย์ฐานะชำนาญการพิเศษ สกร.ระดับอำเภอบ้านหมี่

ผู้จัดทำ

นางสาวชนิษฐา ศรีสมบูรณ์
นางจรินทิพย์ ปัญญารุ่งศักดิ์
นางสาวดวงนภา มุ่มบ้านเช่า
นางสาวครองทรัพย์ รอดชานา
นางสาวมยุรัตน์ พึ่งละอ
นางสาวภรณ์ยา ทองโต
นางสาวจันทิพย์มาพร กินจำปา

ครูอาสาสมัครสมัครการศึกษาออกโรงเรียน
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านหมี่
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลพบุรี
กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ